εντροπία

Τεύχος 11 - Ιούλης 2017

(Επανα)Διεκδικούμε!

Απόψεις

Δράσεις - Παρεμβάσεις

Τέχνες και Λόγος

Αφιέρωμα στον Κωστή Αχνιώτη

περιοδική έκδοση
ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗΣ ΑΤΑΚΤΩΝ

Αντί προλόγου

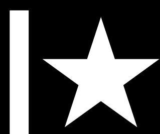
Αυτή τη φορά, το 11ο τεύχος της Εντροπίας, έχει σαν κύρια θεματική την επαναδιεκδίκηση. Πραγματεύεται την επαναδιεκδίκηση του χώρου της "νεκρής ζώνης" που θέσπισαν οι αντικρουόμενοι εθνικισμοί, μετατρέποντάς την σε ζωντανή περιοχή συνεύρεσης και ειρήνης. Αναδεικνύει την επαναδιεκδίκηση της μνήμης "βεβηλώνοντας" τις πινακίδες και τις επετείους της εθνικ(ιστικ)ής μυθοπλασίας. Ακόμα, προβάλλει ως αναγκαιότητα την επαναδιεκδίκηση της σεξουαλικής διαφορετικότητας και του ρόλου που διαδραματίζουν οι πορείες περηφάνιας. Τέλος, διεκδικεί το δικαίωμα της ποίησης να απαγκιστρωθεί από τις "σωστές" ερμηνείες του άνωθεν φιλολογικού κατεστημένου.

Για την επανένωση του τόπου μας (ή την επαναδιεκδίκησή του κατά μία έννοια) αγωνίστηκε όσο λίγοι ο σύντροφος Κωστής Αχνιώτης, που έφυγε από κοντά μας τον Απρίλιο. Σαν ελάχιστο φόρο τιμής, μαζί με τους δικούς μας αποχαιρετισμούς, αναδημοσιεύουμε τέσσερα κείμενά του: για την Κυπριακή συνείδηση που δημοσιεύτηκε στο περιοδικό "Εντός των τειχών" το 1988, για τον εθνικισμό στα ελληνοκυπριακά σχολεία που δημοσιεύτηκε το 2007 στο περιοδικό "Καλέμι", για τις εξελίξεις στο κυπριακό στην ηλεκτρονική εφημερίδα "Δεύτερη Ανάγνωση" φέτος τον Φεβρουάριο, (τρία έντυπα στα οποία ο Κωστής είχε ενεργό ρόλο στην έκδοσή τους και αρθρογραφούσε τακτικά σε αυτά), καθώς επίσης, και πάλι για το Κυπριακό, φέτος τον Γενάρη στην ελληνική εφημερίδα "Εποχή".

Δεν θα μπορούσαν να λείπουν ούτε και από αυτό το τεύχος άρθρα που έχουν να κάνουν με τα ζητήματα φύλου, ωστόσο οι αγώνες για επανένωση συνεχίζουν να είναι κυρίαρχο ζήτημα, το οποίο αντικατοπτρίζεται στα κείμενα και στις δράσεις των τελευταίων μηνών.

Αν και την στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές, ακόμα μία προσπάθεια (;) των από πάνω για την επανένωση της Κύπρου οδηγείται στο τέλος της, αντί άλλου σχολίου αντιγράφουμε απο τον τίτλο της κοινής ανακοίνωσης από Antifa λευkoşa, Dayanışma και Συσπείρωση Ατάκτων:

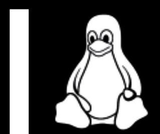
Δεν λυπούμαστε, μα οργιζόμαστε! Ένα ξέρουμε: όσο συνεχίζουμε τον αγώνα μας, υπάρχει ελπίδα!

Η Εντροπία αποτελεί συλλογικό εγχείρημα, ενώ επιχειρεί να εντείνει τον διάλογο στο εσωτερικό του ριζοσπαστικού κινήματος (χωρίς απαραίτητα οι απόψεις που εκφράζονται να συνιστούν θέσεις της συλλογικότητας) και κάνει γνωστούς τους τοπικούς αγώνες σε ένα ευρύτερο κοινό. Είναι κομμάτι των δράσεων που αναπτύσσουμε στην κατεύθυνση της ανατροπής του υπάρχοντος καπιταλιστικού και αστικού συστήματος και της οικοδόμησης μιας κοινωνίας αλληλεγγύης-αυτοοργάνωσης-ελευθερίας.

Η χρήση του @ στη θέση των έμφυλων καταλήξεων, όταν το υποκείμενο είναι γενικό, γίνεται προκειμένου να μην αναπαράγουμε πατριαρχικές δομές στη γλώσσα, οι οποίες θέτουν ένα φύλο (ή στην «καλύτερη» περίπτωση δύο φύλα) και τα άτομα που το εκφράζουν στην κορυφή της έμφυλης πυραμίδας, αποσιωπώντας, αποκλείοντας και περιθωριοποιώντας άλλα (εκτός από τα κυρίαρχα) φύλα, καθώς και τα άτομα που εκφράζονται στα φύλα αυτά.

Η Εντροπία προετοιμάζεται χρησιμοποιώντας ελεύθερο λογισμικό-λογισμικό ανοιχτού κώδικα. Μεταξύ άλλων χρησιμοποιούμε τη σουίτα γραφείου LibreOffice, το λογισμικό σελίδωσης Scribus και το πρόγραμμα επεξεργασίας γραφικών The GIMP, σε πλατφόρμα GNU/Linux.

Συσπείρωση Ατάκτων
www.syspirosiatakton.org
fb .com/Συσπείρωση- Ατάκτων- Sispirosi-Atakton
E-mail sispirosi_atakton@riseup.net

Κοινωνικός Χώρος Kaymakkιν
Αρχιεπισκόπου Μακαρίου 127, Καϊμακλί
www.kaymakkin.org
fb.com/kaymakkin

Περιοδικό Εντροπία
entropia.syspirosiatakton.org

Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο
https://movementsarchive.org/doku.php

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(ΕΠΑΝΑ)ΔΙΕΚΔΙΚΟΥΜΕ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΚΩΣΤΗ ΑΧΝΙΩΤΗ

ΑΠΟΨΕΙΣ

ΔΡΑΣΕΙΣ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

ΤΕΧΝΕΣ & ΛΟΓΟΣ

Ο Πόλεμος Ετέλειωσεν

Η αντίδραση στην κοινωνία του θεάματος των οδοφραγμάτων και η επαναδιεκδίκηση της νεκρής ζώνης ως μέσο επαναδιεκδίκησης της ιστορίας και της ταυτότητας

Μαρία Χατζημιχαήλ

Μπορείς να το φανταστείς; Τι θα γινόταν αν η νεκρή ζώνη ήταν δική μας; Τι θα συνέβαινε, αν, ας πούμε, ζούσαμε τη λύση, αν δοκιμάζαμε πραγματικά να κάνουμε πράγματα μαζί, για τους ανθρώπους, ως άνθρωποι... Τι θα συνέβαινε αν δεν περιμέναμε πλέον «εκείνους» να αποφασίσουν για το πώς θέλουμε να ζήσουμε; Τι θα έκανες αν η νεκρή ζώνη ήταν δική μας; Τι θα έκανες αν σου λέγαμε ότι είναι στ' αλήθεια δική μας...

Δεν έχεις κουραστεί από όλα αυτά; Δεν σου φέρνει μια γεύση ναυτίας; Είναι μια λούπα από 'deja-vu', μια πραγματική μαύρη αγγλική κωμωδία, αγάπη μου, είναι schadenfreude, επιχαιρεκακία. Είμαστε şamar oğlani; Ω είμαστε ανόητοι που αμφισβητούμε, που πιέζουμε τα όρια και σπάζουμε την λούπα... τόσο ανόητοι! Είναι αυτή μια γη «ανάμεση», όπου τίποτα δεν είναι ποτέ σαφές, ούτε βέβαιο. Συνεχώς ρυθμίζεται, συνέχεια φορτώνει, πάντα «έρχεται σύντομα». Το σύντομα όμως κάθε άλλο παρά κοντά δεν είναι, εκτός αν αποφασίσετε να κάνετε ένα πικνίκ :)[1]

R.V.

4 Μαρτίου 2017. Καθώς ο Μ. αφηγείται μια ιστορία για ένα αυτοκίνητο και κάτι κτήρια εκεί πίσω από το σημείο της νεκρής ζώνης στην οποία βρισκόμαστε, κάποιες άλλες, γονατιστές με ένα ψαλίδι, προσπαθούσαν να κόψουν την αλυσίδα και ν' ανοίξουν την πύλη. Η αστυνομία παρούσα άκουγε με ενδιαφέρον του ιστορία του Μ. Μια στιγμή σιωπής, όταν οι λεπτομέρειες της περιγραφής του χώρου στέρεψαν, με τους αστυνομικούς να κοιτούν δεξιά και αριστερά κάπως επίμονα, νόμισα πως η προσπάθεια (και η πορεία) είχε τελειώσει άδοξα. Ξαφνικά ακούστηκε ένα «κλικ». Κοίταξα στα δεξιά μου και είδα την πύλη να ανοίγει. Κανένας και καμιά δεν έκαναν δεύτερη σκέψη καθώς πέρασαν την πύλη φωνάζοντας το «Kıbrıs'ta barış engellenemez». Οι στρατιώτες των Ηνωμένων Εθνών τρέχουν σαν καρτούν και κατεβαίνουν τα σκαλιά. Ήταν όμως αργά. Ο Λ. τρέχει προς τον τοίχο που βρίσκεται απέναντι από την πύλη. Προφτάνει και γράφει «NO» (ΟΧΙ) αλλά οι στρατιώτες του παίρνουν τη βούρτσα και την μπογιά πριν προλάβει να συμπληρώσει το «ARMIES». Η λέξη όμως από μόνη της είναι εξίσου σημαντική ειδικά στον συγκεκριμένο χώρο. Η συνέχεια της ημέρας μαγική. Σ' ένα κλίμα ευφορίας δημιουργήσαμε το δικό μας πάρκο. Παίξαμε ποδόσφαιρο, πετάξαμε χαρταετούς, χορέψαμε ακόμα και τανγκό.

Αυτή η παρέμβαση δεν ήταν η πρώτη και το πιο πιθανό, ούτε και η τελευταία. Η πράσινη γραμμή, ως η πιο έντονη εκδήλωση του διαχωρισμού του νησιού με όσα αυτός συμπεριλαμβάνει, υπήρξε ο καθ' ύλην γεωγραφικός χώρος διαμαρτυριών, παρεμβάσεων τόσο από εθνικιστές όσο και από άτομα του αριστερού ριζοσπαστικού χώρου (αλλά και από άτομα από ενδιάμεσες πολιτικές και ιδεολογικές αποχρώσεις). Από το 1958, όπου έχουμε την πρώτη χάραξη της πράσινης γραμμής στην εντός των τοιχών Λευκωσία, και το 1963, οπότε και είχαμε άλλο ένα (πιο βίαιο) κύκλο δικοινοτικής βίας, η παλιά πόλη της Λευκωσίας παραμένει ακόμα *«μια από τις τελευταίες μοιρασμένες πρωτεύουσες στον κόσμο»*. Οι ευκαιρίες που ξεπετάγονται μέσα από τις αφηγήσεις και τις απεικονίσεις της πόλης στον «έξω κόσμο» είναι πολλές, είτε μιλάμε για προσπάθεια «ευαισθητοποίησης» συγκεκριμένων θεσμών (π.χ. Ηνωμένα Έθνη, Ευρωπαική Ένωση κλπ.) είτε μιλάμε για πιθανούς επισκέπτες σε μια προσπάθεια εκμετάλλευσής της για τους λάτρεις του «σκοτεινού τουρισμού»[2].

Η πράσινη γραμμή ήταν διαχρονικά ο «πόλος έλξης» κόσμου της ελληνοκυπριακής πλευράς ο οποίος διαμαρτυρόταν αποκλειστικά ενάντια στην τουρκική εισβολή και την κατοχή. Από τις πορείες των γυναικών, γνωστές και ως «οι (ελληνοκύπριες) γυναίκες επιστρέφουν» το 1975 και το 1989, στην πορεία των μοτοσικλετιστών τον Αύγουστο του 1996, τις καθιερωμένες πορείες των μαθητών και φοιτητών στις 15 Νοεμβρίου «ενάντια στην ανακήρυξη του ψευδοκράτους» (οι οποίες πλέον χωρίζονται σ' αυτές όπου ανεμίζει η ελληνική και σ' αυτές όπου ανεμίζει η κυπριακή σημαία) και τις εκδηλώσεις ενάντια στο πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου και της εισβολής της 20ής Ιουλίου από (πλέον) προοδευτικούς κύκλους από τη μια

και εθνικιστικούς από την άλλη[3].

Οι εικόνες που βγαίνουν από αυτές τις εκδηλώσεις οδηγούν στη δημιουργία μιας Κοινωνίας του Θεάματος, η οποία διαιωνίζεται μέχρι σήμερα. Όπως αναφέρει χαρακτηριστικά ο λετριστής Guy Debord στο ομώνυμο έργο του:

«Οι εικόνες που αποσπάστηκαν από κάθε όψη της ζωής, συγχωνεύονται σε μια κοινή πορεία όπου η ενότητα αυτής της ζωής δεν είναι δυνατό πλέον να αποκατασταθεί. Η αποσπασματικά θεωρημένη πραγματικότητα εκτυλίσσεται εντός της ίδιας της γενικής ενότητας ως ένας κεχωρισμένος ψευδόκοσμος, αντικείμενο της μοναδικής παρατήρησης. Η εξειδίκευση των εικόνων του κόσμου επανευρίσκεται ολοκληρωμένη, εντός του κόσμου της αυτονομημένης εικόνας, όπου το ψευδές εξαπάτησε τον ίδιο του τον εαυτό. Το θέαμα, γενικά, ως συγκεκριμένη αντιστροφή της ζωής, είναι η αυτόνομη κίνηση του μη-ζώντος. Το θέαμα παρουσιάζεται ταυτοχρόνως ως η ίδια η κοινωνία, ως ένα μέρος της κοινωνίας και ως όργανο ενοποίησης. Ως μέρος της κοινωνίας είναι ρητά ο τομέας ο συγκεντρώνων παν βλέμμα και πάσα συνείδηση. Επειδή ακριβώς αυτός ο τομέας είναι διαχωρισμένος, είναι ο τόπος του εξαπατηθέντος βλέμματος και της ψευδής συνείδησης. Και η ενοποίηση που επιτελεί δεν είναι τίποτε άλλο από την επίσημη γλώσσα του γενικευμένου διαχωρισμού»[4].

Καθώς λοιπόν όλες αυτές οι εικόνες ξετυλίγονται δημιουργώντας μια ηγεμονία ως προς το ποιες είναι οι «σωστές αντιδράσεις» όσον αφορά το Κυπριακό, κάποιες νέες αφηγήσεις ξεκινούν να αναδύονται υπογείως. Μετά την πρώτη συνάντηση Τουρκοκυπρίων και Ελληνοκυπρίων στο Βερολίνο το 1989, μετά από πρωτοβουλία των Γερμανών Πρασίνων, ακτιβιστές και από τις δύο κοινότητες αφήνουν πίσω τους τις εικόνες που δημιουργούνται κατά μήκος των οδοφραγμάτων της πράσινης γραμμής για να ξεκινήσουν τη δημιουργία της καινούργιας κοινής αφήγησης. Η νεκρή ζώνη αποκτά πλέον καινούργια νοήματα και η φύση του χώρου, ως ένας τόπος ανάμεσος (buffer), επιτρέπει την αναδημιουργία ταυτοτήτων και ευκαιρίες για να γραφτεί μια άλλη παράλληλη ιστορία. Δημιουργείται δηλαδή ένας καινούργιος «Κοινός» χώρος, μια κοινωνία του αντι-θεάματος. Από τις συναντήσεις στο χωριό Πύλα μέσα στη νεκρή ζώνη στη Λάρνακα, το παρακμιακό μπαράκι Ali's Bar κοντά στο οδόφραγμα στο Πέργαμος, στο ξενοδοχείο του Λήδρα Πάλας, το «αντι-θέαμα» έβαλε γερά θεμέλια, όπου και βασίστηκε το κίνημα της επαναπροσέγγισης.

Η παλιά πόλη της Λευκωσίας αποτέλεσε ίσως τον πιο σημαντικό χώρο αναδημιουργίας σχέσεων και εικόνων αλλά και ταυτοτήτων. Το άνοιγμα του οδοφράγματος στην οδό Λήδρας, το οποίο αποτέλεσε κομβικό σημείο για τις δράσεις του σήμερα, ήταν αποτέλεσμα έντονης πίεσης και διαμαρτυριών του κινήματος της επαναπροσέγγισης, με έντονες διαμαρτυρίες από άτομα του χώρου της ριζοσπαστικής αλλά και της θεσμικής αριστεράς και στις δύο μεριές του οδοφράγματος. Χωρίς αυτή τη νίκη η επαναδιεκδίκηση της νεκρής ζώνης με τους τρόπους και τις δράσεις που καταγράφονται σ' αυτό το κείμενο πιθανόν να μην ήταν εφικτή. Αν και λίγοι το γνωρίζουν, το 2007, στα πλαίσια των διαμαρτυριών για το άνοιγμα του οδοφράγματος της οδού Λήδρας, ακτιβίστριες είχαν οργανώσει να εισέλθουν στην νεκρή ζώνη με σκοπό την κατάληψή της, κάτι που έπρεπε να ακυρωθεί όταν έμαθε για την δράση η αστυνομία. Στη συνέχεια, οι δικοινοτικές πρωτομαγιές και η επετειακή «μέρα της ειρήνης» κάθε 1η Σεπτεμβρίου καθιέρωσαν κατά κάποιο τρόπο τη νεκρή ζώνη σε χώρο δικοινοτικής ακτιβιστικής δράσης αφού υπήρξαν από τις πρώτες δικοινοτικές ορατές δράσεις μέσα στην νεκρή ζώνη. Σημαντική είναι φυσικά και η αναγνώριση άλλων πρόσφατων ιστορικών εξελίξεων της παλιάς πόλης της Λευκωσίας (η αύξηση του πληθυσμού των μεταναστών και η μετέπειτα προσπάθεια ανάπτυξής της), κάτι το οποίο μπορεί να μας βοηθήσει να αντιληφθούμε πώς δημιουργήθηκε μια σειρά από πολιτιστικές και κοινωνικές διαδικασίες, οι οποίες έδωσαν τη δυνατότητα στον κόσμο που βίωνε την πόλη καθημερινά να παραχθούν εναλλακτικές αναγνώσεις και κοινωνικές φαντασιώσεις γύρω της αλλά και μια ποικιλία πρακτικών αμφισβήτησης των εθνικιστικών και εμπορικών πολιτισμών[5].

Από τα πάρτυ δρόμου (street parades) τα οποία συχνά φλερτάραν με τη νεκρή ζώνη μέχρι που σε μια αυθόρμητη στιγμή το πάρτυ κατάφερε και επαναδιεδίκησε με μουσική και χορό τον χώρο, στην επιτομή του τι θα μπορούσε να οριστεί ως η επαναδιεκδίκηση της νεκρής ζώνης με την εξάμηνη κατάληψή της μεταξύ 2011-2012 από το κίνημα Occupy Buffer Zone (OBZ). Από τότε, οι πιο μικρές παρεμβάσεις άρχισαν να γίνονται πιο συχνές. Σημαντική σε αυτές τις πιο μικρές παρεμβάσεις, αυτή του «war is over», κατά την οποία οι ακτιβίστριες, εκτός του ότι στόλισαν τον χώρο με γκράφιτι που έλεγαν «the war is over», έδιναν άδειες εισόδου στους περαστικούς, για τη δημιουργία των οποίων είχαν δανειστεί το στοιχείο του γαϊδουριού ως σύμβολο κυπριακότητας από μια προηγούμενη παρέμβαση σχεδόν 10 χρόνια πριν.

We don't need the key we'll break in

Με την πρόσφατη κορύφωση του τελευταίου κύκλου των συνομιλιών, τον Δεκέμβριο του 2016 είχαμε αριθμό παρεμβάσεων μέσα στην νεκρή ζώνη της Λήδρας/Λοκματσί· από μεσημεριανά πικ-νικ σε βραδινά πάρτυ, με σημαντικό στοιχείο των παρεμβάσεων να είναι η κοινή (από τις ακτιβίστριες) αίσθηση του ότι η νεκρή ζώνη «μας ανήκει» και την «επαναδιεκδικούμε». Σημαντικές είναι επίσης και άλλες δράσεις/χρήσεις της νεκρής ζώνης όπως οι υπέρ της λύσης συνάξεις στο γήπεδο της Τσετίν-καγια αλλά και τις πρόσφατες καθημερινές συνάξεις του «Unite Cyprus Now» τις οποίες όμως διαχωρίζω όσον αφορά τις δράσεις των πιο πρόσφατων χρόνων για δύο λόγους. Από τη μια θεωρώ ότι η επαναδιεκδίκηση ξεκινά εκεί που η ανάγκη «αδειοδότησης της δράσης» από τους ειρηνευτές εξαφανίζεται. Από την άλλη, πολλές από τις πρόσφατες αυτές δράσεις φαίνεται να πατούν στα γερά θεμέλια τα οποία θέτουν οι επαναδιεκδικήσεις του χώρου οι οποίες θεωρούν πως οι οποιεσδήποτε άδειες από τους «ειρηνευτές» είναι αχρείαστες. Γι' αυτό και στις 4 Μαρτίου 2017, η παρέμβαση έγινε σε ένα άλλο σημείο της νεκρής ζώνης στην παλιά πόλη της Λευκωσίας. Η διαφορά με τις προηγούμενες παρεμβάσεις ήταν ότι αυτή τη φορά στόχος ήταν η είσοδος και η επαναδιεκδίκηση σε ένα χώρο, ο οποίος ήταν ξεκάθαρα «off limits». Τα σύνορα της βόρειας και νότιας Λευκωσίας σε εκείνο το σημείο χωρίζονταν χωρίς αποχρώσεις όπως στο Λοκματσί ή στο Λήδρα Πάλας. Έχοντας ως σύνορο είτε κτήρια είτε μεταλλικούς φράχτες, η είσοδος στο σημείο εκείνο (όπως και στα περισσότερα της σημεία άλλωστε) τονίζει το καθεστώς ιδιοκτησίας του χώρου το οποίο, αν και από το όνομα δηλώνει ασαφές, από την εμφάνιση δηλώνει ότι «απαγορεύεται η είσοδος».

Οι ακτιβίστριες εισερχόμενες με αυτό τον τρόπο στη νεκρή ζώνη, επαναδιεκδικούν όχι μόνο τον χώρο, αλλά και την ιστορία. Σπάζοντας την αλυσίδα για να εισέλθουν στον χώρο, τονίζουν τον επαναπροσδιορισμό τη ταυτότητάς τους, την οποία η κοινωνία του θεάματος των οδοφραγμάτων ήθελε να είναι πρωτίστως εθνική. Όπως και με τους Λετριστές του Potlatch, τέτοιες δραστηριότητες *«αφορούν καταρχάς την ανακάλυψη και την επινόηση του περιβάλλοντός τους, δηλαδή της πόλης. Η «παρεκκλίνουσα πορεία» είναι ένας τρόπος να πηγαίνουμε από τη μια συνοικία στην άλλη, από το ένα σπίτι στο άλλο βαδίζοντας στην τύχη. Η 'ψυχογεωγραφία' είναι ένα ιδιαίτερο χωρικό συναίσθημα που μας επιτρέπει να ερμηνεύουμε εκ νέου ορισμένα τοπωνύμια ή να τα εκτρέπουμε από την ιστορία τους»*[5,6]. Η επαναδιεκδίκηση της νεκρής ζώνης με αυτό τον τρόπο και η εκ νέου ερμηνευσή της, δείχνει πώς η πιο έντονη εκδήλωση του διαχωρισμού του νησιού μετατρέπεται ως ο χώρος στον οποίο έχουμε τη φαντασιακή επανένωση του νησιού.

Παραφράζοντας λοιπόν τον Debord, μέσω της επαναδιεκδίκησης του χώρου ο οποίος απεικονίζει τον διαχωρισμό του νησιού, οι ακτιβίστριες αρνούνται να γίνουν μέρος της κοινωνίας του θεάματος και αντ' αυτού επιλέγουν να ζήσουν, επιλέγουν να γίνουν το αυτόνομο κίνημα των ζωντανών. Αυτές οι δράσεις δεν ζωντανεύουν απλά τη νεκρή ζώνη, αλλά δημιουργούν τις ευκαιρίες για την επαναδημιουργία των ταυτοτήτων, την επαναδιεκδίκηση της ιστορίας και την επανένωση του νησιού.

Σημειώσεις

[1] Un-buffering: https://vimeo.com/209518548

[2] "Σκοτεινός τουρισμός" ("dark tourism") έχει οριστεί ως ο τουρισμός ο οποίος συμπεριλαμβάνει ταξίδια σε ιστορικά μέρη συνδεδεμένα με το θάνατο και την τραγωδία.

[3] Αν και ιστορικά οι ετήσιες διαμαρτυρίες που σχετίζονται με τον διαχωρισμό γίνονταν, επί Μακαρίου τουλάχιστον, από κοινού ενάντια και στο πραξικόπημα και στην εισβολή, στη συνέχεια φαίνεται αυτό να άλλαξε φτάνοντας στη σημερινή κατάσταση με διαφορετικές επετείους, και πάλι στα οδοφράγματα από τη μια με ελληνικές και από την άλλη με κυπριακές σημαίες.

[4] Debord, G. 1972 (ελληνική μετάφραση, 2000). *Η Κοινωνία του Θεάματος*. Διεθνή Βιβλιοθήκη.

[5] Ioannou, G. 2015. "Genealogies of activism and the semiotics of urban space: cultural and social practices in 21st Century inner Nicosia." *Bulgarian Ethnology* 42(2), 2016 in the Special Issue: Ethnologies of the city.

[6] Η σύνδεση της συγκεκριμένης δράσης με την ψυχογεωγραφία είχε γίνει από τον Κλείτο Παπαστυλιανού.

[7] Frederic Valabregue, «Καταστασιακή Διεθνής: Διεθνής επαναστατική οργάνωση, 1957-1972», στο Emmanuel de Waresquiel (επιμ.), *Ο Αιώνας των Ανατροπών: Το Λεξικό των Κινημάτων Αμφισβήτησης στον 20ό Αιώνα.* Larousse & Εκδόσεις Οξύ, Αθήνα, 2004, σελ. 239-241.

Οδός Γ. Γρίβα ή οδός Σ. Μένοικου;

Ονομάζοντας τον χώρο: η διαμάχη για την ηγεμονία και η εξελικτική ανάδυση του ιστορικά απωθημένου/λογοκριμένου

Αντρέας Παναγιώτου

«Η ζωή μας μας θα είχε τελείως διαφορετική όψη αν την διηγούμασταν στην διάλεκτο μας»
Italo Svevo, Η συνείδηση του Ζήνωνα
«Μικρό παιδί ακόμα, θαύμαζα τον ασυμβίβαστο κατάδικο...»
Α. Ρεμπώ
«Ο χώρος είναι ενεργός»
Α. Λεφέβρ

Εισαγωγή: οι λέξεις/ονομασίες σαν κομβικό σημείο στην αντιπαράθεση εξουσίας και αντίστασης στην νεωτερικότητα

Η παρέμβαση μετονομασίας οδών από ακτιβιστές/τριες στην νότια και βόρεια Λευκωσία υπήρξε γοητευτική σαν κίνηση, αλλά κουβαλούσε και μια ιστορική αύρα. Η αντιπαράθεση για [ή με] την εξουσία ιστορικά περιλάμβανε και ένα είδος αντιπαράθεσης για το ποιος θα ονομάσει τι. Το να ονομάζει κανείς είναι και ένα είδος ηγεμονικού προσδιορισμού – η εξουσία προσπαθεί να κωδικοποιήσει τον χώρο αλλά και την μνήμη με ένα τρόπο όπου η δικιά της οπτική να φαίνεται «αυτονόητη», «φυσική» όπως είναι η οικειότητα ενός γεωγραφικού χώρου ή της διαθέσιμης μνήμης. Αλλά αυτή η εικόνα δεν είναι και η μόνη πια. Καθώς η εξουσία προσπαθεί να επιβάλει την ηγεμονία της «βαφτίζοντας» τον χώρο- από την άλλη πλευρά, όμως, οι μορφές αντίστασης, η εξελικτική ανάδυση των κινημάτων απελευθέρωσης, επαναπροσδιορίζουν τον χώρο, αποκαθιστώντας την καταπιεσμένη μνήμη των αντιστάσεων, σαν μια ιστορική καταγραφή – θυμίζοντας δηλαδή ότι ο προσδιορισμός του χώρου, όπως άλλωστε και του χρόνου, δεν είναι κάτι το «φυσικό» αλλά κάτι που πηγάζει από την ανθρώπινη πράξη – και άρα από τις συγκρούσεις των διαφόρων κοινωνικών ομάδων. Η Γαλλική επανάσταση λ.χ. σαν ιδρυτική πράξη της νεωτερικής μορφής των κινημάτων ισότητας προσπάθησε να μετονομάσει και τον χρόνο, τους μήνες, αλλά τις μορφές του χώρου – με πιο εμπρηστική ίσως την, έστω και σύντομη, μετονομασία της Παναγίας των Παρισίων σε ναό του Ορθού Λόγου [Temple of Reason]... Πέρα από το ακραίο της ενέργειας ήταν και ένα σκόπιμο ιστορικό ρήγμα στην εικόνα του αυτονόητου. Όταν επικράτησαν οι χριστιανοί ουσιαστικά έκαναν κάτι ανάλογο στους ναούς των προηγούμενων θρησκευτικών δοξασιών – και κωδικοποίησαν αυτούς που αρνιόντουσαν την διαδικασία σαν «παραβάτες» [όπως τον Ιουλιανό, τον τελευταίο μη χριστιανό αυτοκράτορα] – αντιστρέφοντας και τα νοήματα: αυτοί που παραβίαζαν αιώνες ιστορικής κουλτούρας ήταν οι ίδιοι που βάφτιζαν την δική τους πίστη σαν την αυτονόητη.

Αλλά και πάλιν οι αντιστάσεις είναι εντυπωσιακές στην υπόγεια επιβίωσή τους… Στην Κύπρο βρίσκει κανείς ακόμα χώρους που διατηρούν ονομασίες μετα από αιώνες επίσημων μετονομασιών. Το ότι λ.χ. η ορθόδοξη μητρόπολη Λεμεσού ονομάζεται στην καθημερινότητα «καθολική» ανάγεται, σύμφωνα με μια εκδοχή, στην λειτουργία της σαν ναού των καθολικών πριν την οθωμανική περίοδο που μετέφερε την εξουσία στην ορθόδοξη εκκλησία - έστω και αν η συγκεκριμένη εκκλησία θέλει να ξεχνά και από πού πήρε τον τίτλο του εθνάρχη και τον οικονομικό της ρόλο στην οθωμανική περίοδο. Οι αντιστάσεις [υπόγειες ή δημόσιες στην νεωτερικότητα] έχουν με αυτήν την έννοια την λειτουργία την υπενθύμισης και της σχετικότητας – ρευστότητας αλλά και του απαγορευμένου. Σαν στιγμές υπενθύμισης του μέλλοντος όπου ο χώρος θα αναγνωριστεί στην πολλαπλότητα των σημείων που κουβαλά σαν ανθρώπινη Ιστορία…

Η κυπριακή εμπειρία: Τι κρύβει ο «ιδεολογικός αγώνας» για ένα «δ» σε μια ταμπέλλα

Στην πιο απλή ή απλοϊκή της μορφή αυτή η αντιπαράθεση εμφανίζεται, από την ελληνοκυπριακή πλευρά [ιδιαίτερα την εξουσία ή αυτούς που διεκδικούν ένα είδος πολιτισμικής εξουσίας], με την καταγγελία της αλλαγής ονομάτων στην βόρεια Κύπρο από την τουρκοκυπριακή [και αυτή εθνικιστική] διοίκηση. Αυτό που έντεχνα συγκαλύπτουν μερικοί από αυτούς που

φωνάζουν είναι το γεγονός ότι μια ανάλογη εκκαθάριση από μη-ελληνικούς [τουρκικούς ή άλλα «κακόηχα» τοπωνύμια ή απλά ονόματα, γίνεται από την αρχή του 20ού αιώνα και στην ελληνοκυπριακή κοινότητα. Ο βασικός εκφραστής αυτής την πολιτικής ελληνοποίησης των ονομάτων, ο Μ. Χριστοδούλου είναι αρκετά σαφής για τους στόχους και τις πολιτικές αυτής της πρακτικής: το όνομα «Αναφωτία» το θεωρεί «τουρκική επίδραση» - και άρα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί το «Αναφωτίδα» [ένα «δ» θα έκαμνε την τεράστια διαφορά] που είναι «ελληνικός». Η Αναφωτία τον ταλαιπώρησε τον κ. Χριστοδούλου διότι ακριβώς οι κάτοικοι αντιστέκονται και φαίνεται ότι έσβηναν το επίμαχο «δ» που ήθελε να τους φορτώσει για να επιβάλει την «εθνικά σωστή εκδοχή». Και δεν ήταν μόνο το «δ» και η Αναφωτία το πρόβλημα – το 1993 προσπάθησε να επιβάλει και αλλαγή τοπωνυμιών σε μεγάλες κοινότητες/δήμους της Λευκωσίας: τα Λατσιά [ήθελε να ονομαστούν Λακκιά] και την Αγλαντζιά [την οποία ήθελε να ονομάσει Αγλαγγιά]. Πίσω από την εθνική εκκαθάριση υπήρχε και ένα ευρύτερο τοπικό θέμα διαμάχης για επιβολή. Ο Χριστοδούλου ήταν/είναι τουλάχιστον ειλικρινής – πέρα από την εκκαθάριση τουρκικών ήχων και επιδράσεων [και φυσικά ονομάτων] το κυρίαρχο θέμα φαίνεται να είναι η αποτροπή συνειδητοποίησης ότι η κυπριακή θα μπορούσε να θεωρηθεί γλώσσα:

«Η γλωσσική μορφή της Κύπρου γράφεται διαφόρως, προφέρεται διαφόρως, ουδόλως ανάγεται εις την κοινήν, είναι ακατανόητος τοις άλλοις Έλλησιν, αντιδικεί προς την κοινήν, ουδόλως δέχεται την ρομανικήν μεταγραφήν της Ελληνικής γλώσσης, συνδέεται προς την Αγγλική γλώσσαν, υπεραίρεται, καλλιεργείται, διδάσκεται, εκφράζει την νέαν υπόστασιν των Κυπρίων, ώστε έχει επαρκή χαρακτηριστικά, ίνα καταταγή ως γλώσσα.»

Ο «ευπρεπισμός» της εξουσίας σαν επιβολή της δικής της εκδοχής εκμοντερνισμού

Ένα είδος νεωτερικού πόλεμου των ονομασιών χωριών, δρόμων και τοπωνυμιών ξεκίνησε ουσιαστικά με την τυπική πολιτική μορφή της νεωτερικότητας στα τέλη του 19ου αιώνα, όταν άρχισε να εμπεδώνεται η Βρετανική διοίκηση. Η εισαγωγή του ελληνικού εθνικισμού, τότε, οδήγησε και σε αλλαγή ονομάτων [η προσθήκη –ιδης λ.χ. – Κωνσταντής – Κωνσταντινίδης είναι χαρακτηριστικό αυτής της διαδικασίας ελληνοποίησης η οποία γινόταν στα σχολεία], αλλά και τοπωνυμιών. Ο κ. Χριστοδούλου είναι και πάλιν κατατοπιστικός:

«Πλείστα τοπωνύμια και ονόματα έχασαν κάτω από την πίεσιν της τουρκικής γλώσσας την αρχική ελληνική προφορά τους και χρειάστηκε η διορθωτική επαναφορά της εκκλησίας για να ευπρεπιστούν.»

Ο ρατσισμός της έκφρασης «ευπρεπιστούν» [ή και «διορθωτική επαναφορά» παραβλέποντας βέβαια ότι και οι ονομασίες που υπήρχαν πριν ήταν προϊόν ιστορικής εξέλιξης] είναι χαρακτηριστικός – όσο για την «παρέμβαση της εκκλησίας», θα πρέπει να αναφέρει κάποιος ότι ανάλογες παρεμβάσεις για να γίνουν ορθόδοξοι οι λινοβάμβακοι της επαρχίας Λεμεσού συνοδεύονταν από εκβιασμούς μέσω τοκογλύφων. Η εξουσία, κατά συνέπεια, αγωνίζονταν να ονομάσει χώρους για να μπορεί να επιβάλει τις δικές της ερμηνείες. Το αξιοσημείωτο είναι ότι οι σχετικές εκστρατείες ήταν μόνο μερικώς επιτυχημένες όπως μαρτυρούν πολλά ονόματα που άντεξαν στον ιεραποστολικό ζήλο του εθνικού λόγου απέναντι στους ιθαγενείς – όπως ανάλογα μπορεί να πει κανείς και για το τοπωνύμια.

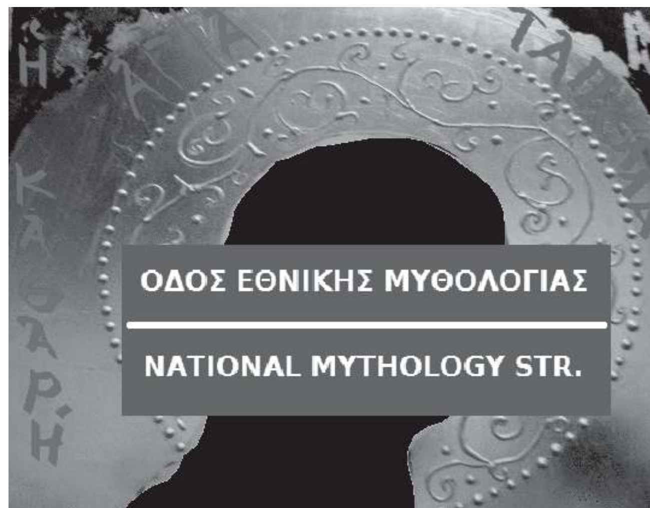
Ο αρχικός αντίπαλος, όμως, δεν ήταν μόνο οι τουρκικές επιδράσεις. Με ένα παράδοξο [για την πίστη ότι η νεωτερικότητα εμπεριέχει μόνο την διάσταση της εξελικτικής απελευθέρωσης] τρόπο η εισαγωγή και διάχυση του εθνικισμού συνοδεύτηκε και από ένα είδος εκκαθάρισης αναφορών σε εν δυνάμει ερωτικές/σεξουαλικές παραπομπές. Έτσι ενώ λ.χ. στα κυπριακά λεξικά προς τα τέλη του 19ου αιώνα, αναφέρεται ότι η κύπρια της αγροτικής κοινωνίας αναφερόταν στο αγοράκι της σαν το «βιλλούιν» [ή βιλλούδιν] μου, στην διαδικασία του εκμοντερνισμού εκκαθαρίστηκαν [για ανάλογους λόγους «ευπρέπειας»] και όλα τα ονόματα με σεξουαλικές παραπομπές – έστω και αν η γλωσσική ρίζα ήταν διαφορετική. Το Καλό Χωριό Λεμεσού ονομαζόταν Βιλλούρκα [το πιο πιθανό από λατινική ρίζα όπως και το αγγλικά village] αλλά μετονομάστηκε. Ιδού πώς το καταγράφει ο Ν. Κληρίδης:

«Το χωριό άλλαξε το όνομά του από τις αρχές του αιώνα γιατί ήταν κακόηχο το Φραγκικό του όνομα. Το ίδιο έγινε και με άλλα χωριά που φέρουν το όνομα Καλό Χωριό γιατί οι κάτοικοι δεν μπορούσαν να ακούσουν κακόηχα ονόματα.»

Προφανώς αυτοί που δεν μπορούσαν να ακούσουν τα ιστορικά ονόματα που ακούγονταν για αιώνες ήταν μάλλον οι προύχοντες και η τοπική εξουσία που είχαν εμπλακεί στην διαδικασία εκκαθαρίσεων σαν μηχανισμού καλλιέργειας μιας νέας μορφής status/πολιτισμικής εξουσίας: αυτήν του εξευγενισμένου «Έλληνα» [ή αυτού που «καλαμαρίζει» κατά την ειρωνική διατύπωση των λαϊκών στρωμάτων σαν μορφή αντίστασης] απέναντι στους «ημιβάρβαρους ιθαγενείς» όπως προσδιορίζονταν από το εθνικο-ιεραποστολικό βλέμμα/λόγο, οι «χωρκάτες».

Το ότι διεξαγόταν τότε μια ευρύτερη εκστρατεία γλωσσικών εκκαθαρίσεων με στόχο τα λαϊκά στρώματα φαίνεται και από την αναφορά του Ρ. Κατσιαούνη σε άρθρα εφημερίδων που καλούσαν τις αρχές να πάρουν

μέτρα ενάντια στους «χειρώνακτας αχθοφόρους και ένι λόγω καθάρματα της αγοράς παντός είδους» όπως και για τους «αγυοπαίδες» [χαμίνια του δρόμου], και απαιτούσαν να γίνουν «νομοθετήματα» ενάντια στην «χυδαία έκφραση», τα «αστεία» κα τις «βρώμικες λέξεις».

Πόλεμοι για τα ονόματα των οδών – ποιοι είναι ήρωες, πότε οι εθνικόφρονες ενοχλούνται από τους αποικιοκράτες και πότε όχι, και πώς ξεφορτώθηκε η Λευκωσία τον Μεταξά…

Όταν στα μέσα του 20ού αιώνα, την δεκαετία του 1940, τα λαϊκά στρώματα στις πόλεις άρχισαν να οργανώνονται με βάση το εργατικό κίνημα, η αντίδραση των συντηρητικών και των αρχουσών τάξεων ήταν ένα βαθύ μίσος. Μια αναφορά στην διαμάχη για την ονομασία ενός δρόμου – αφού και οι δρόμοι με τις ονομασίες οδών έγιναν πια χώρος διαμάχης – είναι χαρακτηριστική. Στην Λεμεσό μία οδός ονομάστηκε «Ανδρέα Δρουσιώτη» στο όνομα ενός απόγονου αστικής οικογένειας ο οποίος είχε σκοτωθεί στην Ελλάδα πολεμώντας με τον ΕΛΑΣ. Ο Πλουτής Σέρβας περιγράφει ως εξής το όλο κλίμα όταν η αριστερή πλειοψηφία του Δημοτικού Συμβουλίου αποφάσισε να τιμήσει τον Δρουσιώτη:

«..το 1946 το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε να τελέσει πολιτικό μνημόσυνο για τον Αντρέα Αργυρού Δρουσιώτη που είχε προσφέρει την ζωή μαχόμενος κάτω από την σημαία του ΕΛΑΣ. Στην πρώτη δεξιά θέση των προσκλήσεων θέσαμε τον πατέρα του. Η δεξιά σε όλες τις εφημερίδες επιδόθηκε σε μια λυσσαλέα εκστρατεία ενάντια στην θρασύτητα του Δημοτικού Συμβουλίου, καλούσε τους εθνικόφρονες να μποϋκοτάρουν το μνημόσυνο… Όμως ο Αργυρός Δρουσιώτης [πατέρας του νεκρού και επιφανές μέλος των προυχόντων της πόλης – σαν τέως γυμνασιάρχης] προσήλθε από τους πρώτους…»

Είναι ενδεικτικό το ότι δεν ήταν καν σίγουροι αν θα ερχόταν έστω και ένα μέλος από την οικογένεια να τιμήσει το μέλος της, μέχρι την τελευταία στιγμή.

Η μάχη των ονομασιών των δρόμων είχε και την αντιαποικιακή της διάσταση. Το αριστερό δημοτικό συμβούλιο Λεμεσού [οι εθνικόφρονες απείχαν] καταδικάστηκε σε φυλάκιση το 1950 γιατί άλλαξε την ονομασία ενός δρόμου – από Πάλμερ [του αυταρχικού κυβερνήτη της δεκαετίας του 1930] σε «28ης Οκτωβρίου» [σαν συμβολική αναφορά στην αντιφασιστική αντίσταση] - και αρνήθηκε να υπακούσει σε διάταγμα του τότε Ανώτατου Δικαστηρίου της αποικιακής κυβέρνησης.

«Στις 2/6/1950 συνήλθε και ενέκρινε διάγγελμα προς το λαό της πόλης. Στο διάγγελμα αυτό αναφέρονται και τα εξής: «Το Δ.Σ. Λεμεσού εμφορούμενο από τα λαϊκά ιδεώδη και διατηρώντας τον αντιιμπεριαλιστικό του προσανατολισμό, αρνήθηκε να εκτελέσει το κυβερνητικό διάταγμα για την τοποθέτηση της πινακίδας Πάλμερ – συμβόλου της πιο μαύρης ιμπεριαλιστικής, εθνικής και πολιτικής καταπίεσης, στη θέση της πινακίδας της ενδόξου 28ης Οκτωβρίου, που συμβολίζει την εθνική αντίσταση ενάντια στο φασισμό και την τυραννία….»

Η πιο γνωστή διαμάχη, μετά το 1974, η οποία συμβόλιζε και το αντιφασιστικό κλίμα της εποχής, ήταν η αλλαγή ονομασίας της κεντρικής πλατείας της Λευκωσίας από «Μεταξά» σε «Ελευθερίας». Μέχρι το 1974 το να αμφισβητηθεί επίσημα ο Μεταξάς ήταν αδύνατον – το βαθύ ελληνοκυπριακό κράτος, το οποίο είχε επιβληθεί από το 1948 στους θεσμούς [από το εκπαιδευτικό σύστημα μέχρι τις αθλητικές ομοσπονδίες] διασφάλιζε ένα είδος ηγεμονίας στον δημόσιο λόγο που νομιμοποιούσε και την εξάρτηση από το εξωτερικό [Ελλάδα/Τουρκία] αλλά και τις πιο ακραία συντηρητικές εκδοχές [όπως τον Μεταξά]. Το πιο λογικό, βέβαια, μετά το 1974 θα ήταν λ.χ. να μετονομαστούν οι οδοί «Γρίβα», αλλά κάτι τέτοιο αποτράπηκε από το κλίμα του «κλάδου ελαίας» αλλά και τη συνέχεια του βαθέως κράτους. Όπως και σε διάφορα άλλα θέματα επιλέχθηκε ένα είδος συμβολικής κάθαρσης.

Όσον αφορά τις πρόσφατες παρεμβάσεις αξίζει να σημειωθούν και οι διαφοροποιήσεις που εκφράζουν και ενδεχομένως ανάλογες διαφοροποιήσεις στην ιστορική εμπειρία: Στη νότια πλευρά της Λευκωσίας, τα ονόματα που αντικατέστησαν τα υπάρχοντα και έθεταν/θέτουν περισσότερο ζητήματα ιστορικής μνήμης, ενώ στη βόρεια πλευρά τα καινούργια ονόματα ήταν η διεκδίκηση του παρόντος-μέλλοντος. Στη νότια πλευρά βασικά εμπήκαν τα γεγονότα τα οποία κρύφκουνται πίσω που το όνομα «Γρίβας» - ήταν η αποκατάσταση της ιστορικής αλήθκειας. Στη βόρεια πλευρά (με εξαίρεση το "ε/κ αγνοούμενοι») η αλλαγή των ονομασιών είσιε να κάμει με πράματα που οι ακτιβιστές/τριες ήθελαν να αναδειχτούν χωρίς όμως άμεση σύγκρουση με το όνομα το οποίο κάλυπτε/καλύπτει το αυτοκόλλητο.

Να σώσουμε τον Καβάφη από την Ελλάδα[1]

Άκης Γαβριηλίδης

Εδώ και αρκετό καιρό, και συγκεκριμένα από τότε που έβγαλε το βιβλίο του για τον Καβάφη[2] , ο Δημήτρης Παπανικολάου ήταν φανερό ότι είχε «πατήσει κάποιους κάλους» και είχε προκαλέσει τη δυσφορία του φιλολογικού κατεστημένου της Ελλάδας (και της Κύπρου)[3] . Η δυσφορία αυτή, που σιγόβραζε όλον αυτόν τον καιρό, ξέσπασε μόλις (φάνηκε ότι) βρήκε την κατάλληλη αφορμή: τη διαχείριση του Αρχείου Καβάφη εκ μέρους του Ιδρύματος Ωνάση, στο οποίο (το Ίδρυμα, όχι το Αρχείο) ο Π. είναι επιστημονικός σύμβουλος. Πρόσφατα, με αφορμή μια εξωδικαστική διαμάχη του Ιδρύματος με κάποιους/-ες φιλολόγους για ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας, ξέσπασε μία ασυνήθιστης σφοδρότητας επίθεση εναντίον του, κυρίως μέσα από το τεύχος Απριλίου τής Athens Review of Books, το οποίο ουσιαστικά στο σύνολό του περιείχε κείμενα πολεμικής εναντίον της τεκμαιρόμενης –από τους/τις αρθρογράφους- εμπλοκής του Παπανικολάου στη διοίκηση του Ιδρύματος, αλλά και του βιβλίου του, συχνά και της προσωπικότητάς του.

Στην πολεμική αυτή, το θέμα των ενεργειών ή παραλείψεων του Ιδρύματος Ωνάση και της διαχείρισης του Αρχείου Καβάφη εμφανώς χρησιμεύει ως πρόφαση και ως εκλογίκευση· αυτό που κινητοποιεί τις πολεμικές είναι η απόφαση των «παλιοσειρών» να υποβάλουν σε ένα καψόνι (συχνά στα όρια της δολοφονίας χαρακτήρα) τον νέο που έχει το θράσος να διατυπώνει δικές του απόψεις χωρίς να σέβεται τις «νόμιμες οδούς» ανάδειξης, χωρίς προηγουμένως να τους ρωτάει και να τους απευθύνει τον δέοντα λιβανωτό.

Με αυτά όμως έχω ασχοληθεί αλλού[4]. Εδώ με ενδιαφέρει κυρίως να σημειώσω ότι η επίθεση αυτή, ως εκ της έκτασης και του εύρους της, εμπεριέχει μία ξεκάθαρη και αρκετά λεπτομερή *φαντασίωση* (όπου ως «φαντασίωση» δεν νοείται κάτι ονειρώδες που αντιτίθεται προς την πραγματικότητα, αλλά μία δομή της επιθυμίας). Στο λόγο των καβαφιστών –και προς θεού όχι cavafistas- αφθονούν οι ψόγοι και οι υποδείξεις προς το Ίδρυμα ή/και τον επιστημονικό του σύμβουλο, αλλά εκτός αυτών, ή μάλλον ακριβώς μέσω αυτών, αναδύεται μία ξεκάθαρη δεοντολογία για το ποιος είναι the right way of doing things.

Η φαντασίωση αυτή αποτελεί έναν πραγματικό *εφιάλτη*.

Για να δώσω μία εικόνα, θα χρησιμοποιήσω αυτούσια τα λόγια της Ρενάτα Λαβανίνι από το άρθρο της «Μερικές σκέψεις για το Αρχείο Καβάφη» (*The Athens Review of Books*, Απρίλιος 2017 σ. 42· οι υπογραμμίσεις δικές μου).

"Το Ίδρυμα Ωνάση είχε όλες τις δυνατότητες να εξασφαλίσει στο Αρχείο την καλύτερη *διατήρηση και αξιοποίηση*, και αυτός *θα έπρεπε* να ήταν ο σκοπός του. Από τους έλληνες [sic] ποιητές ο Καβάφης είναι ο πιο σημαντικός και γνωστός, μπορούμε να πούμε ότι ανήκει στην παγκόσμια κληρονομιά του ελληνισμού, και η Ελλάδα, *που διαχειρίζεται με άριστο τρόπο τα πολιτιστικά, αρχαιολογικά και καλλιτεχνικά αγαθά της* –φθάνει να επισκεφθεί κανείς *τα υποδειγματικά της μουσεία* για να το διαπιστώσει- *πρέπει να κάνει το ίδιο και με τον μεγαλύτερο ποιητή της*."

Μάλλον πλάκα θα κάνουμε.

Ποιος είναι άραγε αυτός ο *άριστος τρόπος* με τον οποίο η «Ελλάδα» διαχειρίζεται τα «πολιτιστικά, αρχαιολογικά και καλλιτεχνικά αγαθά της»;

Εγώ ξέρω ότι κατά βάση τα κλείνει σε μια βιτρίνα και κόβει εισιτήριο για τους τουρίστες να τα θαυμάσουν.

Το όνειρο λοιπόν των καβαφιστών φιλολόγων είναι *να κάνουν τον Καβάφη ένα είδος Βεργίνας, ή Αμφίπολης*: ο Καβάφης, και το αρχείο του, *ως πολύτιμος (αρχαίος) λίθος*, ως μεγάλη πέτρα απ' αυτές που βουλιάζει όποιος τις σηκώσει· απ' αυτές που οφείλουν να περάσουν τη γνωστή τουριστική αλυσίδα παραγωγής: αποκατάσταση/διατήρηση/αναστήλωση/αξιοποίηση/έκθεση της «παγκόσμιας κληρονομιάς του ελληνισμού» στο βλέμμα της έκθαμβης ανθρωπότητας[5].

Το πέρασμα αυτό, φυσικά, *πρέπει* –ένα από τα πολλά «πρέπει» που απαντούν στο λόγο των υπερήφανων καβαφιστών- να το διενεργήσει η «Ελλάδα», εφόσον πρόκειται για έναν ποιητή «της» –τον «μεγαλύτερο».

Εδώ, όμως, αξίζει να κοντοσταθούμε και να θέσουμε

μια αφελή ερώτηση: γιατί άραγε ο Καβάφης είναι «της Ελλάδας»;

Γιατί να μην πούμε ότι ήταν «της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας», «της Αγγλίας», «της Αιγύπτου»; Εξίσου λογικό θα ήταν.

Ο Κωνσταντίνος Καβάφης έγραψε βέβαια ποίηση στην ελληνική γλώσσα (μολονότι και αυτό ακόμη έχει αμφισβητηθεί· πρβλ. το γνωστό bullying που έφαγε από τον Σεφέρη ότι τάχα «δεν ήξερε ελληνικά»). Με την *Ελλάδα* όμως δεν είχε κάποια ιδιαίτερη σχέση, είτε βιογραφική είτε καλλιτεχνική. Δεν έζησε ποτέ στο ελληνικό κράτος, (το επισκέφθηκε μόνο κάποια σύντομα διαστήματα προς το τέλος της ζωής του), και ελάχιστες φορές ασχολήθηκε με αυτό στην ποίησή του. Μία μάλιστα από τις φορές αυτές το έκανε για να πει ότι η Ελλάδα *δεν* είναι η πατρίδα του (στο *Επάνοδος από την Ελλάδα* –ήδη ο τίτλος είναι εύγλωττος). Κατά τα λοιπά, η λέξη *Ελλάδα* σπανίως απαντά στο έργο του.

Ο Καβάφης *δεν ανήκει στην Ελλάδα.*

Ούτε βέβαια και σε κανένα άλλο κράτος.

Ανήκει στα *διάκενα*, στα *μεταξύ διαστήματα*. Στο μη κράτος. Σε αυτό που ήταν πριν τα έθνη κράτη, ή/ και σε αυτό που θα είναι μετά, ή που είναι πάνω, κάτω, δίπλα, ξώφαλτσα από τα κράτη, στο υπόγειο ρεύμα που συνεχίζει να ρέει ανεξάρτητα απ' αυτά.

Κοινό καθήκον όλων των συνεπών καβαφιστών, ή/ και cavafistas, είναι να εμποδίσουν την κρατικοποίηση του Καβάφη· να τον γλιτώσουν από τα χέρια όσων θέλουν να τον μετατρέψουν σε αξιοποιήσιμο αρχαιολογικό θησαυρό κάποιου έθνους, σε εμπορεύσιμο αγαθό κάποιου κράτους.

Σημειώσεις:

1. Το παρόν κείμενο αποτελεί ανεπτυγμένη μορφή ανάρτησης με τον ίδιο τίτλο στο μπλογκ nomadicuniversality (http://wp.me/p1eY1R-10U).
2. Επ' αυτού βλ. το σημείωμά μου «Ο Καβάφης μαζί με τον Φουκώ (και τον Σουν Τζου): τα δημόσια μυστικά του Δημήτρη Παπανικολάου», http://wp.me/p1eY1R-sR
3. Βλ. και: «Ο Ευριπίδης Γαραντούδης είναι ομοφοβικός (ή: ο φιλόλογος ως μπάτσος της σκέψης των άλλων, και της δικής του)», http://wp.me/p1eY1R-um
4. «Η χούντα των φιλο/αρχαιο/λόγων», http://wp.me/p1eY1R-115
5. Αλήθεια, τι ακριβώς θα πει παγκόσμια κληρονομιά του ελληνισμού; Δεν είναι αυτό κάτι σαν αντίφαση όρων; Αν μια κληρονομιά είναι «του ελληνισμού», (και ακόμα περισσότερο «της Ελλάδας»), τότε δεν είναι παγκόσμια.

Επάνοδος από την Ελλάδα

**Ώστε κοντεύουμε να φθάσουμ', Έρμιππε.
Μεθαύριο, θαρρώ· ετσ' είπε ο πλοίαρχος.
Τουλάχιστον στην θάλασσά μας πλέουμε·
νερά της Κύπρου, της Συρίας, και της Αιγύπτου,
αγαπημένα των πατρίδων μας νερά.
Γιατί έτσι σιωπηλός; Ρώτησε την καρδιά σου,
όσο που απ' την Ελλάδα μακρυνόμεθαν
δεν χαίροσουν και συ; Αξίζει να γελιούμαστε; —
αυτό δεν θα 'ταν βέβαια ελληνοπρεπές.**

**Ας την παραδεχθούμε την αλήθεια πια·
είμεθα Έλληνες κ' εμείς — τι άλλο είμεθα; —
αλλά με αγάπες και με συγκινήσεις της Ασίας,
αλλά με αγάπες και με συγκινήσεις
που κάποτε ξενίζουν τον Ελληνισμό.**

**Δεν μας ταιριάζει, Έρμιππε, εμάς τους φιλοσόφους
να μοιάζουμε σαν κάτι μικροβασιλείς μας
(θυμάσαι πώς γελούσαμε με δαύτους
σαν επισκέπτονταν τα σπουδαστήριά μας)
που κάτω απ' το εξωτερικό τους το επιδεικτικά
ελληνοποιημένο, και (τι λόγος!) μακεδονικό,
καμιά Αραβία ξεμυτίζει κάθε τόσο
καμιά Μηδία που δεν περιμαζεύεται,
και με τι κωμικά τεχνάσματα οι καημένοι
πασχίζουν να μη παρατηρηθεί.**

**Α όχι δεν ταιριάζουνε σ' εμάς αυτά.
Σ' Έλληνας σαν κ' εμάς δεν κάνουν τέτοιες μικροπρέπειες.
Το αίμα της Συρίας και της Αιγύπτου
που ρέει μες στες φλέβες μας να μη ντραπούμε,
να το τιμήσουμε και να το καυχηθούμε.**

(Από τα *Κρυμμένα Ποιήματα* 1877;-1923, Ίκαρος 1993)

Περηφάνια και Ντροπή
ΛΟΑΤΚΙ+ διεκδικήσεις μέσα στο δημόσιο χώρο

Δέσποινα Μιχαηλίδου *

Εισαγωγή

«*Τι είναι γκέι κίνημα; Να κατεβαίνεις στον δρόμο; Να συμμετέχεις σ' ένα σωματείο; Το πράιντ; Ένα μπλογκ; Η προβολή ταινιών; Να μαζεύεσαι με άλλους δέκα ανθρώπους και να συζητάς ή μήπως το να οργανώσεις εκδρομές και μαθήματα χορού; Το γκέι κίνημα έχει πολλές εκφάνσεις [...] οποιαδήποτε δράση ή ενέργεια, σταθερή ή παροδική, των γκέι, συμβάλλει στη συνειδητοποίηση μας και προβάλλει τις πραγματικές εικόνες μας...*»[1].

«Hade gene – Ατε πάλε», όπως ήταν και το φετινό σύνθημα της διαδήλωσης περηφάνιας στην βόρεια Λευκωσία. Εκεί που νιώθεις ότι όλα έχουν ειπωθεί για αυτή την ετήσια πολύχρωμη πορεία, ταυτόχρονα νιώθεις ότι ακόμα άλλα τόσα πράγματα παραμένουν ανείπωτα, ίσως και γιατί κάθε φορά η κάθε συμμετοχή ανοίγει τα δικά της ενδεχόμενα και ζητήματα. Άτε πάλε λοιπόν, ένα άρθρο για τις πορείες περηφάνιας.

Γιατί περηφάνια όμως; Για ποια άτομα, σώματα και κοινότητες υπάρχει ορατότητα και ποια παραμένουν αόρατα; Τι διεκδικούν; Με ποιους όρους και πλαίσιο; Τι σημαίνει για την κοινωνία η δημόσια παρουσία χιλιάδων λεσβιών, ομοφυλοφίλων, αμφισεξουαλικών, τρανς, κουίαρ, ίντερσεξ (ΛΟΑΤΚΙ+), και γενικά ατόμων από κάθε σεξουαλικότητα, ταυτότητα και έκφραση φύλου πέραν των σις- και έτερο-κανονικών, αλλά και όσων στηρίζουν αλληλέγγυα τις διεκδικήσεις της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας στις πορείες περηφάνιας; Ποια τα ενδεχόμενα και οι κριτικές σε αυτές τις εκδηλώσεις; Ποια τα όρια ανάμεσα στην ντροπή και στην περηφάνια; Τα όρια ανάμεσα στην αφομοίωση και την πρόκληση των ορίων κανονικότητας μέσα από τα οποία γίνονται τα φεστιβάλ και οι πορείες περηφάνιας; Αυτά τα ερωτήματα προσπαθώ να αγγίξω μέσα από αυτό το άρθρο αναλύοντας την σημασία και το ρόλο των ΛΟΑΤΚΙ+ πορειών περηφάνιας στον δημόσιο χώρο, μέσα και από τις θεωρητικές μου γνώσεις στο θέμα αλλά και ακτιβιστικές εμπειρίες συμμετέχοντας σε πορείες περηφάνιας από το 2010 (έχοντας συμμετάσχει μέχρι στιγμής σε 13 αντίστοιχες πορείες σε Κύπρο, Κωνσταντινούπολη, Αθήνα, Λονδίνο [world pride], Βαλτικές χώρες [baltic pride] κ.λπ.).

ΛΟΑΤΚΙ+ διεκδικήσεις ιστορικά. Σύντομη αναδρομή.

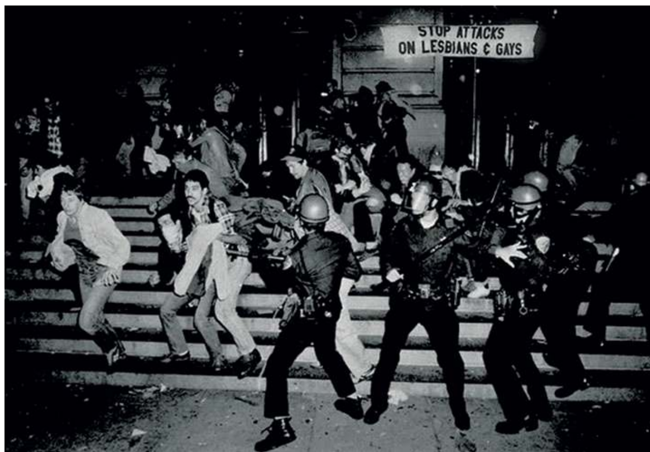
Ο πολιτικός ακτιβισμός σε θέματα ομοφυλοφιλίας (το ακρωνύμιο ΛΟΑΤΚΙ+ ήρθε πολύ αργότερα)[2,3] ιστορικά θεωρείται ότι έχει περάσει από τρεις φάσεις/γενιές, τις οποίες εν συντομία αναφέρω εδώ. Η πρώτη γενιά περιλαμβάνει την Γερμανική Επιστημονική-Ανθρωπιστική Επιτροπή (German Scientific-Humanitarian Committee), η οποία ιδρύθηκε από τον Magnus Hirschfeld το 1897, και έκλεισε από τους Ναζί[4].

Η δεύτερη γενιά/φάση έχει να κάνει με τις ΗΠΑ και περιλαμβάνει την Mattachine Society, που ιδρύθηκε το 1951, και την ομάδα Daughters of Bilitis, ως εναλλακτική στα λεσβιακά μπαρ που βίωναν επιθέσεις από αστυνομία κ.λπ.5 Ουσιαστικά περιλαμβάνει το «homophile movement» και είναι μια φάση του ακτιβισμού στην οποία παρατηρείται μια πορεία των ομοφυλοφίλων προς αφομοίωση. Μέσα από αυτή την φάση του κινήματος, οι οργανώσεις στις ΗΠΑ, την δεκαετία του '50, διεκδικούσαν κυρίως σεβασμό και ίσα δικαιώματα για όλα τα άτομα, ανεξαρτήτως σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου. Ο όρος homophile σήμαινε την αγάπη για το ίδιο.

Η τρίτη γενιά/φάση περιλαμβάνει το Stonewall (που αφορούσε εξεγέρσεις μετά την αστυνομική βία μέσα στο Stonewall Bar στην Νέα Υόρκη) και την ίδρυση του Gay Liberation Front το 1969, σε πολλές χώρες του Δυτικού κόσμου (όπως ΗΠΑ, Γαλλία, ΗΒ, Ισπανία κ.λπ.). Εκείνη την περίοδο υπήρχαν και άλλα αναδυόμενα κινήματα ενάντια σε καταπιέσεις, τα κινήματα της δεκαετίας του '60 όπως αυτών για τα πολιτικά δικαιώματα για τους Μαύρους, τα δικαιώματα των γυναικών κ.λπ.[5].

Είναι σε αυτή την περίοδο που παρατηρείται μια μετάβαση από το «στίγμα» για την ομοφυλοφιλία προς «περηφάνια και δύναμη». Αναδείχθηκε σε αυτή την φάση η σημασία του να είναι ένα άτομο «έξω από την ντουλάπα» ("out of the closet": όπως έχει κυριαρχήσει διεθνώς ο όρος) και να αποκαλύπτει την σεξουαλικότητα και την ταυτότητα φύλου του σε οικογένεια, φίλους, εργασιακό και ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Αυτή η περίοδος ουσιαστικά αποτελεί ξεκίνημα αυτών που ξέρουμε σήμερα ως Πορείες Περηφάνιας και μαζικά ΛΟΑΤΚΙ+ κινήματα. Τον Ιούνιο του 1970, που ήταν και η πρώτη πορεία, 5000 άτομα συμμετείχαν στην Νέα Υορκη, για να τιμήσουν τα γεγονότα της εξέγερσης του Stonewall. Οι ετήσιες πορείες περηφάνιας είναι μεγαλύτερες από άλλες πολιτικές διαμαρτυρίες, σε μια χρονική περίοδο όπου άρχισαν να φθίνουν τα κινήματα για τα πολιτικά δικαιώματα και τα αντιπολεμικά κινήματα[6].

* Κοινωνιολόγος, μεταπτυχιακή φοιτήτρια Σπουδών Φύλου Πανεπιστήμιο Κύπρου, μέλος Συσπείρωσης Ατάκτων

Σημασία των πορειών περηφάνιας στο σήμερα

Στο σήμερα, οι ετήσιες πορείες περηφάνιας οργανώνονται σε πολλές περιοχές του κόσμου, καθώς και στην Κύπρο σε βορρά και νότο από το 2014, με ποικίλους τρόπους, αναλόγως πλαισίου νομοθετικού για τα ΛΟΑΤΚΙ+ δικαιώματα, αλλά και του ευρύτερου ιστορικού-κοινωνικού-οικονομικού-πολιτικού κλίματος. Συγκεκριμένα, για τις πορείες περηφάνιας στην Κύπρο υπάρχει πολύ καλή ανάλυση και κριτική σε άρθρα των Antifa Λευkoşa[7] και Συσπείρωσης Ατάκτων[8,9].

Έτσι μπορεί κανείς να παρατηρήσει ότι τα φεστιβάλ και ειδικά οι πορείες περηφάνιας παίρνουν διάφορες μορφές, όπως διαδηλώσεις και διαμαρτυρίες (ειδικά σε χώρες που υπάρχει θεσμική ομοφοβία και αστυνομική βία απέναντι στα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα, όπως η Κωνσταντινούπολη όπου τα τελευταία τρία χρόνια το κράτος απαγορεύει την διεξαγωγή της ετήσιας πορείας περηφάνιας) αλλά και παρελάσεις αρμάτων που θα μπορούσαν να παρομοιαστούν, ως αισθητική και πλαίσιο διοργάνωσης, με τις παρελάσεις του καρναβαλιού.

Οι πορείες αυτές οργανώνονται σε πολλά επίπεδα πάντα με άξονα τον δημόσιο χώρο ως διεκδίκηση ΛΟΑΤΚ Ι+ ορατότητας και δικαιωμάτων (ειδικά του δικαιώματος της ελευθερίας της συνάθροισης μέσα από την συμμετοχή στις πορείες)[10]. Έτσι υπάρχουν οι παγκόσμιες πορείες περηφάνιας – world pride, οι περιφερειακές (όπως πχ το euro pride, ή το baltic pride ως αλληλεγγύη των κοινών αγώνων αυτών των χωρών), και οι τοπικές όπου ανάλογα στην κάθε χώρα μπορεί να οργανώνεται ένα πράιντ ή κάθε πόλη ή κάποιες πόλεις να οργανώνουν τα δικά τους φεστιβάλ (τα οποία παίρνουν κάθε φορά αντίστοιχα και το όνομα της πόλης που τα οργανώνει). Παράλληλα, μπορεί κάποιος να δει σε διάφορες χώρες την διοργάνωση και θεματικών πορειών περηφάνιας, κάτι που ποικίλει λόγω αναγκών και διεκδικήσεων συγκεκριμένων κοινοτήτων μέσα από την ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα. Τέτοιες θεματικές πορείες ή εκδηλώσεις μπορεί να είναι: τρανς, dyke (λεσβιακές), BDSM (σαδομαζοχιστικές), leather (κομμάτι της κοινότητας που στηρίζει σεξουαλικές πρακτικές και στυλ που έχει να κάνει με leather ρούχα, αξεσουάρ κλπ) bear (γκέι ή μπάι άντρες, συνήθως εύσωμοι, τριχωτοί και με μούσι) κ.λπ., αναδεικνύοντας επιμέρους διαστάσεις της διαφορετικότητας σε θέματα φύλων, σεξουαλικότητας, σεξουαλικών πρακτικών και σχέσεων, που ενδεχομένως μένουν αόρατα στα κυρίαρχα φεστιβάλ περηφάνιας. Παράλληλα, σε διάφορες πόλεις του κόσμου, οργανώνονται εναλλακτικές αυτό-οργανωμένες κουίαρ πορείες, είτε ως κριτική στις κυρίαρχες πορείες περηφάνιας μέσα από άλλους τρόπους διεκδίκησης και οργάνωσης, είτε ως ανάδειξη κουίαρ κομματιών της κοινότητας που δεν βρίσκουν ορατότητα σε άλλες δημόσιες εκδηλώσεις.

Τα φεστιβάλ περηφάνιας επηρεάζουν διαχρονικά και με πολλούς τρόπους ένα τόπο πολιτικά, κοινωνικά, οικονομικά, γεωγραφικά, τουριστικά, τόσο ατομικά/ προσωπικά καθώς και συλλογικά[10]. Μπορεί να συμβάλλουν κοινωνικά στο άνοιγμα συζητήσεων όπως για θέματα φύλων και σεξουαλικότητας, ομοφοβίας, τρανσφοβίας και αμφιφοβίας. Η διοργάνωση ποικίλων εκδηλώσεων όπως θεατρικά, εκθέσεις, προβολές κ.λπ. αποτελούν και πολιτιστικά γεγονότα. Ένα σημαντικό κομμάτι των φεστιβάλ περηφάνιας είναι η διεκδίκηση νομοθεσιών για ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα, συμβάλλοντας έτσι με τον τρόπο τους σε νομοθετικές αλλαγές σε μια χώρα.

Σε κύριο και πρωταρχικό επίπεδο όμως, βοηθούν ένα άτομο να γνωριστεί με την ευρύτερη κοινότητα, με άλλα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα. Έτσι αυτές οι εκδηλώσεις μπορεί να βοηθήσουν στην δημιουργία και ισχυροποίηση της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας και των διάφορων εκφάνσεών της. Μέσα από την ανάπτυξη της κοινότητας έχουμε και την ορατότητα των διαφόρων κομματιών που την απαρτίζουν και μέσα από την οποία αναδεικνύονται οι διαφορετικότητες των ατομικών σωμάτων που συν-δημιουργούν ένα συλλογικό σώμα. Κοινότητα και συλλογικό σώμα που δεν είναι κάτι άκαμπτο και στατικό, αλλά κάτι ρευστό που διευρύνεται συνέχεια, μέσα από την εξέλιξη των σεξουαλικοτήτων, φύλων και ταυτοτήτων φύλου αλλά και άλλων διασταυρούμενων ταυτοτήτων. Κεντρική σημασία έχει το πώς αναδεικνύεται το σώμα (ατομικά και συλλογικά) και οι επιθυμίες και η απελευθέρωσή τους, μέσα από την έκφραση σεξουαλικοτήτων και φύλων και πώς διεκδικούνται μέσα από τα φεστιβάλ περηφάνιας στην εκάστοτε κοινωνία.

Οι πορείες είναι ταυτόχρονα και μια πρόκληση των ορίων ανάμεσα στον ιδιωτικό και τον δημόσιο χώρο. «Μην προκαλείς δημόσια», «έξω απ' εδώ τα φτερά και τα πούπουλα» ή «κάνε ό,τι θέλεις στο κρεβάτι σου». Αυτά είναι μόνο μερικά από τα συνήθη σχόλια κόσμου που θεωρούν ότι ζητήματα μη-ετερόφυλης σεξουαλικότητας είναι ιδιωτικά και όχι δημόσια και πολιτικά ζητήματα. Που ενοχλούνται από την ΛΟΑΤΚΙ+ ορατότητα και διεκδίκηση

δικαιωμάτων (ειδικά όσων ατόμων θεωρείται ότι μέσα από την έκφραση φύλου τους ξεφεύγουν από τα κυρίαρχα και συμβατικά πρότυπα αρρενωπότητας και θηλυκότητας και αφήνονται στο περιθώριο, ακόμα και μέσα στις ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητες).

Εδώ έρχεται το ερώτημα και το δίλημμα. Τι διεκδικείται μέσα από μια πορεία περηφάνιας; Απάλειψη ή ανάδειξη της διαφορετικότητας; Μιλάμε για πολιτικές αφομοίωσης και αποδοχής στο σύστημα (π.χ. μέσα από την διεκδίκηση ισότητας στον γάμο) ή αλλαγής του συστήματος; Αυτοί που διεκδικούν κανονικοποίηση των ΛΟΑΤΙ+ ταυτοτήτων, διεκδικούν αποδοχή κάτω από το υπάρχων σύστημα. Όμως αυτό το σύστημα είναι σις- και ετερο-σεξιστικό, πατριαρχικό, καπιταλιστικό, ρατσιστικό, ομοφοβικό, τρανσφοβικό, αμφιφοβικό και τόσα άλλα. Η κανονικοποίηση των ΛΟΑΤΙ+ ταυτοτήτων, σημαίνει την αποδοχή των κανόνων αυτού του συστήματος, για να μπορούν τα ΛΟΑΤΙ+ άτομα να γίνουν αποδεχτά ως κανονικά από αυτό. Αυτό οδηγεί στην αφομοίωση από το σύστημα των ΛΟΑΤΙ+ και την διατήρηση των συστημάτων ως έχουν.

Γι' αυτό στην αντίπερα της γκέι περηφάνιας, υπάρχει η διεκδίκηση του abjection/απέχθειας, όσων οι πορείες περηφάνιας νιώθουν ντροπή, και προσπαθούν να κρατούν αόρατα (εφόσον δεν υπακούουν σε κανονιστικές συμβάσεις). Η διεκδίκηση αυτή της απέχθειας και της ντροπής (ως αντίθετο της περηφάνιας) αφορά την ελευθερία για την δημιουργία συλλογικών δημόσιων χώρων για υπέρβαση, απόλαυση και πειραματισμό. Σε αυτό το πλαίσιο αναπτύσσεται ρητορική για όσο το δυνατό λιγότερους νόμους που να επιτρέπουν επέμβαση του κράτους στην ιδιωτική ζωή και στο κρεβάτι. Υπάρχει αμφισβήτηση ιεραρχιών και κανονικοτήτων σε σεξουαλικές και άλλες πρακτικές. Κυριαρχεί η ανάδειξη της διαφοράς, της μη κανονικότητας σε σώματα, επιθυμίες και εκφράσεις φύλων. Σαν ένα σπίτι που θα χωρεί όλους τους κουίαρ/ανώμαλους άστεγους, που οι κυρίαρχες πορείες περηφάνιας θεωρούν ντροπή και ανεπιθύμητους και ως εμπόδιο στις διεκδικήσεις για ισότητα, αφομοίωση και αποδοχή. Σε αυτό το πλαίσιο είναι που αναπτύσσονται κουίαρ διαστάσεις του ακτιβισμού, των σεξουαλικοτήτων και των φύλων.

Αλληλεγγύη ανάμεσα στα κινήματα

Με τους καταπιεστές ή με τους καταπιεζόμενους; Η αλληλεγγύη μεταξύ των κινημάτων καθώς και το πώς διασταυρώνονται οι διεκδικήσεις, είναι ένα σημαντικό ζήτημα και μέσα στις ΛΟΑΤΚΙ+ διεκδικήσεις καθώς και σε κάθε κίνημα. Σε πολλές χώρες παρατηρείται κυρίως η επιλογή συνέργειας με τους καταπιεστές, με πολιτικούς, κόμματα, πρεσβείες, επιχειρήσεις κ.λπ. με σκοπό την επίτευξη νομικών στόχων, αποδοχής και αφομοίωσης από την κοινωνία, ζήτημα για το οποίο υπάρχει πολλή κριτική απέναντι στα ΛΟΑΤΚΙ+ κινήματα και τις πορείες περηφάνιας. Σε ένα πλαίσιο «win-win» κατάστασης, όπου αυτοί οι θεσμοί έχουν τα δικά τους κέρδη (είτε σε ψήφους, είτε οικονομικά, είτε σε πλαίσιο ξεπλύματος κ.λπ.) από μια επιφανειακή στήριξη, που στην τελική καθιστά τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα πιο αόρατα μέσα στο σύστημα και τις διεκδικήσεις που εγκλωβίζονται σε μονοθεματικές προσεγγίσεις.

Υπάρχουν σημαντικά παραδείγματα αλληλο-υποστήριξης κινηματικών αγώνων απέναντι στην κοινή ρίζα συστημάτων που καταπιέζουν. Ένα από αυτά ήταν και το Lesbians and Gays Support the Miners. Την περίοδο της διακυβέρνησης της Θάτσερ στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου κυριαρχούσαν οι νεοφιλελεύθερες οικονομικές πολιτικές, αναπτύχθηκε κίνημα αλληλεγγύης μεταξύ ΛΟΑΤ ατόμων και ανθρακωρύχων, και το ένα κίνημα βοήθησε το άλλο στις διεκδικήσεις του με σημαντικές νίκες μάλιστα την εποχή εκείνη. Οι αλληλέγγυοι αγώνες ανοίγουν ενδεχόμενα από τα κάτω ουσιαστικής αλλαγής. Στο σήμερα έχουμε δει και άλλα παραδείγματα αλληλεγγύης των κινημάτων. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, υπάρχει το Lesbians and Gays support the Migrants, που ξεκίνησε έχοντας ως παράδειγμα τους κοινούς αγώνες ΛΟΑΤΚΙ+ και ανθρακωρύχων, και το οποίο στηρίζει πρόσφυγες, και μετανάστες, καθώς επίσης αναδεικνύει ζητήματα ισλαμοφοβίας. Πριν λίγα χρόνια στην πορεία περηφάνιας της Αθήνας, είχαν συμμετάσχει με πανό στήριξης και αλληλεγγύης των ΛΟΑΤΚΙ+ διεκδικήσεων καθαρίστριες,

οι οποίες διεκδικούσαν την ίδια περίοδο δυναμικά τα εργασιακά τους δικαιώματα.

Η διαθεματικότητα ανοίγει και συνδέει τους αγώνες και δείχνει την μεγαλύτερη εικόνα των ζητημάτων, έναντι των μονοθεματικών αγώνων που απομονώνουν τόσο τις διεκδικήσεις και τις καταπιεζόμενες ομάδες, ξεχνώντας ότι κανένα άτομο δεν έχει μονοθεματική ζωή. Γιατί στην τελική για να υπάρξει πραγματική απελευθέρωση και δικαιοσύνη αυτή πρέπει να ισχύει για όλες τις καταπιεζόμενες ομάδες, λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε άτομο ενδεχομένως βιώνει πολλαπλές καταπιέσεις μέσα από την πολλαπλότητα των ταυτοτήτων του. Κάπως έτσι, θεωρώ πολύ σημαντικό στον ακτιβισμό μας την διασύνδεση των κοινωνικών αγώνων με τους ταξικούς, τους φεμινιστικούς, τους ΛΟΑΤΚΙ+, τους περιβαλλοντικούς, τους αντι-μιλιταριστικούς, τους αντι-ρατσιστικούς, τους αντιφασιστικούς και τους αγώνες για την επανένωση της Κύπρου. Γι' αυτό και θεώρησα, για παράδειγμα, μέσα σε αυτό το πλαίσιο της διασταύρωσης των αγώνων την παρουσία της Αριστερής Κίνησης Θέλουμε Ομοσπονδία (ΑΚΘΟ) με το σύνθημα "Παλεύκουμε μαζί, για ούλλα" στην πρόσφατη πορεία περηφάνιας στην Βόρεια Λευκωσία, πολύ σημαντική. Διασταύρωση των ΛΟΑΤΚΙ+ αγώνων με τους αγώνες για επανένωση της Κύπρου, βιώσαμε φέτος και στις δύο πορείες περηφάνιας στην Κύπρο, μέσα από κοινά μπλοκ τουρκοκυπρίων και ελληνοκυπρίων αλλά και από μέσα από τον χαιρετισμό της Queer Cyprus Association[11] πριν από την έναρξη της πορείας περηφάνιας στη νότια Λευκωσία. Γιατί η επανένωση της Κύπρου είναι μέσα από την οπτική που βλέπει τους αγώνες και η ΛΟΑΤΚΙ+ διεκδίκηση, όπως επίσης και οι ΛΟΑΤΚΙ+ διεκδικήσεις αφορούν και οραματίζονται μια Κύπρο επανενωμένη. Δεν μπορούν να είναι χωριστά, όπως και καμιά διεκδίκηση, κανένας αγώνας.

Κριτικές και παρεμβάσεις σε πορείες περηφάνιας

Είναι πολλά τα ζητήματα για τα οποία υπάρχουν κριτικές στις πορείες περηφάνιας μέσα από τον τρόπο που διοργανώνονται στο σήμερα. Διότι ενώ αρχικά σήμαιναν (και θα έπρεπε να είναι και ως σήμερα) πορείες μνήμης για την εξέγερση ενάντια στην αστυνομική βία του Stonewall, πλέον βλέπουμε να είναι τεράστιες παρελάσεις, που οργανώνονται από κλειστές ομάδες, μεγάλων προϋπολογισμών, ακόμα και με κόστος συμμετοχής (σε κάποιες χώρες) για τις ομάδες που συμμετέχουν. Το υψηλό κόστος οργάνωσης των πορειών περηφάνιας, έχει φέρει μαζί του πολλούς χορηγούς από τράπεζες, μέχρι και κάθε είδους επιχείρηση, όπως για παράδειγμα το ζήτημα της El Dorado Gold που θα ήταν χορηγός στο φετινό πράιντ της Αθήνας, αλλά μετά από άμεση κινηματική κριτική αποσύρθηκε[12]. Οι χορηγοί συνήθως χρησιμοποιούν τις εκδηλώσεις αυτές για προβολή των εταιρειών τους, αύξηση των κερδών τους και δημιουργία ενός καλού κοινωνικού προφίλ- βιτρίνας που δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα των συνθηκών εργασιακής και άλλους είδους εκμετάλλευσης, και δεν προβάλλει ουσιαστικές πολιτικές που να είναι ΛΟΑΤΚΙ+ συμπεριληπτικές. Μέσα από όλους αυτούς τους χορηγούς βλέπουμε μια έντονη εμπορευματοποίηση, και τα λογότυπα των χορηγών να κυριαρχούν στα πανό των οργανωτών, έναντι των μηνυμάτων της εκδήλωσης που όλο και γίνονται πιο απολιτικά. Παράλληλα από ταξική σκοπιά, αυτό αφήνει πίσω ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα που είναι είτε άνεργα, είτε αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες και υποθέτει ότι όλα τα άτομα έχουν οικονομική άνεση να μπορούν να συμμετέχουν σε δράσεις. Έτσι δημιουργούνται αποκλεισμοί κομματιών της κοινότητας. Ενώ ταυτόχρονα υπάρχουν αυτοί οι αποκλεισμοί για συμμετοχή σε εκδηλώσεις των φεστιβάλ περηφάνιας υπάρχει και το ερώτημα του τι γίνεται τον υπόλοιπο χρόνο, τι προσφέρουν οι οργανώσεις προς την ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα από όλα τα χρήματα που μαζεύονται από τις εκδηλώσεις ή αν απλά καλύπτουν έξοδα των εκδηλώσεων, χωρίς να στηρίζουν ουσιαστικά την κοινότητα.

Μαζί με την εμπορευματοποίηση, στις πορείες περηφάνιας, παρατηρείται και το φαινόμενο της πολιτικής εκμετάλλευσης από κυβερνήσεις, κόμματα, πρεσβείες και γενικά πολιτικά πρόσωπα. Όπου πολλές φορές εμφανίζονται στις πορείες, προβάλλουν ένα προφίλ φιλικό προς τις ΛΟΑΤΚΙ+ διεκδικήσεις, κάνουν χαιρετισμούς, στέλνουν μέσω του διαδικτύου μηνύματα και δίνουν υποσχέσεις. Πολλές φορές χωρίς αντίκρισμα όταν είναι να πάρουν αποφάσεις για νόμους και πολιτικές. Χρησιμοποιούν τα ΛΟΑΤΚΙ+ δικαιώματα (με τρόπους ένταξης και αφομοίωσης των ΛΟΑΤΚΙ+ στο σύστημα) ακόμα και για να προβάλουν μια εικόνα δημοκρατική, μοντέρνα, αναπτυγμένη κ.λπ. για την χώρα τους, στρέφοντας την προσοχή από άλλα ζητήματα πολιτικά που είναι αναμεμειγμένοι (όπως πολέμους, οικονομική κρίση, μεταναστευτικό, προσφυγικό, καταπάτηση άλλων

ανθρωπίνων δικαιωμάτων, περιβαλλοντικές καταστροφές κ.λπ.). Έτσι γίνεται πολλές φορές ξέπλυμα (το λεγόμενο pinkwashing) από ΛΟΑΤΚΙ+ κινήματα προς πολιτικούς, όπου μέσα από μονοθεματικές προσεγγίσεις και διεκδικήσεις χάνουν την μεγάλη εικόνα και διασύνδεση των διεκδικήσεων. Επίσης, αυτή η υπερβολική προβολή των πολιτικών, καθιστά πολλές φορές αόρατη την συμβολή των κινημάτων στους αγώνες, δίνοντας την εντύπωση ότι οι όποιες θεσμικές αλλαγές γίνονται, οφείλονται στους πολιτικούς, αντί στην ίδια την κοινότητα που υφίσταται καταπιέσεις και κάνει τις διεκδικήσεις.

Αυτή η τάση κανονικοποίησης και αφομοίωσης, που

εκφράζεται έντονα και στις πορείες περηφάνιας (από τον τρόπο που οργανώνονται, τις διεκδικήσεις, τους στόχους, το ποιοι εκφράζουν δημόσια λόγο, από σλόγκαν επιφανειακά και χωρίς νόημα τύπου «όλοι διαφορετικοί, όλοι ίσοι», «μίλα για την αγάπη» κ.λπ.), κάνει ορατή μια μερίδα της κοινότητας και ταυτόχρονα καθιστά αόρατα τα κουίαρ κομμάτια της κοινότητας, όπως είδαμε ήδη, και είναι κάτι που οφείλει να προβληματίσει όσους οργανώνουν αυτές τις εκδηλώσεις, το ποιους αφήνουν πίσω τους και τι κόστος έχει αυτό. Παράλληλα αυτή η τάση για αφομοίωση και ένταξη στην κοινωνία, οδηγεί πολλές φορές και στην ουσιαστική μη-συμπερίληψη και αορατότητα μερών της κοινότητας (όπως τρανς, ίντερσεξ, αμφισεξουαλικούς, ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα με αναπηρίες, πρόσφυγες, μετανάστες, σεξ εργάτριες κ.λπ.), ενώ κυριαρχούν συνήθως οι σις γκέι άντρες που θεωρούν ότι μπορούν να εκπροσωπούν ολόκληρα κινήματα. Ποιοι είναι ορατοί λοιπόν και ποιοι μένουν αόρατοι ολόχρονα, αλλά ακόμα και μέσα σε δημόσιους χώρους, και ειδικά αυτή την μέρα της πορείας περηφάνιας;

Η συμμετοχή οργανωμένων τμημάτων της αστυνομίας σε πορείες περηφάνιας είναι ζήτημα στο οποίο υπάρχει κριτική σε διάφορες περιοχές του κόσμου από κουίαρ πρωτοβουλίες. Τα ΛΟΑΤΚΙ+ κινήματα ξεχνώντας τις ρίζες τους που ήταν οι εξεγέρσεις ενάντια στην αστυνομική βία, έχουν ενταγμένες μέσα στις πορείες τμήματα αστυνομικά, αγνοώντας τις κριτικές από κομμάτια του κινήματος που βιώνουν έντονα αστυνομική βία. Να μην ξεχνάμε εδώ ότι ο βασικός ρόλος των θεσμών -κράτος, αστυνομία, εκκλησία, εκπαίδευση- είναι η διατήρηση του συστήματος ως έχει: διαχρονικά έχουν προσπαθήσει να ενσωματώσουν τα κινήματα, να παραχωρήσουν κάποια δικαιώματα χωρίς στην ουσία να αλλάξουν τα πράγματα, έτσι ώστε να αφομοιώσουν και να προσαρμόσουν τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα για να μην ενοχλούνται πλέον από αυτά. Η κριτική που γίνεται διεκδικεί το να μην συμμετέχουν επίσημα ως αστυνομία στις πορείες. Παραδείγματα τέτοιας κριτικής υπήρξαν στο φετινό Athens pride με αντίστοιχη παρέμβαση ενάντια στην συμμετοχή ομάδας αστυνομικών, και στο Capital pride στις ΗΠΑ, με την πρωτοβουλία "No Justice, No pride".

Οι κριτικές στις πορείες περηφάνιας έχουν δώσει αφορμή σε διάφορες πρωτοβουλίες και συλλογικότητες για παρεμβάσεις σε διάφορες περιοχές του κόσμου, ακριβώς με σκοπό την έκφραση της κριτικής την ώρα που διεξάγονται οι πορείες περηφάνιας (παρεμβάσεις που καταφέρνουν ακόμα και να διακόψουν για κάποια ώρα την πορεία για να εκφράσουν τα αιτήματά τους)[13]. Οι παρεμβάσεις αυτές, αναλόγως το πού γίνονται, αφορούν συνήθως κριτική στην εμπορευματοποίηση των πορειών περηφάνιας, την επίσημη συμμετοχή των αστυνομικών σωμάτων, την μη αποτελεσματική συμπερίληψη ομάδων της κοινότητας όπως τρανς ή ΛΟΑΤΚΙ+ που είναι ιθαγενείς, μαύροι, μετανάστες, πρόσφυγες κ.λπ., το pinkwashing/ ξέπλυμα που γίνεται μέσα από την συμμετοχή κυβερνητικών τμημάτων, πολιτικών, πρεσβειών κ.λπ.. Στην Κύπρο, έχουν πραγματοποιηθεί διάφορες εναλλακτικές συμμετοχές και παρεμβάσεις στις πορείες περηφάνιας στη νότια Λευκωσία. Το 2015, είχε διοργανωθεί το Queer Street Party[14], το 2016 είχε γίνει κουίαρ αντικαπιταλιστική παρέμβαση[15] και το 2017 από μεγάλη μερίδα κόσμου υπήρξαν αυθόρμητα γιουχαΐσματα έναντι σε εκπροσώπους πολιτικών κομμάτων/ υποψήφιους για τις Προεδρικές Εκλογές 2018, την ώρα των ομιλιών τους [9,16].

Κλείνοντας, και έχοντας τις πιο πάνω κριτικές υπόψη, το στοίχημα πιστεύω είναι στην τελική, οι πορείες περηφάνιας να επιστρέψουν στις ριζοσπαστικές τους ρίζες και να φτιάχνουμε διαρκώς χώρο δημόσια, διεκδικώντας την απελευθέρωση των σωμάτων, των εκφράσεων, των επιθυμιών, των σχέσεων, των φύλων

και των σεξουαλικοτήτων. Πώς βάζουμε στο επίκεντρο την απόλαυση, την χαρά, την αλληλεγγύη των κινημάτων μακριά από χορηγούς και πολιτικούς και όσα συστήματα μας καταπιέζουν, αστυνομεύουν, κομματιάζουν και μας εμπορευματοποιούν; Σε πλαίσια συλλογικά, αυτο-οργανωμένα, χωρίς αντιπροσώπους, διαθεματικά, αντι-καπιταλιστικά, αντι-ιμπεριαλιστικά, πέρα από όποιες κανονιστικές συμβάσεις, διεκδικώντας αλλαγή του υπάρχοντος συστήματος και όχι την αφομοίωσή μας σε αυτό μέσα από λογότυπα χορηγών, εισιτήρια εισόδου και μια χούφτα ψήφους. Αναδεικνύοντας όλες τις διαφορετικότητές μας και όλα όσα οι κοινωνίες μας θέλουν να κρύβουμε, εμείς που αποτελούμε «περήφανα την ντροπή του έθνους», όπως λέει και το γνωστό σύνθημα. Πηγαίνοντας πέρα από την κυρίαρχη γκέι περηφάνια, στην διεκδίκηση της κουίαρ ντροπής, και όλων των ενδεχομένων που ανοίγονται ανάμεσα σε οικειότητα, σε δημόσιο και ιδιωτικό, στα σώματα και τις πολιτικές σωμάτων.

Όπως αναφέρει και το κείμενο του Queer Dance Party[17]:

«Χρειαζόμαστε χώρο. Και χρόνο. Για παιγνίδι. Για δημιουργικές συλλογικές εμπειρίες. Για συμμετοχή. Θέλουμε να δημιουργήσουμε ανοιχτούς χώρους, ζεστούς όπου θα διασταυρώνονται ελεύθερα σώματα όλων των φυλών, φύλων, ηλικιών, ικανοτήτων, μεγεθών και σεξουαλικοτήτων. Δεν θα ανεχτούμε άλλο ματσισμό, σεξισμό, ρατσισμό, ομοφοβία, τρανσφοβία [...]. Αυτοί όμως δεν είναι οι μόνοι λόγοι που κάνουν αυτό το πάρτι μια πολιτική επιλογή. Πώς μπορεί κανείς να μιλήσει για τη σεξουαλικότητα, για την ομοφυλοφιλία και τον έρωτα, αν δε βάλει το σώμα και την απόλαυση στο κέντρο του λόγου και της δράσης του; [...] Η επιθυμία και ο δρόμος για την απόλαυση είναι ο άξονας μέσα από τον οποίο προσπαθούμε να φτιάξουμε έναν κώδικα για να επικοινωνήσουμε και να βρούμε τον εαυτό μας στη διαδικασία ανεύρεσης του άλλου. 'Οταν το ζήτημα είναι τέτοιο, οι συνειδήσεις δεν κατακτώνται μόνο με λόγια».

Σημειώσεις

1. Μαυροειδής, Καλοβυρνάς & Αγγελίδης, "Αφιέρωμα: Το ελληνικό γκέι κίνημα". Περιοδικό 10% (Ιούνιος 2009, τεύχος 26). http://www.10percent.gr/periodiko/teyxos26/1225-2009-06-22-13-07-42.html
2. Nicolas, J. (1978). "La Cuestión Homosexual". Barcelona: Fontamara.
3. Petit, J. and Impar P. (2008). "El movimiento de liberación de gays y lesbianas durante la transición (1975–1981)". In: Javier Ugarte Pérez (ed.), Una Discriminación Universal. La Homosexualidad bajo el Franquismo y la Transición. Madrid: Egales, pp. 171–197.
4. Altman, D. (2002). "Globalization and the International Gay/ Lesbian Movement". In: Diane Richardson and Steven Seidman (eds.), Handbook of Lesbian and Gay Studies. London: Sage, pp. 415–425.
5. Taylor, V., Elizabeth K. and Kimberly D. (2002). "From the Bowery to the Castro: Communities, Identities and Movements". In: Diane Richardson and Steven Seidman, Handbook of Lesbian and Gay Studies. London: Sage, pp. 99–114.
6. Duberman, Martin B., Martha V. and George C. (1990). "Hidden from History. Reclaiming the Gay and Lesbian Past". New York: Meridian.
7. Antifa Λευkoşa. "Beyond Corporate Pride and Mainstream LGBT politics: Queering our Struggles".https://antifanicosia.espivblogs.net/archives/293
8. Member of Syspirosi Atakton. "This is (not) a Queer Manifesto / The lies we tell to ourselves".https://syspirosiatakton.org/this-is-not-a-queer-manifesto-the-lies-we-tell-to-ourselves/ [βλ. επίσης τρέχον τεύχος Εντροπίας]
9. Συσπείρωση Ατάκτων. "Παρέμβαση στο PRIDE: Διεκδικούμεν φωνή, οργανωνούμαστεν, έν τους παρακαλούμεν". https://syspirosiatakton.org/paremvasi-sto-pride-miloumen-organonoumasten-en-tous-parakaloumen/[βλ. επίσης τρέχον τεύχος Εντροπίας]
10. Enguix, B. (2009). "Identities, Sexualities and Commemorations: Pride Parades, Public Space and Sexual Dissidence". Anthropological Notebooks, 15(2): 15-33.
11. Queer Cyprus Association. "Queer Cyprus Association at Pride 2017". https://archive.org/details/queer-cyprus-intervention-south-cyprus-pride-2017
12. Κλείτσα, Κατερίνα. "Athens Pride: Περί Eldorado Gold και άλλων… δεινών". Ξεκίνημα. http://net.xekinima.org/athens-pride-peri-eldorado-gold-kai-allon-deinon/
13. Peoples, A. & Trinidad, M. "A brief timeline of disrupting pride". Get Equal. http://www.getequal.org/blog/a-brief-timeline-of-disrupting-pride
14. Meidei. "Queer Street Party: Unapologetically Intersectional". 35-33.http://www.35-33.com/queer-street-party-unapologetically-intersectional-photos/
15. Μέλος Συσπείρωσης Ατάκτων. "Αντικαπιταλιστική παρέμβαση στο 3ο κυπριακό πράιντ". Εντροπία περιοδική έκδοση Συσπείρωσης Ατάκτων (τεύχος 9, Οκτώβριος 2016, σελ. 38-39). https://archive.org/details/entropia9
16. Δεύτερη Ανάγνωση. "Τα γιουχαΐσματα στα Pride ως σύμπτωμα ωρίμανσης και διαχωρισμού του Κινήματος ΛΟΑΤΙ – ανάμεσα στην αποδοχή και τη ριζοσπαστική κριτική [και το θέμα δεν είναι καν κυπριακό – ίδια εμφανίστηκαν και στο Τελ Αβίβ]". http://2ha-cy.blogspot.com.cy/2017/06/pride_12.html
17. "Queer Dance Party", Black Out (τεύχος 1, Μάρτιος 2005). https://blackout.yfanet.net/keimena/24

Μια εποχή στο σύνορο

Π.

Sequel 1

Άκουσα μια φορά σε ένα καφενέ μια μεγάλη γεναίκα, την κυρία Σέλμα, να μας μιλά για τη ζωή τζιαι τες φορτούνες της. Εκάθετουν μόνη της στο τραπέζι δίπλα που ένα στεκούμενο πλαστικό αθρώπινο σκελετό, σε πραγματικό μέγεθος, με ένα καπέλλο καρναβαλέπας στο κρανίο. Ογκώδης φιγούρα τζείνη, ένα μαντήλι πας την τζιεφαλή τζιαι ένα ζευκάρι μαύρα ππυρυλλωτά μάθκια. Ομπρός της, 5-6 πλάσματα που είμαστουν τζιαμέ να την ακούμε χαντακωμένα με φουλ προσήλωση. Εγώ αρχικά εκάθουμουν έξω σε άλλο τραπέζι τζιαι εν ηξέρω καν πως εβρέθηκα στο ακροατήριο των χαντακωμένων να γυρεύκω το νήμα της ιστορίας που τη μέση. Ήταν όπως το θέατρο ένα πράμα. Τούτης η μάνα της Τουρκοκύπρια τζιαι ο τζιύρης της Παλαιστίνιος. Ο άντρας της Ρομά που την Αλβανία. Τα κοπελλούθκια της εν στην Τουρκία τζιαι τζείνη εν μπορεί να ζήσει μαζί τους για ένα λόγο που εν εκατάλαβα. Την ίδια ώρα όμως, όπως εδήλωσε, εν θέλει να αφήκει την Κύπρο. "My people” όπως λαλεί. Εν τω μεταξύ, να μιλά άπταιστα εγγλέζικα. Ήταν τραουδίστρια στο Λονδίνο για πολλά χρόνια.

Σε μια φάση εμίλαν μας για τους Τούρκους τζιαι για τους Έλληνες, τους Ρομά τους συγγενείς της, την Πάφο όπου εγεννήθηκε, το βορρά τζιαι το νότο. Εθυμάτουν τον γιατρό τον Μιχαηλίδη που την εγέννησε. Λαλεί μες τη ψυχεδέλεια της: *I don’t like to separate myself*. Έκλαμψη. Ναι ρε πελλέ, τούτον ένει. Έννεν απλά ο τόπος που χωρίζεται, έννεν απλά οι άθρωποι μεταξύ τους που χωρίζουνται, εν οι άθρωποι με τους εαυτούς τους που χωρίζουνται. Η εκδίκηση του Φρόιντ. Η διαχωριστική γραμμή εν την ίδια μας την εαυτή που κόφκει που τη μέση. Ένας Άλλος, μια Άλλη, ένα Άλλο κατιτίς που όσο υπάρχει γυρώ μας υπάρχει τζιαι αναγκαστικά μέσα μας. Οι Λαιστρυγόνες τζιαι οι Κύκλωπες ένα πράμα. Που όπως έμαθα βουρούν την που πίσω την κυρία Σέλμα. Σε μια απέλπιδα προσπάθεια να τους ξεφύγει εν δέχεται να μείνει σε σπίτι που της προσφέρεται τζιαι μινίσκει στα παγκάκια με μια κουβέρτα.

Μιαν ώρα πριν, σε ένα άλλο ποτοπωλείο 50 μέτρα πιο κάτω, στην άλλη πλευρά του φεγγαρκού, είσιε λάβει χώρα το πρώτο ημίχρονο ή ημίχωρο τούτης της εμπειρίας - όντας συνοριακή χρειάζεται το ετερό της ήμισυ. Μια τύπισσα, το πολλύ 40 χρονών, να λαλεί στη θέα φωτογραφιών που μιαν άλλη Λευκωσία ότι εν επήε ποττέ ποτζιεί γιατί εννα λυπηθεί. Τζιαι εσκέφτουμουν για ποιο ακριβώς πράμα εννα λυπηθεί. Για κάτι που εν έζησε; Για τις ενοχές του να μεν έσιει ζήσει μια χαμένη πατρίδα; Τζιαι δαμέ έρκεται τζιαι η κουβέντα της Μαρίας για τη άλλη πλευρά ως θέαμα, ως κάτι που υπάρχει μόνο σε λανθάνουσα μορφή η οποία εν πρέπει να διαταραχθεί με βιώματα του παρόντος στην άλλη πλευρά της βιτρίνας.

Περνώ κάθε μέρα τη γραμμή τζιαι λυπούμαι, εν μπορώ όμως να λυπηθώ για περιουσίες τζιαι αντικείμενα, για πεθαμμένους που ποττέ εν εγνώρισα. Για τούτα μπορώ να θυμώσω, μπορώ τζιαι να νιώσω αδικία τζιαι να προσπαθήσω για τη δικαίωσή τους. Η λύπη όμως εν πάει για τούτα. Λυπούμαι τους ζωντανούς, τις ζωντανές που κουβαλούν τα πτώματα των πεθαμμένων τζιαι εν βρίσκουν τόπο να τους θάψουν, τους ζωντανούς που εχωρίσαμε τον εαυτό μας σε θκιό τζιαι κουβαλούμε το μισό μας πτώμα μέρα-νύκτα. Λυπούμαι τους ζωντανούς που λυπούνται τα φαντάσματα. Λυπούμαι για τζείνους που γεννιούνται μισοί.

Εννα πρέπει επιτέλους να γραφτεί κάποια στιγμή τζιαι η ιστορία των ατόμων για τα οποία η διχοτόμηση του νησιού αποτελεί ένα καθημερινό εμπόδιο. Στην ιστορία του πολέμου μαθαίνουμε για τις αθρώπινες τζιαι υλικές απώλειες. Απώλειες που εν στατικές όμως τζιαι παρόλο που έχουν συνέπειες στο σήμερα εν αποτυπώνουν την καθημερινότητα. Υπάρχουν τζιαι οι αθρώποι που το θέμα τους με την γραμμή εν βαθκιά πρακτικό τζιαι καθημερινά επαναλαμβανόμενο. Έσιει άτομα που εν μπορούν να ρέξουν να δουν τους (ζωντανούς) φίλους τζιαι φίλες τους. Έσιει άτομα που τα πειράζει η αστυνομία επειδή επήαν τζιαι ήρταν πολλές φορές μες την ίδια ημέρα. Έσιει άτομα που έχουν μέλη της οικογένειάς τους τζιαι ποδά τζιαι ποτζιεί. Τούτες οι ζωές όμως εννεν ορατές. Τούτη η μη-ορατότητα των ζωντανών ιστοριών της διχοτόμησης μετατρέπει το πρόβλημα σε ένα είδος νεκροφιλίας, διαστροφικής παρελθοντολαγνίας τζιαι, για τους πιο μιτσιούς, ένα σύμπλεγμα τύψεων. Μπορεί το μυστικό να βρίσκεται τζιαι τούτη τη φορά στο σύνορο.

Είπεν η Κυρία:

“Mother Turkish-Cypriot, father Palestinian, grandfather Egyptian and grandmother Turkish. I am too dirty but I like it. My children are in Turkey and I cannot live with them but I spent my life chasing them. My people are in Cyprus and I cannot abandon them.”

ΕΙΡΗΝΗ
ΕΠΑΝΕΝΩΣΗ
ΤΩΡΑ

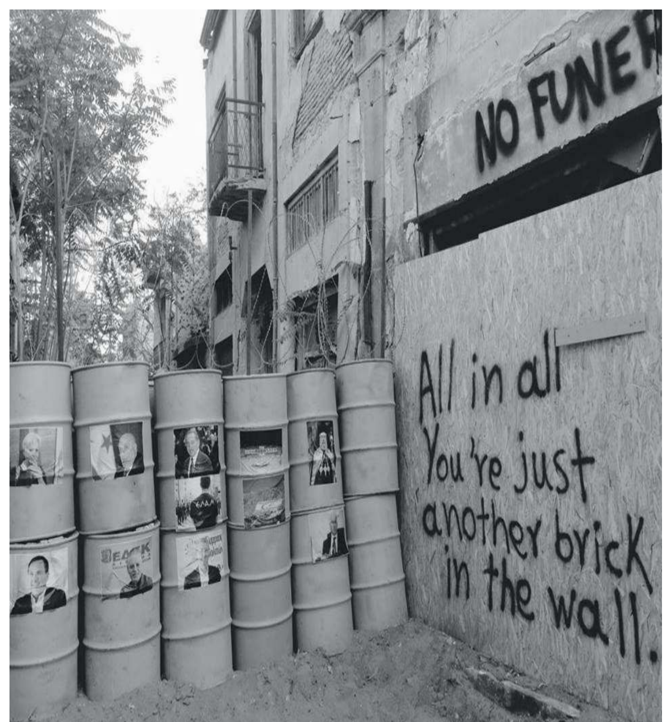
https://omospondia.net
ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΚΙΝΗΣΗ
ΘΕΛΟΥΜΕ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Sequel 2

A protest for peace and reunification, under the sound of whistles and drums, is taking place in the buffer zone in a period where the so-called peace negotiations are entering yet another stalemate. Protestors are asking the leaders to back down on their hardline approach and agree on a settlement. After decades of having its gaze fixed to the European metropolis and trying hard to assume their identity and politics, the Cypriot subject decides that they must hold a one-minute-silence mourning ritual for the casualties of the suicide attack at Manchester Arena the day before. A post-colonial subject intervened when this was announced stating that the ritual must also be in memory of Savvas Menoikos, a communist stoned to death by EOKA 59 years before yet his memory never recovered. As the crowd began to hide into silence and eyes were seeking for a comfortable corner, or at least direction, to rest their gaze the moment became striking, similar to the feeling of climax in a post-rock track. The faceless voice of Hodja started flooding the air the very second that the silent ritual was initiated. Always punctual in his everyday appointment with the divine and mundane subjects, on that day it seemed that he rushed a little bit. There was something in his voice that day that revealed a kind of intentionality behind this perfect synchronization. Taking advantage of this border-moment, the Hodja asserted his hegemony in the soundscape of Nicosia, especially in the context of rituals of mourning or at least of self-reflection. A similar border-moment was observed during the very act of burial in a Christian cemetery a couple of months ago as his voice was struggling (with success) to overcome obstacles and reach the place that was a few kilometers away from the nearest minaret.

The corners and directions where gazes comfortably found refuge were immediately shuttered into the dilemma of what one (Cypriot subject) should do in such cases. Unfortunately (for some) there were no institutional guidelines of reaction to the sudden emergence of border-moments. Eyes became hyperactive and consequently gazes became nervous and anarchic. Some were even expressing dysphoria. An otherwise boring and worn ritual gained yet a new significance. The middle stage of the silent ritual, that is the duration of that minute of silent or at least very-low-decibel speaking, became truly liminal and transcendental. For it was truly a border-moment when a rather secular and euro-focused crowd was found honoring the victims of the so-called clash of civilizations under the melancholic and nostalgic Muslim amane on an island that for centuries has been a bridge of civilizations.

And actually it was not the intervention of the Hodja that provoked this alteration in significance, as he has been in that place and time of the day for centuries and he is an integral part of Lefkosia's soundscape, but rather the choice of the participants to reclaim the buffer borderzone (by definition liminal) randomly on that specific time. It is as if liminal space and liminal time came to be synchronized at last in this middlezonity, in a region that it is neither here nor there and where the elements come into dialogue, giving rise to the heterotopias of our island and the constant struggle of converting them into utopias.

Κυπριακή Συνείδηση

Κωστής Αχνιώτης

Το κείμενο αυτό είναι η ομιλία μου σε εκδήλωση που οργάνωσε το περιοδικό μας στη Πύλη Αμμοχώστου. Στην ίδια εκδήλωση μίλησε ο Mehmet Yiasin, για την «Τουρκοκυπριακή ταυτότητα στη λογοτεχνία». Την ομιλία του Yiasin θα δημοσιεύσουμε στο ερχόμενο τεύχος, στο οποίο θα υπάρχει ένα αφιέρωμα για τους Τουρκοκυπρίους. Θα απαντήσουμε τότε και σε διάφορα άρθρα των εφημερίδων για την εκδήλωση.

Κωστής Αχνιώτης

Κατ' αρχή διευκρινίζω ότι αναλαμβάνομαι την έννοια συλλογική συνείδηση (και το περιεχόμενό της) όχι σαν σταθερή και αμετάβλητη και φυσικά δεν της αποδίδω διαστάσεις φυσικής αρχής. Η συλλογική συνείδηση όπως και κάθε έννοια κοινωνική είναι μεταβλητή και ακολουθεί τις μεταβαλλόμενες ανάγκες μιας κοινωνίας.

Η μεταβλητότητα αυτή δεν είναι βέβαια καθόλου μηχανιστική. Το εποικοδόμημα μπορεί να επενεργεί πάνω στη κοινωνική εξέλιξη δραστικά. Για παράδειγμα η εμφάνιση της βιομηχανίας διαμορφώνει το σύνολο εργάτες που είναι δυνατόν να αποτελούν φορέα της εργατικής συνείδησης. Η εργατική συνείδηση είναι εν δυνάμει κοινή για όλες τις χώρες και μπορεί να καθορίσει το σύνολο των εργατών του κόσμου. Φυσικά η αντίληψη αυτή είναι μακροσκοπική. Άλλα κριτήρια, όπως η επιμέρους συνείδηση επενεργούν διαμορφώνοντας αντιτιθέμενα υποσύνολα.

Για τις ανάγκες του κειμένου αποκαλώ Κυπριακή Συνείδηση, τη συνείδηση τής Κυπριακής Ανεξαρτησίας. Ο φορέας της είναι όσοι Κύπριοι πιστεύουν στην Ανεξαρτησία, όσοι δηλαδή αντιλαμβάνονται την Κύπρο και το λαό της σαν μια ανεξάρτητη οντότητα και επιδιώκουν κατά συνέπεια τη διαφύλαξη του ανάλογου πολιτειακού θεσμού, του Ανεξάρτητου Κυπριακού Κράτους.

Βεβαίως η αντίληψη της Κυπριακής Ανεξαρτησίας είναι βασικά ένα θέμα το οποίο δεν έχει μελετηθεί ούτε ιστορικά ούτε κοινωνιολογικά, ούτε πολιτικά, κι αυτό ισχύει και για τις δύο κοινότητες. Κι είναι απόλυτα φυσικό μιας και από τη δεκαετία του '50 και εδώ υπερίσχυσαν σε απόλυτο βαθμό η συνείδηση της Ένωσης και του ταξίμ. Παρά την αποδοχή μιας ούτω καλούμενης Ανεξαρτησίας το '60, οι ηγετικές ομάδες των δύο κοινοτήτων ήταν (ή συμπεριφέρονταν ως να ήταν) ενωτικές ή ταξιμικές. Επομένως μόνο αυτή τη πτυχή της ιστορίας πρόβαλαν με την αντίστοιχη φυσικά ιδεολογική αντιμετώπισή της. Είναι ενδεικτικό το πόσο παραγνωρισμένη είναι ακόμα και τώρα στα σχολεία η ιστορία των Ελληνοκυπρίων για παράδειγμα.

Έτσι δεν είναι εύκολο να αντιληφθούμε που το ΚΚΚ στήριζε την ανθενωτική του στάση. Σας διαβάζω ένα απόσπασμα.

«... το ΚΚΚ θεωρεί καθήκον του να διαμαρτυρηθεί μεθ' όλων των δυνάμεων του, εν πρώτοις εναντίον της τοπικής Αγγλικής κυβερνήσεως η οποία δια της αδιαφορίας της συντείνει εις την όξυνσιν των φυλετικών μισών μεταξύ των κατοίκων της Κύπρου και κατόπιν εναντίον των πλαστών ηγετών του τόπου οι οποίοι ομίλησαν και Θα ομιλήσουν εν ονόματι του Κυπριακού λαού. ΚΑΤΩ Η ΕΝΩΣΗ - ΖΗΤΩ Η ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ - ΖΗΤΩ ΤΟ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΤΟ ΟΛΟΥ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ»

(*Νέος Άνθρωπος*, 25.4.1925).

Βλέπουμε πάντως ότι η Ανεξαρτησιακή αντίληψη συνδυαζόταν ήδη με την προσπάθεια της αποφυγής διακοινοτικών αντιθέσεων.

Δεν υπάρχει βέβαια αμφιβολία ότι από τότε μέχρι την κατηγορηματική αποδοχή του «Ένωση και μόνον Ένωση» από το ΑΚΕΛ ύστερα από 25 περίπου χρόνια αμφιταλαντεύσεων, το λαϊκό αίσθημα της Ελληνοκυπριακής κοινότητας προσανατολιζόταν όλο και πιο δυνατά προς την Ελλάδα. Η Τουρκοκυπριακή μειοψηφία φαίνεται ότι ακολουθούσε τις εξελίξεις καθυστερημένα και τελικά είναι μέσα και μετά από τον αγώνα της ΕΟΚΑ. Πάντως όταν το ΑΚΕΛ στρέφεται προς την Ένωση, το Τροτσκιστικό Κόμμα Κύπρου (πούταν μια μικρή κομμουνιστική οργάνωση) εξασκεί εναντίον του δριμεία κριτική, αντιλαμβανόμενο την ανεξαρτησία σαν αυτοκυβέρνηση των καταπιεσμένων τάξεων και χωρίς να αναφέρεται στην Τουρκοκυπριακή κοινότητα. Διαβάζω ένα απόσπασμα:

« ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ, Η φετεινή Πρωτομαγιά ας μας βρει στις επάλξεις του αγώνα για το πέρασμα της εξουσίας στα χέρια του λαού μας, για την ΑΥΤΟΚΥΒΕΡΝΗΣΗ. Η προδοτική εγκατάλειψη του συνθήματος της Αυτοκυβέρνησης από μέρους της σταλινικής ηγεσίας και η υιοθέτηση του συνθήματος της «Ένωσης» πρέπει να μας κάνει να συνέλθουμε. Το αφιόνισμα της «Ένωσης» πρέπει να το σταματήσουμε εμείς οι ίδιοι. Να εξαναγκάσουμε τους κακή τη μοίρα ηγέτες των εργατικών μας οργανώσεων να μπούνε στον ορθό δρόμο της εξυπηρέτησης των εργατικών συμφερόντων. Αν αρνηθούνε, να τους παραμερίσουμε και να τραβήξουμε μπροστά, με μια καινούργια, μαχητική, ταξικά συνειδητή και αποφασιστική ηγεσία, για τον

αγώνα για το πέρασμα της εξουσίας στα χέρια των εργατών – αγροτών. Η «Ένωση» δεν μπορεί να μας προσφέρει ούτε καλύτερους όρους δουλειάς, ούτε καλύτερα μεροκάματα, ούτε το κοινωνικό ξεσκλάβωμα μας να μας εξασφαλίσει. Μονάχα την αλλαγή των αλυσίδων μας θα φέρει. Τίποτε περισσότερο τίποτε ολιγώτερο.

ΕΡΓΑΤΕΣ, ΑΓΡΟΤΕΣ, ΚΑΤΑΠΙΕΖΟΜΕΝΟΙ,

Εμπρός στον αγώνα για χειραφέτησή μας. Στον αγώνα για τις οικονομικές και πολιτικές διεκδικήσεις μας. Στον αγώνα για την καλυτέρευση των όρων δουλειάς και τις Κοινωνικές Ασφαλίσεις. Για το άνοιγμα δουλειών για τους ανέργους. Για ανεργιακά επιδόματα. Για την οργάνωση και την ταξική συνειδητοποίηση όλων των καταπιεζομένων. Για την ΑΥΤΟΚΥΒΕΡΝΗΣΗ. Για μια Κυβέρνηση Εργατών-Αγροτών, που να πονεί τον εργάτη και να προστατεύει τον αγρότη. Για την πλέρια εθνική και κοινωνική μας απελευθέρωση»

Σ' αυτό το κείμενο δεν γίνεται αναφορά στους Τουρκοκύπριους. Όμως στις δημοτικές εκλογές από τους υποψηφίους του κόμματος αυτού προβάλλεται η ιδέα της αναλογικής εκπροσώπησης των Τουρκοκυπρίων και παράλληλα καταπολεμάται το αίτημα της Ένωσης με το αίτημα της Αυτοκυβέρνησης. Το αίτημα της Ένωσης θεωρείται αίτημα εξ' ολοκλήρου αστικό.

(*Εργάτης* 15 του Μάη, 1949).

Πάντως η οργάνωση των Τροτσκιστών διασπάται και διαλύεται λίγο αργότερα. Ένας από τους λόγους είναι και το ότι ένα μέρος των μελών του γίνεται ενωτικό καθώς μαρτυρούν τα κείμενα συζήτησης που βλέπουμε στα τελευταία τεύχη του.

Συνοπτικά βλέπουμε ότι πριν από την δεκαετία του '50, η Ελληνοκυπριακή αριστερά τείνει αμφιταλαντευόμενη να θέλει ανεξαρτησία χωρίς πάντα να την αντιθέτει στην ένωση) και συνδυάζει το αίτημα αυτό με μία έντονη εργατική πολιτική (δεν είναι τυχαίο που οι τελευταίοι εργατικοί αγώνες έγιναν τότε) και μια αντίληψη του κινδύνου που εμπεριέχονταν μέσα σε μία πιθανή δικοινοτική αντίθεση (και ασφαλώς άλλους λόγους π.χ. γεωπολιτικούς).

Δεν ξέρω αν και εσείς όπως και εγώ θεωρείτε ότι η ιστορία έμπραχτα δικαίωσε τους φόβους των αριστερών της εποχής.

Πάντως ενώ η Ελληνοκυπριακή κοινότητα εν σώματι ψηφίζει «Ένωση και μόνο Ένωση» το 1950 και ολόκληρη η δεκαετία δεν αφήνει χώρο για τίποτα άλλο, υποθέτω ότι και ανάμεσα στην αστική τάξη υπόκωφα υπάρχουν σκέψεις για ανεξαρτησία, διότι ασφαλώς δεν μπορεί να 'ναι τυχαία που ο Μακάριος δίνει τη γνωστή εκείνη συνέντευξη το 1957 ή που το εθνικό συμβούλιο της εποχής συμμετέχει έστω και δυσανασχετώντας στις συνομιλίες της Ζυρίχης και του Λονδίνου.

Κάνοντας έναν απολογισμό της δεκαετίας του '50, μπορούμε συνοπτικά να πούμε ότι ολόκληρο το επαναστατικό δυναμικό του κυπριακού λαού Τουρκοκυπρίων και Ελληνοκυπρίων σπαταλήθηκε για να περιθωριοποιηθεί η συνειδητή συμμετοχή της εργατικής τάξης, για να κτιστεί η δικοινοτική σύγκρουση και για να δοθεί όχι η αυτοκυβέρνηση, ούτε η Ένωση αλλά η εξάρτηση.

Για αυτό η Κυπριακή Συνείδηση είναι συνέχεια μία μόλις γεννημένη συνείδηση. Δεν ξεπέρασε ποτέ τη πρώτη βρεφική ηλικία. Κατά συνέπεια το πρόσωπό της είναι σημαδεμένο από τη θλίψη των βαθιών γηρατειών, και το κύριο αίσθημα που μπορεί να νοιώσει είναι ο αβέβαιος πόνος της ύπαρξης. Η Κυπριακή Συνείδηση υπάρχει καταπατημένη ανάμεσα στα πόδια των αντιπάλων της που 'ναι πιασμένοι σε μία ατελείωτη μάχη σώμα με σώμα. Από το ύψος του εδάφους όπου ευρίσκεται τους βλέπει σαν πελώριους γίγαντες. Παρά τα συνεχή ποδοπατήματα η Κυπριακή Συνείδηση σώζεται μόνο από το γεγονός ότι κανείς από τους γίγαντες δεν επικυριαρχεί ολοκληρωτικά. Αλλιώς η Κυπριακή Συνείδηση θα χανόταν.

Η Κυπριακή Συνείδηση νομίζει ότι είναι αδύνατη. Για αυτό παίζει τον ψόφιο κοριό, περιμένοντας καλύτερες μέρες.

Η Κυπριακή Συνείδηση είναι αδύνατη και ταπεινή. Το ξέρει και δεν μπαίνει στην μάχη. Αρκείται να καγχάζει την αδυναμία των πολύ πιο ισχυρών της αντιπάλων που παρ' όλα αυτά είναι κι αυτοί αδύναμοι να επιβάλουν τη δική τους τάξη πραγμάτων. Στα αυτιά της οι φωνές τους ηχούν σαν κενολογία και φανφαρονισμός.

Η Κυπριακή Συνείδηση έχει την υπεροψία των περιθωριακών.

Εντός των Τειχών, Τεύχος 35, 1988

Οι ανησυχίες μας εστιάζονται σήμερα στα όσα διαλαμβάνει το αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας της νέας ελληνικής γλώσσας που τέθηκε ήδη σε εφαρμογή. Έχουμε τη γνώμη ότι το γλωσσικό μάθημα θα πρέπει να είναι επικεντρωμένο στην αποτελεσματική διδασκαλία της νεοελληνικής κοινής. Αντ' αυτού το αναλυτικό δίνει μεγάλη βαρύτητα στο τοπικό μας ιδίωμα. Και το πιο σοβαρό: ούτε καν αναφέρει ποια γλωσσική μορφή είναι η επίσημη και ποια είναι η ανεπίσημη! Αυτό το στοιχείο συνδέεται άμεσα με αυτό που είχαμε επισημάνει σε παλαιότερη εγκύκλιό μας, ότι δηλαδή τελευταίως παρατηρείται μια προσπάθεια για αναγωγή του τοπικού μας ιδιώματος σε επίσημη γλώσσα! Αν ευοδωθεί η προσπάθεια αυτή, θα διασπαστεί η ενιαία ελληνική μας γλώσσα και παραλλήλως προς την ελληνική γλώσσα, θα δημιουργηθεί μια «κυπριακή γλώσσα», η οποία θα είναι μεν ελληνογενής (πβ. τις λατινογενείς γλώσσες), όχι όμως ελληνική! Και αφού η γλώσσα είναι ένας σημαντικότατος παράγοντας με τον οποίο διαμορφώνεται η εθνική συνείδηση θα δημιουργηθεί «κυπριακή εθνική συνείδηση» η οποία σαφώς θα είναι διακεκριμένη από την ελληνική εθνική συνείδησή μας.

Απόσπασμα απο την Συνοδική Εγκύκλιο για θέματα παιδείας. Σεπτέμβριος 2013

http://churchofcyprus.eu/wp-content/uploads/2016/01/Synodiki_Egkyklios_gia_themata_paideias_2013.pdf

Βαθύ κράτος στο ελληνοκυπριακό σχολείο

Κωστής Αχνιώτης

Το Σεπτέμβριο του 2008 το ελληνοκυπριακό σχολείο έθεσε για πρώτη φορά ως κεντρικό (ή πρώτο) στόχο του σχολικού έτους την καλλιέργεια κουλτούρας ειρήνης και συνεργασίας με τους Τουρκοκύπριους. Όταν με ευχαρίστηση κοινοποιήσαμε το γεγονός σε συναδέλφους του εξωτερικού, με τους οποίους είχαμε την ευκαιρία να επικοινωνήσουμε σε διάφορα συνέδρια, πήραμε, όπως άλλωστε αναμέναμε, θετικά σχόλια. Μερικές φορές όμως μαζί με τη θετική αντιμετώπιση είχαμε να αντιμετωπίσουμε κι ένα βλέμμα έκπληξης με μια παρατήρηση: *"μα είχαμε την εντύπωση ότι οι κυβερνήσεις σας ζητούν ειρηνική λύση του Κυπριακού και συνύπαρξη με τους Τουρκοκύπριους από… πάντα.* ***Στο σχολείο σας τι κάνατε όλα αυτά τα χρόνια;"*** Τι κάναμε στο σχολείο μας λοιπόν όλα αυτά τα χρόνια; Ήμασταν αδιάφοροι στο ζήτημα της ειρήνης; Μας απασχολούσε λίγο ή πολύ; Μήπως βλέπαμε το θέμα της ειρήνης χωρίς να το συνδέουμε με τους Τουρκοκύπριους; Θέταμε σίγουρα το θέμα της απελευθέρωσης και της μνήμης κατεχομένων. Το θέταμε με τρόπο ο οποίος οδηγούσε (οδηγεί) στη συνύπαρξη ή το αντίθετο. Μήπως τελικά το ελληνοκυπριακό σχολείο καλλιεργούσε και καλλιεργεί την ειρήνη, ή το μίσος; Μήπως άραγε είναι πολύ λίγοι οι εκπαιδευτικοί και μαθητές που θεωρούν τους Έλληνες ανώτερη φυλή και τους Τούρκους βάρβαρους; Θα ήταν ανακρίβεια να μη δώσουμε τη σημασία που αναλογεί στην εργασία που άρχισε τα αμέσως προηγούμενα χρόνια αναφορικά με την προώθηση του πολυπολιτισμικού σχολείου. Παρόλο που δεν φαίνεται να απέδωσε αρκετά, έτσι ώστε να περιοριστούν τα κρούσματα ρατσιστικής βίας και τα φαινόμενα αποκλεισμού στα σχολεία, έθεσε το θέμα επίσημα και οι εκπαιδευτικοί που αντιλαμβάνονται τη σημασία του προσπάθησαν να το ενσωματώσουν στη δουλειά τους και να του δώσουν μεγαλύτερη σημασία από πριν. Μέσα στα πλαίσια λοιπόν του πολυπολιτισμικού σχολείου και της ανοχής στη διαφορετικότητα, ένας αριθμός εκπαιδευτικών έθεσε και το θέμα της επαναπροσέγγισης και έγιναν μερικές πρώτες επαφές μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών από τις δύο κοινότητες. Αμέσως φάνηκαν οι πρώτες αντιστάσεις του εθνικιστικού κατεστημένου. Για παράδειγμα, σε λύκειο της Λευκωσίας ένας διευθυντής αρνήθηκε να επιτρέψει την είσοδο σε ένα Τουρκοκύπριο συνάδελφο που είχε προσκληθεί από συναδέλφους. Η επίσκεψη έγινε δυνατή μετά από προσωπική παρέμβαση του τότε υπουργού της Παιδείας Πεύκιου Γεωργιάδη. Ο διευθυντής κλείστηκε στο γραφείο του κι αρνήθηκε να υποδεχθεί τον Τουρκοκύπριο. Παρ' όλα αυτά, σε αριθμό σχολείων του δημοσίου έγιναν μερικές δικοινοτικές δράσεις που άνοιξαν το δρόμο και παραμένουν παραδειγματικές (δείτε περισσότερες λεπτομέρειες στα «Καλέμια» της χρονιάς, στην ιστοσελίδα www.plaformaenomenikipros.blogspot.com).

Η κουλτούρα της ειρήνης στο ελληνοκυπριακό σχολείο

Αναφορικά με τον προσεγγιστικό ή επαναπροσεγγιστικό στόχο της περασμένης σχολικής χρονιάς, το πρώτο θετικό σχόλιο αφορά πρώτα από όλα το γεγονός ότι απλά ο στόχος ετέθη και ετέθη καθαρά. Σημαίνει ότι η Παιδεία αυτής της κοινότητας πρέπει να ετοιμάζει τα παιδιά της για να ζήσουν ειρηνικά με τους Τουρκοκύπριους αυτής της χώρας ή αλλιώς, η όποια λύση του Κυπριακού θα περιλαμβάνει την ειρηνική συνύπαρξη των Ελληνοκυπρίων με τους Τουρκοκύπριους. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις μέσης και δημοτικής και τα περισσότερα στελέχη του υπουργείου της Παιδείας στάθηκαν αποφασιστικά εναντίον του στόχου. Οι περισσότεροι συνάδελφοι στήριξαν ή αποδέχτηκαν σιωπηλά τη θέση των συντεχνιών. Πιθανά συμπεράσματα: οι προηγούμενες κυβερνήσεις δεν ήταν ειλικρινείς στις πολιτικές επίλυσης που φαίνονταν να προωθούν και άλλα έκανε το υπουργείο των Εξωτερικών και άλλα της Παιδείας, ή (και) οι κυβερνήσεις αυτές ποτέ δεν κυβέρνησαν το υπουργείο της Παιδείας. Έτσι η μεγάλη αξία της υιοθέτησης και μόνο του στόχου είναι ότι έδειξε πόσο μακριά είναι όλα αυτά τα χρόνια το ελληνοκυπριακό σχολείο από την υπόθεση της ειρήνης και της επανένωσης της χώρας μας, αλλά και πόσο μακριά είναι από το ευρωπαϊκό πολυπολιτισμικό σχολείο. Ωστόσο, όση αντίδραση και να συνάντησε και θα συναντήσει ο στόχος, το ελληνοκυπριακό σχολείο δύσκολα πια μπορεί να γυρίσει πίσω. Με αφετηρία όσα αναφέραμε πιο πάνω, όση δουλειά και να έγινε στα σχολεία την περασμένη χρονιά είναι ήδη πολλή συγκριτικά με το παρελθόν και ανοίγει το δρόμο για το μέλλον. Όμως όση και να έγινε είναι λίγη για τις ανάγκες της επανένωσης της χώρας και του κόσμου της, είναι και λίγη για την αντιμετώπιση του ρατσισμού που φαίνεται να συνοδεύει την αύξηση της εθνικής και θρησκευτικής διαφορετικότητας του μαθητικού πληθυσμού. Εμπειρικά, διότι δεν υπάρχει επίσημη αξιολόγηση, μπορούμε από την πληροφόρηση που διαθέτουμε να πούμε ότι τα σχολεία που κατάφεραν να προωθήσουν ικανοποιητικά το στόχο της πολυπολιτισμικότητας και της ανοχής τα προηγούμενα χρόνια, αντιμετώπισαν πιο αποτελεσματικά και το στόχο της επαναπροσέγγισης.

Για παράδειγμα, χωρίς να σημαίνει ότι δεν υπάρχουν άλλα, αναφέρουμε το Δημοτικό και Γυμνάσιο Αγίου Αντωνίου στη Λεμεσό, το Δημοτικό και Γυμνάσιο Φανερωμένης, το Γυμνάσιο Ριζοκαρπάσου και την Τεχνική Σχολή Αυγόρου. Στα περισσότερα από αυτά τα σχολεία υπάρχουν ειδικοί λόγοι που κάνουν τους νέους στόχους πιο επείγοντες (στα δύο πρώτα είναι η σύσταση τους, δηλαδή η μεγάλη παρουσία μη Ελληνοκυπρίων μαθητών και μαθητριών). Ταυτόχρονα όμως παρατηρήθηκε ότι οι διευθύνσεις των σχολείων ανέλαβαν καθαρή ευθύνη και ο καθηγητικός σύλλογος ή σημαντικό μέρος του στήριξε την προσπάθεια έτσι ώστε οι στόχοι να είναι διάχυτοι στη ζωή του σχολείου και να τείνουν να προαγάγουν το νέο πνεύμα στο σχολείο. Λίγες δεκάδες άλλων σχολείων επέλεξαν να κάνουν μια δυο δραστηριότητες προς εξυπηρέτηση του στόχου, οι οποίες λειτούργησαν ως παράδειγμα για το μέλλον και περισσότερο για να «δηλώσουν» το στόχο παρά για να τον υλοποιήσουν. Συνήθως επρόκειτο για δραστηριότητα κάποιου ομίλου που αφορούσε συναντήσεις με Τουρκοκύπριους εκπαιδευτικούς ή μαθητές, λογοτέχνες, μουσικούς κ.λπ. Σε αρκετές περιπτώσεις οι μαθητές ζήτησαν πιο πολλή και πιο ειλικρινή δουλειά από τους καθηγητές τους, οι οποίοι στην πλειοψηφία τους εργάστηκαν κάτω από το βάρος των περιστάσεων πολύ «προσεκτικά». Οι δραστηριότητες αυτές είδαν σε ορισμένες περιπτώσεις το φως της δημοσιότητας μέσω των εφημερίδων. Σε μερικές περιπτώσεις τα ετήσια περιοδικά των σχολείων κάλυψαν τις δραστηριότητες τους για τον πρώτο στόχο (για αρκετές από αυτές υπάρχουν αναφορές στα διάφορα τεύχη του «Καλεμιού»). Αν όλες αυτές οι σκόρπιες δραστηριότητες παρουσιάζονταν σ' ένα παγκύπριο συνέδριο ή σε ένα έντυπο, το εύρος τους θα φαινόταν πιο καλά. Παρά το γεγονός ότι είναι πολύ λίγες για να καλύψουν το κενό που αφήνουν πίσω τους δεκαετίες, είναι μια πρώτη σοδειά.

Τι κάναμε όλα αυτά τα χρόνια στα σχολεία μας;

Είναι όμως αρκετό να μιλούμε για κενό δεκαετιών; Μήπως πρέπει να μιλούμε για ευθύνες και συμμετοχή στη δημιουργία του διχασμού των κοινοτήτων και στην καλλιέργεια διχοτομικής συνείδησης; Δηλαδή μήπως, όχι μόνο ξεχάσαμε να διδάσκουμε ορισμένα πράγματα, αλλά επιπλέον διδάσκουμε άλλα που δεν οδηγούν ούτε στη συνύπαρξη ούτε στον αλληλοσεβασμό; Η οδηγία της ηγεσίας της ΠΟΕΔ προς τα μέλη της να μη δέχονται Τουρκοκύπριους μαθητές ή εκπαιδευτικούς ως επισκέπτες, διότι εκτιμά ότι πιθανόν να υπάρξουν ψυχολογικές εντάσεις σε μαθητές και γονείς, είναι ένα πολύ καλό παράδειγμα του τρόπου σκέψης που επικρατεί μέσα στον εκπαιδευτικό κόσμο. Πρόκειται ταυτόχρονα για μια ομολογία ολκής. Παραδέχονται οι ηγέτες των δασκάλων ότι δεν ετοιμάζουν τους μαθητές τους να δέχονται τη συνύπαρξη με τους Τουρκοκύπριους και ομολογούν μάλιστα και αδυναμία ή έλλειψη βούλησης να το πράξουν. Ομολογούν επίσης (αφού στην ίδια οδηγία τονίζουν ότι η δουλειά για τη μνήμη κατεχομένων πρέπει να συνεχιστεί όπως και πριν) ότι βλέπουν τον ένα στόχο να είναι ασύμβατος τουλάχιστον σε ένα βαθμό με τον άλλο. Να λοιπόν ένα στοιχείο τουλάχιστον για το ερώτημα που θέσαμε πιο πάνω «τι κάναμε τόσα χρόνια στο σχολείο μας;». Αν μιλούσαμε για άλλη χώρα, θα μπορούσαμε να μιλούμε για συντηρητική ή ρατσιστική αντίληψη «μόνο». Στην περίπτωση της χώρας μας όμως θα πρέπει επιπλέον να μιλούμε τουλάχιστον για συντήρηση του διχοτομικού στάτους κβο. Χαρακτηρίσαμε πιο πάνω καθεστηκυία τάξη στην Παιδεία τις ηγεσίες των συντεχνιών των εκπαιδευτικών. Είναι ασφαλώς μια θέση για την οποία πρέπει να δώσουμε εξηγήσεις. Η θεωρητική θέση είναι ότι ο εργοδότης έχει την κακή θέση και οι συντεχνίες ανθίστανται στην κακή εργοδοσία ή και προσπαθούν να βελτιώσουν τις συνθήκες εργασίας και το σχολείο. Ο κακός εργοδότης πρέπει να είναι το υπουργείο και η κυβέρνηση. Για να δούμε όμως τι συμβαίνει στο θέμα του εθνικισμού και σε αρκετές πτυχές του εκσυγχρονισμού της Παιδείας.

1) Ένα γενικό πρόβλημα που αφορά στη δυνατότητα της κυβέρνησης να εφαρμόσει την πολιτική της σχετίζεται με το γεγονός ότι στα υπουργεία δεν υπάρχουν αρκετοί πολιτικοί συνεργάτες των υπουργών οι οποίοι να έχουν τη δυνατότητα να προωθούν τη πολιτική προς τα κάτω. Επειδή μάλιστα για πολλές δεκαετίες δεν συνέβαιναν πολλές αλλαγές, ο κρατικός μηχανισμός διαδραμάτιζε και διαδραματίζει ένα ρόλο μόνιμης πολιτικής εξουσίας που φιλτράρει κατά το δοκούν την κυβερνητική πολιτική. Ιδιαίτερα υπάρχουν επιπλέον και φατρίες που σχηματίστηκαν την εποχή που τα όρια του παράνομου και του νόμιμου μέσα στον ίδιο τον κυβερνητικό μηχανισμό δεν ήταν σαφή («γιωρκατζικοί», διαπλεκόμενες ομάδες αστυνομικών και υποκόσμου).

2) Το συγκεκριμένο υπουργείο της Παιδείας ήταν ο βασικός μηχανισμός προώθησης της Μεγάλης Ιδέας. Επειδή αυτό το πράγμα δε θεωρήθηκε ποτέ λανθασμένη επιλογή, διατηρήθηκε κι ακόμα πολλές φορές το σχολείο, ιδίως στις γιορτές και το άτυπο αναλυτικό, αναλόγως και των διευθύνσεων και του προσωπικού, ουσιαστικά συντηρεί τις ενωτικές τάσεις μέσα στη νεολαία. Πάνω στην Ένωση και τα ελληνοχριστιανικά ιδεώδη φυσικά στήθηκε και ο μηχανισμός (ή τα καπετανάτα, όπως τα αποκάλεσαν κάποιοι αναλυτές) που περιγράψαμε πιο πάνω. Όλα τα άλλα προσετέθησαν σιγά σιγά: Ανεξαρτησία, ύστερα αντικατοχικός αγώνας, ύστερα ειρηνική λύση, ύστερα ομοσπονδία, ύστερα Ευρωπαϊκή Ένωση και κουλτούρα ενεργού πολίτη, ύστερα

πολυπολιτισμός, ανοχή και κριτικό πνεύμα και τέλος, ειρηνική συνύπαρξη με τους Τουρκοκύπριους. Το ίδιο το σχολείο “ξηλώνει” τη μια μέρα ό,τι έκανε την άλλη. Κανένα σχολείο δεν μπορεί να λειτουργήσει αρμονικά πάνω στη βάση μιας αλλοπρόσαλλης στοχοθεσίας. Διερωτόμαστε αν υπάρχει άλλη περίπτωση σχολείου στο πλανήτη που να μοιάζει με το ελληνοκυπριακό.

3) Φυσικά η ανικανότητα κριτικής απόρριψης και ο εκσυγχρονισμός των στόχων (σκοπών) είναι αδυναμία του πολιτικού συστήματος, το οποίο τελικά μπορεί μόνο να προσθέτει, όταν πλέον είναι επιβεβλημένο από διάφορους παράγοντες, εξωγενείς πολλές φορές, χωρίς να αλλάξει τους προηγούμενους (στόχους). Στην πράξη αυτό που συμβαίνει είναι ότι μερικές δεκάδες άτομα, που είναι ταυτόχρονα στελέχη των κομμάτων και της Παιδείας και του εκπαιδευτικού συνδικαλισμού, παράγουν τις νέες νομοθεσίες αποφεύγοντας υποχρεωτικά να χρεώσουν λάθος πολιτικές στον εαυτό τους και πάντα συντηρώντας τα συμφέροντά τους.

4) Σημαντικό κομμάτι του παζλ είναι η εκκλησία. Για πρώτη φορά έχουμε ένα υπουργό της Παιδείας ο οποίος είναι εκεί χωρίς να ρωτηθεί η εκκλησία. Είναι ένα βήμα προόδου, όμως η εκκλησία είναι πανταχού παρούσα στο σχολείο και στο υπουργείο σε όλα τα επίπεδα, με πολλούς τρόπους και ασφαλώς και στα κόμματα. Εύκολα μπορεί κάποιος να φανταστεί κάτω από ποιες συνθήκες επιχειρείται η μεταρρύθμιση. Οι συνδικαλιστικές ηγεσίες μποϋκοτάρουν όσο μπορούν τη διαδικασία της μεταρρύθμισης σε αγαστή συνεργασία με τους μηχανισμούς ελέγχου και χειραγώγησης που περιγράψαμε πιο πάνω. Οι «λελογισμένες» αντιπαραθέσεις συντεχνιών και υπουργείου δεν αφορούν κατά κανόνα τον εκσυγχρονισμό. Αν κοιτάξει όμως κάποιος και τα καθαρά συντεχνιακά αιτήματα θα δει ότι και εκεί η μερίδα του λέοντος πάει στα ψηλά στελέχη.

Η σύνθεση των σημείων που αναφέραμε πιο πάνω, μέσα στην αντιφατικότητά της, παράγει ένα σύστημα δύσκαμπτο μέσα στο οποίο οι όποιες μεταρρυθμίσεις δεν μπορούν να αποκτήσουν βάθος και να ενσωματωθούν στη ζωή του σχολείου. Είναι ενδιαφέρον να παρατηρήσει κανείς όχι μόνο τα ζητήματα που τίθενται, αλλά και τα ζητήματα που δεν τίθενται από κανένα. Είναι ενδιαφέρον να διαπιστώσει κανένας ότι ακόμα και τώρα το σχολείο ζητά να μάθει και καταγράφει τα θρησκευτικά πιστεύω των μαθητών του. Μέχρι πρόσφατα και των καθηγητών του. Σε πολλά σχολεία εξακολουθούν να το κάνουν. Ο όρκος στη σημαία είναι ένας φυλετικός όρκος, αλλά κανένας δεν ζητά την απόσυρσή του. Η εικόνα θρησκευτικού σχολείου αποτελεί σοκ για τον ευρωπαϊκό χώρο (με τα εικονίσματα, τις συλλογικές προσευχές, τα ονόματα των σχολείων). Στις Τεχνικές Σχολές ο πρόεδρος του μαθητικού συμβουλίου πρέπει να προέρχεται από το θεωρητικό τμήμα (με το πρόσχημα ότι οι του πρακτικού απουσιάζουν τις Παρασκευές στην πρακτική τους εξάσκηση). Σ' ένα σχολείο το οποίο θέλει δήθεν να καλλιεργεί την κριτική σκέψη, ποτέ κανείς δεν έκανε μια κριτική σκέψη για την ΕΟΚΑ. Εκτός από τα παιδιά που επιλέγουν στο λύκειο βιολογία, οι μαθητές γνωρίζουν τίποτε για το Δαρβίνο; Πέρυσι για όλες τις χώρες, της Τουρκίας συμπεριλαμβανομένης, είχαμε το έτος Δαρβίνου. Το σχολείο μας δεν το πήρε πρέφα. Και υπάρχουν πολλά άλλα παραδείγματα σιωπής. Θεωρητικά οι καθηγητικοί σύλλογοι είναι το ανώτερο όργανο λήψης αποφάσεων μέσα φυσικά στα πλαίσια του νόμου. Έγιναν και γίνονται αμέτρητες συνεδριάσεις. Πότε μια οποιαδήποτε συνεδρία αμφισβήτησε μια φορά το παραδοσιακό σχολείο, το αυταρχικό σχολείο, το σχολείο της απόκρυψης της ιστορικής αλήθειας; Αν προκύψουν μερικές φορές αντιπαραθέσεις με το υπουργείο αφορούν συνήθως στον προβιβασμό ή όχι κάποιου μαθητή (με το σύλλογο στην αγωνιστική θέση του “όχι”), ή στο μέγεθος κάποιας τιμωρίας (με το σύλλογο στην αγωνιστική και πάλι θέση του “πιο πολλά”). Με βάση όσα ανέφερα πιο πάνω, έχω την εντύπωση ότι στην περίπτωση του ελληνοκυπριακού σχολείου δεν μπορούμε απλά να μιλούμε για ένα σύστημα στο οποίο απλώς κυριαρχεί ένα είδος συντηρητικού κατεστημένου. Πρόκειται για ένα σύστημα εξουσίας στο οποίο συμμετέχουν, άτυπα μεν αποφασιστικά δε, μηχανισμοί και έξω από τους θεσμούς της Παιδείας και εκτός κομμάτων, όπως η εκκλησία και ομάδες επιγόνων της ΕΟΚΑ που κατέχουν θέσεις κλειδιά ή επηρεάζουν. Έτσι, χωρίς καθόλου να υπονοώ ότι υπάρχει κάποιου είδους στρατιωτικό παρακράτος, νομίζω ότι θα πρέπει να μιλούμε για ένα είδος βαθιού κράτους στην ελληνοκυπριακή Παιδεία ή ένα κράτος μέσα στο κράτος, που λειτουργεί σχεδόν ανεξάρτητα με βάση τους δικούς του κανόνες και συμφέροντα. Αυτό το βαθύ κράτος έχει την καταγωγή του στις αρχές της δεκαετίας του '60 και στο πέρασμα από τα καπετανάτα της ΕΟΚΑ στην ελληνοκυπριακή συνιστώσα του επίσημου κράτους. Στήριξε την ανάπτυξή του ολόκληρη τη δεκαετία του '60 στη δυνατότητα του να επιλέγει με καθαρά ιδεολογικά κριτήρια τους λειτουργούς του, γεγονός που μέχρι και σήμερα, παρά τη σταδιακή αποδυνάμωσή του λόγω μιας πορείας σχετικού εκδημοκρατισμού της κοινωνίας, του επιτρέπει ακόμα να έχει το επάνω χέρι. Κατάφερε να επιβάλει τον εθνικισμό και τη θρησκευτική Παιδεία ως δήθεν μη πολιτικές επιλογές, αναγκαίες για τη σωτηρία του έθνους και φυσικά του εαυτού του, αλλά το πιο σημαντικό κατάφερε να δημιουργήσει μια κουλτούρα σιωπής σε όσους σκέφτονται διαφορετικά.

***Το Καλέμι, Έντυπο της Πλατφόρμας Ε/κ και Τ/κ Εκπαιδευτικών «Ενωμένη Κύπρος» [ε/κ τμήμα]*, Σεπτέμβριος 2009**

https://movementsarchive.org

Λύση του Κυπριακού: πολύ κοντά, πολύ μακριά

Κωστής Αχνιώτης

Οι δικοινοτικές συνομιλίες για το Κυπριακό σημείωσαν και σημειώνουν πρόοδο σε διάφορα ανοικτά μέτωπα, σύμφωνα με τις δηλώσεις των δύο συνομιλητών, αλλά και των κομμάτων που ελπίζουν σε αίσιο πέρας και στις δύο κοινότητες. Η ύπαρξη προόδου πιθανόν να πιστοποιείται εν μέρει και από την παράλληλη ένταση της κινδυνολογίας του απορριπτικού τόξου που σημειώνεται και στις δύο πλευρές της γραμμής.

Άτυπα δικοινοτικά μέτωπα

Αιχμή του δόρατος είναι από την μια το Δημοκρατικό Κόμμα του Νικόλα Παπαδόπουλου που κληρονομήθηκε από τον Τάσσο Παπαδόπουλο και από την άλλη το Δημοκρατικό Κόμμα του Σερντάρ Ντενκτάς γιου του Ραούφ Ντενκτας. Οι ενστάσεις τους στηρίζονται σχεδόν στην ίδια ρητορική: ξεπούλημα στην άλλη πλευρά, κίνδυνος εθνικού εξαφανισμού, επισφαλής βιωσιμότητα και λειτουργικότητα και δημοκρατικότητα του νέου «μορφώματος». Ο παραλληλισμός γίνεται διότι υπάρχει και είναι αναπόφευκτο να αναφέρεται για κάποιο που επιχειρεί να βλέπει το Κυπριακό ολικά. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι τα συμφέροντα, οι επιδιώξεις οι φόβοι και οι αγωνίες έχουν όλα το ίδιο ιστορικό ή πολιτικό βάρος. Από την άλλη πλευρά, φαίνεται ότι απέναντι από το άτυπο αυτό δικοινοτικό μέτωπο ενάντια στη λύση διαμορφώνεται ένα επίσης άτυπο δικοινοτικό μέτωπο στήριξης της λύσης. Στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων ευρίσκονται οι ηγεσίες ουσιαστικά του μετώπου που επιδιώκει λύση. Όμως, εξ αντικειμένου, οι ηγεσίες αυτές συγκρούονται μέσα από τις συνομιλίες, το συνεχές παζάρεμα και τις συγκρούσεις συμφερόντων των ντόπιων ή των εθνικών κέντρων, ως ένα βαθμό και άλλων διεθνών ανταγωνισμών. Έτσι δεν μπορούν να διαμορφώσουν μια εικόνα ενότητας που θα μπορούσε να δημιουργήσει μια δυναμική λύσης μέσα στον κόσμο πριν από τη λύση αυτή καθ' εαυτή.

Πρωτοβουλίες στήριξης της λύσης

Αυτό το ρόλο προσπαθούν να καλύψουν οι δικοινοτικές πρωτοβουλίες βάσης, οι συμμαχίες των αριστερών συντεχνιών και οι βάσεις των αριστερών κομμάτων. Οι ηγεσίες των αριστερών κομμάτων ΑΚΕΛ, Ρεπουμπλικανικό Τουρκικό Κόμμα (πρόσκειται στον Ταλάτ) και Κόμμα Κοινοτικής απελευθέρωσης (πρόσκειται στον Ακκιντζί) ευνοούν όμως την λύση και στηρίζουν συγκρατημένα ή λιγότερο συγκρατημένα τη λύση. Από πλευράς ελληνοκυπριακής, η ανοικτή εμπλοκή της ΠΕΟ στην επαναπροσεγγιστική δραστηριότητα δίνει στο κίνημα σημαντική ώθηση και μαζική διάσταση. Στην τουρκοκυπριακή πλευρά, τα συνδικάτα αριστερά στην πλειοψηφία τους πιο ριζοσπαστικά και δυναμικά με συνεχείς απεργίες, κινητοποιήσεις δρόμου, και πολλές πρωτοβουλίες δράσεις έχουν ωστόσο το πάνω χέρι στην διαμόρφωση του κοινωνικού κλίματος. Συνήθως τα κόμματα της τουρκοκυπριακής αριστεράς ακολουθούν ή εν πάση περιπτώσει δεν έχουν το πάνω χέρι σε μια κοινότητα που γνωρίζει καλά τη δύναμη του δρόμου.

Σε «διασταυρούμενο» παζάρεμα

Στην εσωτερική πτυχή οι συνομιλητές υποστηρίζουν ότι έχουν επιτύχει πολλές συγκλίσεις. Από ότι φαίνεται όσα θέματα απέμειναν θα μπουν σε ένα «διασταυρούμενο» παζάρεμα για να καταλήξουν γύρω από μια μέση γραμμή, η οποία είναι μάλλον ορατή από τους συνομιλητές. Αυτή τη στιγμή παίζεται ένα παιχνίδι τακτικής μάλλον που έχει σχέση με αυτό το παζάρεμα. Παραμένει, ωστόσο, ανοικτό το μεγάλο ζήτημα (έτσι εμφανίζεται τουλάχιστον) των εγγυήσεων και της ασφάλειας και ειδικότερα της ασφάλειας της εφαρμογής της λύσης, και συνακόλουθα της σύστασης της διεθνούς επιτροπής (πενταμερούς για την τουρκική πλευρά) που θα διαχειριστεί αυτά τα θέματα. Το τοπίο εδώ είναι σκοτεινό, οι πλευρές έχουν μπει σε μια ανοικτή πολεμική προβάλλοντας τις «κόκκινες τους γραμμές» κατά τρόπο απόλυτο. Πόσο είναι ένα θέατρο χαρακτηριστικό ενός τελικού παζαριού θα διαφανεί ίσως και αργότερα από τις ημερομηνίες που προβάλλονται.

Δυσκολίες για τις δύο χώρες

Ένα γεγονός που δυσκολεύει την ελληνική και ελληνοκυπριακή πλευρά είναι ότι η είσοδος της Κύπρου στην ΕΕ το 2004, έγινε στη βάση της συνθήκης εγκαθίδρυσης της ΚΔ, η οποία συνθήκη στηρίζεται στις γνωστές εγγυήσεις. Η ένταξη δε φέρει την υπογραφή του πιο απορριπτικού των απορριπτικών, του Τάσου Παπαδόπουλου και ετέθη εν Αθήναις. Το πιο μεγάλο θέμα που εξωθεί κατά πάσα πιθανότητα μετά από τόσα χρόνια τις πλευρές σε κίνηση είναι η ρευστότητα στην περιοχή και πιο πολύ το ζήτημα της εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων. Εδώ τίθενται πολύ δύσκολα ζητήματα όπως αυτά των ορίων των ΑΟΖ Κύπρου Τουρκίας και Ελλάδας. Εδώ το τοπίο είναι τελείως στο σκοτάδι. Θεωρητικά το θέμα επαφίεται περισσότερο στην Ελλάδα και την Τουρκία. Το ελάχιστο που θα μπορούσε κάποιος να παρατηρήσει είναι ότι οι δύο χώρες μέχρι στιγμής αποφεύγουν το πρόβλημα ως παρακάτω. Αν αυτό το παρακάτω μπορεί να επιτρέπει λύση του Κυπριακού είναι το ζητούμενο των επόμενων ημερών.

Εφημερίδα Εποχή, Γενάρης 2017

http://epohi.gr/lysh-tou-kypriakou-toso-konta-toso-makria/

Μια βέβηλη ερώτηση: καλά ο Θεός είναι πίθηκος;

Κωστής Αχνιώτης

Όπως οι καλοί αναγνώστες και οι καλές αναγνώστριες της στήλης γνωρίζουν καλά αντικείμενό της είναι το Κυπριακό και οι συνομιλίες για την «επίλυσή του» σε εισαγωγικά. Τα εισαγωγικά δεν αφορούν την ποιότητα της επίλυσης, αν θα είναι δηλαδή κακή ή καλή, αλλά αφορούν στην στόχευση των συνομιλιών. Η στήλη θεωρεί ότι οι συνομιλίες δεν στοχεύουν στην επίλυση – διευθέτηση του ζητήματος αλλά στην διαχείρισή της μη επίλυσης του και τι εξετάζει κάτω από αυτή την οπτική. Αν δηλαδή προκύψει λύση και μάλιστα ομοσπονδιακή θα φέρουμε την βαριά υποχρέωση να απολογηθούμε χωρίς να σημαίνει ότι δεν θα την γιορτάσουμε δεόντως, διότι την επιθυμούμε. Από τότε πάντως που η στήλη υπάρχει, ο εκδότης γνωρίζει οι συγγράφοντες δεν κρατούν ημερολόγιο, μια χαρά τα πάμε. Από τη μια αποτυχία πάμε στην άλλη και χαιρόμαστε φυσικά, γιατί μια αποτυχία των συνομιλιών σημαίνει επιτυχία του στόχου μας, δηλαδή την αποτροπή της λύσης διά των συνομιλιών, για να έχουμε ταυτόχρονα και κάποια σταθερότητα. Κάθε φορά που καταφέρνουμε το γιορτάζουμε.

Σήμερα ο Φιλελεύθερος η πιο μεγάλη και «επίσημη» εφημερίδα γιορτάζει στο πρωτοσέλιδο της χαρακτηρίζοντας αποκαΐδια τις συνομιλίες (το απόγευμα έβαλε ένα «Updated» και τον μαλάκωσε). Είναι ενδιαφέρον που η αστική τάξη συντηρεί ως την μεγαλύτερη της εφημερίδα τον Φιλελεύθερο που μαζί με την μεγάλη πλειονότητα των μίντια απορρίπτουν την λύση. Είναι μια ακόμα ελληνοκυπριακή μοναδικότητα διεθνώς. Είναι δυνατόν τα μεγάλα μίντια να αντι-πολιτεύονται την λύση ενώ οι διαδοχικές κυβερνήσεις να καμώνονται ότι την επιδιώκουν; Είναι δυνατόν η αστική τάξη να μην μπορεί να στηρίξει μια μεγάλη εφημερίδα ή μια τιβι της λύσης;

Μήπως είναι το ισχυρό προλεταριάτο που εκφράζει ο Άριστος Μιχαηλίδης και ο Κώστας Βενιζέλος; Ή είναι καμώματα τζ' αρώματα.

Τους ανοιχτούς βέβαια καυγάδες δεν τους μπορούμε. Τους δοκιμάσαμε στο παρελθόν και μας βγήκαν πολύ φονικοί και προσφυγοποιητικοί, έτσι επιλέγουμε την, ας πούμε πολιτική ευελιξία ή πονηριά.

Ο κατ εξοχήν αστός ηγέτης, ο Γλαύκος Κληρίδης, δοκίμασε να φέρει μεραρχία, έφτιαξε ενιαίο αμυντικό δόγμα και τρικύμιασε την Ανατολική Μεσόγειο. Ήταν να φέρει πυραύλους που χτυπούν την Άγκυρα, έκανε στρατιωτικό αεροδρόμιο όπου ήταν να προσγειωθούν ελληνικά μιράζ και στρατιωτικό ναύσταθμο όπου ήταν να ελλιμενιστούν τα ελληνικά αντιτορπιλλικά. Εν τέλει ο Αρχιεπίσκοπος θα μας φέρει τον Κοτζιά για να μας κάνει μάθημα αγωνιστικής πολιτικής και η Βουλή ψήφισε να γίνεται ειδική αναφορά στα σχολεία στην επέτειο του λεγόμενου ενωτικού δημοψηφίσματος και η θυγατέρα Σύρου θυμήθηκε «ότι οι Τούρκοι ξέρουν πολύ καλά τι σημαίνει ένας Έλληνας ναύτης και ένας Έλληνας πλοίαρχος και ένας Έλληνας φαντάρος κι ένας Έλληνας κομμάντος, που θέλουν ένα λόχο για να τους κάνουν καλά». Οι συσχετισμοί βελτιώθηκαν από την μισή παρά κάτι δεκαετία του '70 που η αντιστοιχία ήταν ένας Έλληνας για δέκα Τούρκους.

Ο Αρχιεπίσκοπος έκανε τις δηλώσεις του μπροστά στην Παναγία της Μαλεβής που δακρύζει μύρο που «διατίθεται σε ειδικές συσκευασίες». Το επόμενο βήμα είναι η ρίψη στεφάνων από ελικόπτερο.

Όπως θα έπρεπε να αναμένεται μετά την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ και την ενεργό συμμετοχή της τελευταίας στις συνομιλίες για το Κυπριακό, η Τουρκία φαίνεται να εντάσσει στα διεκδικούμενα και ζητήματα που αφορούν έμμεσα τις ευρω-τουρκικές σχέσεις διεκδικώντας ίδια δικαιώματα για τους Τούρκους πολίτες

που θα κατοικούν στην Κύπρο με τους Έλληνες πολίτες που θα κατοικούν στην Κύπρο που όμως είναι πολίτες της ΕΕ (χωρίς να αμφισβητείται η διατήρηση των πληθυσμών στο 4 προς 1). Ένα μπλοκάρισμα των συνομιλιών σε αυτό το επίπεδο θα ήταν ιδεώδες και για τις δύο πλευρές διότι θα μεταφερόταν η ευθύνη στην ΕΕ παρά στις πλευρές αν και η αγωνία του Λιλλήκα δείχνει ότι είναι πιθανόν να μην βλέπει πρόβλημα η ΕΕ.

Πάντως ο Γκουτέρεζ δείχνει πιο φιλέλληνας παρά φιλότουρκος σε αντίθεση με τον Έσπεν Μπαρθ Άιντα που δείχνει σύμφωνα με εκτιμήσεις εφημερίδων φιλότουρκος, όπως και οι προηγούμενοι συνάδελφοί του. Πάντως ο κ Γκουτέρεζ δεν φαίνεται να είναι τόσο αισιόδοξος όσο ο φιλότουρκος Άιντα και φαίνεται ότι τροφοδότησε την αισιοδοξία για αποτυχία των συνομιλιών του Φιλελευθέρου.

Το κοινοβουλευτικό ψήφισμα για το ενωτικό δημοψήφισμα δεν έχει μεγάλη σημασία για την ίδια την Παιδεία. Το ελληνοκυπριακό σχολείο παραμένει κατά βάση ακόμα και τώρα ενωτικό και αλυτρωτικό. Παρά τις κατά καιρούς προσθήκες που επιχειρούν κάποιου είδους εκσυγχρονισμό προς την κατεύθυνση της ανεξαρτησίας και της εναρμόνισης με την ΕΕ στην ουσία του θεωρεί την Ένωση ως τον φυσικό και ηθικά ορθό στόχο και τα υπόλοιπα είναι μια αναγκαιότητα συμβιβασμού σ' 'ενα άδικο κόσμο.

Στην παράδοση της σημαίας τα παιδιά απαγγέλλουν ένα καθαρά φασιστικό φυλετικό όρκο «... για την δόξα της φυλής και του έθνους » που στην Ελλάδα υποθέτουμε καταργήθηκε αλλά στην Κύπρο κανείς δεν έχει το κουράγιο να την σηκώσει.

Ή ακόμα όχι μόνο η ελληνική σημαία συνοδεύει την κυπριακή αλλά προηγείται κιόλας. Αλλά το σχολείο δεν είναι μόνο εθνικιστικό είναι και θρησκευτικό. Στο θέμα του Δαρβίνου για παράδειγμα το σχολείο τηρεί σιγή αγγέλων ενώ ασχολείται με την αγγελική επικοινωνία. Πριν μερικά χρόνια, επί υπουργίας ενός προοδευτικού υπουργού Παιδείας, για να τιμηθεί το ευρωπαϊκό έτος Δαρβίνου έπρεπε να εκδοθεί ειδική μπροσούρα για τον Δαρβίνο, διότι οι Ελληνοκύπριοι μαθητές δεν συναντούν αυτό τον κύριο στις σπουδές τους εκτός ίσως λίγο όσοι επιλέγουν βιολογία.

Παρεμπιπτόντως ο υπουργός μας της Παιδείας είναι βιολόγος τώρα. Στο υπουργείο του άμα ψάξει λίγο θα βρει φακέλλους στους οποίους υπάρχουν καταγγελίες εναντίον καθηγητών ότι «διδάσκουν τον Δαρβίνο σε ένα σχολείο που δεν δέχεται τον Δαρβινισμό».

Ενας διευθυντής κατήγγειλε κάποτε για παράδειγμα ένα καθηγητή που σχολίασε μαζί με τους μαθητές του την γνωστή εικόνα του περάσματος από τον «πίθηκο» στον άνθρωπο. Αυτό προκάλεσε πρόβλημα στην καθηγήτρια των θρησκευτικών διότι ένα παιδί την ρώτησε: αφού ο Θεός έφτιαξε τον άνθρωπο καθ' εικόνα και ομοίωσή του, και αφού ο άνθρωπος προήλθε από τον πίθηκο, τότε ο Θεός είναι πίθηκος; Το πρόβλημα της καθηγήτριας έγινε πρόβλημα του σχολείου που δεν άντεξε την βλάσφημη ερώτηση αλλά το θέμα εκτονώθηκε ευτυχώς με μια κόλλα σ' ένα φάκελλο.

Κάθε πρώτη τ' Απρίλη δεκάδες αν όχι εκατοντάδες παιδιά οδηγούνται στο ικρίωμα από άλλα παιδιά ή αναφλέγονται δίκην Αυξεντίου στα κρησφύγετα. Επομένως η Παιδεία ελάχιστα επιβαρύνθηκε από το νέο ψήφισμα της Βουλής.

Η πρωτοτυπία αφορά ολόκληρο τον Ελληνισμό. Μια σειρά ελληνολατρικά κόμματα κάνουν μέτωπο με τους φασίστες. Αυτό θα πρέπει να το φέρουμε σε γνώση του ΚΚΕ για να τους κάνει παρατήρηση. Οικολόγοι Σοσιαλιστές και Δημοκράτες κάνουν μέτωπο με τους φασίστες. Ο Ερντογάν θα σπάσει που τη ζήλια του. Ακόμα και ο κύριος Κουλίας, είναι απίστευτο κι όμως αληθινό.

Ο Οζκιουργκούν έκανε πως τρομοκρατήθηκε και ζήτησε νέα ειρηνευτική επιχείρηση ενώ η Σιμπέλ Σιμπέρ διαμαρτύρεται γιατί ο Ακκιντζί παραχώρησε κεκτημένα των Τουρκοκυπρίων από το '60. Μια θέση που προβάλλει τον τελευταίο καιρό και ο Σερντάρ Ντενκτάς. Εν ολίγοις η διχοτόμηση δημιούργησε διχοτομικά συμφέροντα στις ελίτ των κοινοτήτων που τείνουν να συντηρήσουν το στάτους κβο.

Δεύτερη Ανάγνωση Φεβρουάριος 2017

http://2ha-cy.blogspot.com.cy/2017/02/blog-post_20.html

Γεια σου Κωστή, της κυπριακής συνείδησης τζαι αξιοπρέπειας

Πριν που σχεδόν 30 χρόνια, ο Κωστής Αχνιώτης σημείωνε τα ακόλουθα σ' ένα κείμενό του με τίτλο "Κυπριακή Συνείδηση" στο εναλλακτικό/ριζοσπαστικό περιοδικό "Εντός των Τειχών":

"Η Κυπριακή Συνείδηση είναι συνέχεια μιας μόλις γεννημένης συνείδησης. Δεν ξεπέρασε ποτέ την πρώτη βρεφική ηλικία. Κατά συνέπεια, το πρόσωπό της είναι σημαδεμένο από τη θλίψη των βαθειών γηρατειών, και το κύριο αίσθημα που μπορεί να νιώσει είναι ο αβέβαιος πόνος της ύπαρξης. Η Κυπριακή Συνείδηση υπάρχει καταπατημένη ανάμεσα στα πόδια των αντιπάλων της πού 'ναι πιασμένοι σε μια ατέλειωτη μάχη σώμα με σώμα. Από το ύψος του εδάφους όπου βρίσκεται τους βλέπει σαν πελώριους γίγαντες. Παρά τα συνεχή ποδοπατήματα, η Κυπριακή Συνείδηση σώζεται μόνο από το γεγονός ότι κανείς από τους γίγαντες δεν επικυριαρχεί ολοκληρωτικά. Αλλιώς η Κυπριακή Συνείδηση θα χανόταν.

Η Κυπριακή Συνείδηση νομίζει ότι είναι αδύνατη. Γι' αυτό παίζει τον ψόφιο κοριό, περιμένοντας καλύτερες μέρες.

Η Κυπριακή Συνείδηση είναι αδύνατη και ταπεινή. Το ξέρει και γι' αυτό δεν μπαίνει στη μάχη. Αρνείται να καγχάζει την αδυναμία των πολύ πιο ισχυρών της αντιπάλων, που παρ' όλα αυτά είναι και αυτοί αδύναμοι να επιβάλουν τη δική τους τάξη πραγμάτων. Στα αυτιά της οι φωνές τους ηχούν σαν κενολογία και φανφαρισμός.

Η Κυπριακή Συνείδηση έχει την υπεροψία των περιθωριακών".

(*Εντός των Τειχών*, Τεύχος 35, 1988, σελ. 12-13*)*

Εχτές ο Κωστής έφυε που κοντά μας. Εχτές εχάσαμεν έναν άνθρωπο που αγαπήσαμε, έναν φίλο, δάσκαλο, σύντροφο και συνοδοιπόρο στους αγώνες μας ενάντια στον καπιταλισμό, τον εθνικισμό, τον μιλιταρισμό, τον σεξισμό, τον ρατσισμό τζιαι τον φασισμό, στους αγώνες μας για τα κοινά, την οικολογία, την επαναπροσέγγιση, την επανένωση τζιαι την ειρήνη στο νησί.

Ο Κωστής πριν που δεκαετίες άνοιξε δρόμους πάνω στους οποίους ακόμα συνεχίζουμε να βαδίζουμε τζιαι εξεκίνησε αγώνες τους οποίους μέχρι σήμερα συνεχίζουμε να δίνουμε. Τζιαι καθόλη τη διάρκεια τούτης της πορείας έμαθέ μας ακριβώς να κρατούμε την αξιοπρέπεια τζιαι κυρίως τζιείνη την "υπεροψία των περιθωριακών".

Ο Κωστής μας βοήθησε να υπερβούμε τα αδιέξοδα της δικής του γενιάς, τις ψευδαισθήσεις της "σιωπής", της "αδυναμίας", της "αδράνειας", της "αναμονής" τζιαι του αισθήματος της "κατωτερότητας", σε μια κοινωνία καταπίεσης τζιαι υποταγής, ατομικισμού τζιαι εφησυχασμού.

Ο Κωστής μας ώθησε να ξεπεράσουμε τα εμπόδια της κοινωνίας του χτες, να αντιληφθούμε ότι επεράσαν οι μέρες που έπρεπε να νομίζουμε ότι είμαστε αδύνατ@, να παίζουμε το ψόφιο κοριό, να περιμένουμε άλλες μέρες, να μην μπαίνουμε στη μάχη, να είμαστε ταπειν@ έναντι των ισχυρών. Μας βοήθησε να αντιληφθούμε ότι έπρεπε επιτέλους να αποκτήσουμε τζιείνο ακριβώς τον "αέρα" – το "τουπέ" όπως εσυνήθιζεν να λαλεί χαρακτηριστικά – που χρειάζεται για να σταθούμε πάνω που "το ύψος του εδάφους". Ένα τουπέ που εκφράζει μια βαθύτερη ιστορική ανάγκη τζιαι συνιστά μια βαθύτατη πολιτική πράξη: μια απροκάλυπτη επίδειξη της αξιοπρέπειας τζιαι "υπεροψίας των περιθωριακών" απέναντι σε κενολογίες τζιαι φανφαρισμούς, απέναντι στην φαινομενική "παντοδυναμία" της κάθε εξουσίας.

Hasta siempre, όπως εν να ελαλούσες Κωστή!

Para todos la luz, para todos todo, para nosotros nada, όπως εν να σου απαντούσαμε τζιαι εμείς!

Συσπείρωση Ατάκτων
Τετάρτη, 5/4/2017

Υ.Γ. 1: Η κηδεία του Κωστή θα γίνει την Παρασκευή, στις 15:00, στην εκκλησία Κωνσταντίνου και Ελένης στην Αγλαντζιά, δίπλα που το νεκροταφείο στην Λεωφόρο Λάρνακος. Αποχαιρετούμε τον Κωστή όπως θα ήθελε: με κόκκινα ρούχα, σύμβολα της Επανενωμένης Κύπρου και τραγουδώντας τη συνέχεια των κοινών μας αγώνων.

Υ.Γ. 2: Στο πλαίσιο του Αυτόνομου Σχολείου που εδιοργανώσαμε τον Φεβράρη του '17, είχαμε την ευκαιρία να έχουμε κοντά μας τον Κωστή, σε μια συζήτηση με θέμα "Ριζοσπαστικές Αφηγήσεις για το Κυπριακό που το 1970 τζιαι μετά: Η Άνοδος της Κυπριακής Συνείδησης τζιαι του Δικοινοτικού Κινήματος", την οποία μπορείτε να βρείτε δαμέ: https://archive.syspirosiatakton.org/autonomous-school-afiyisis-ya-to-kipriako.html (ο Κωστής μιλά στα πρώτα 28 λεπτά)

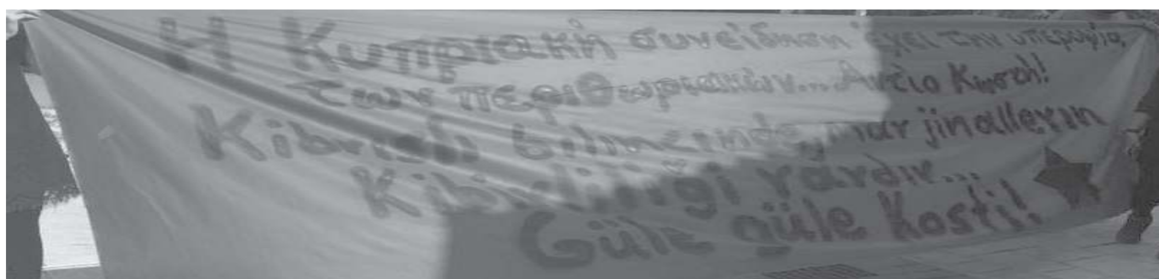

[Φωτογραφία από την παρέμβαση τ/κ συντρόφων για αλλαγή των ονομασιών των δρόμων]

Αποχαιρετούμε τον σύντροφό μας Κωστή Αχνιώτη, αγωνιστή της κυπριακής ανεξαρτησίας και θεωρητικό της κυπριακής συνείδησης, ακτιβιστή της αριστεράς και πρωταγωνιστή του κινήματος ειρήνης και επανένωσης. Ο Κωστής σε όλη του την πορεία υπήρξε ένας ενσυνείδητος επαναστάτης που έβλεπε τα υπόγεια κοινωνικά ρεύματα και προσπαθούσε πάντα να εκφράσει με λόγια και πράξεις την δύναμη που κουβαλούσαν κόντρα στην κατεστημένη εξουσία. Με στρατηγική σκέψη και επιμονή, έσπρωχνε τα πράγματα πάντα ένα βήμα μπροστά. Στη πολιτική, δημοσιογραφική και εκπαιδευτική του πορεία άνοιξε δρόμους και υπήρξε παράδειγμα για τις επόμενες γενιές των ακτιβιστών του ευρύτερου ριζοσπαστικού χώρου. Γνήσιος, λαϊκός και πρόσχαρος, ευφυής και ανιδιοτελής, ο Κωστής με την προσωπικότητα και την σκέψη του κέρδιζε τον σεβασμό και την εκτίμηση όσων τον συναντούσαν. Ασυμβίβαστος και οραματιστής, πάντοτε όμως προσγειωμένος στην πραγματικότητα και τους όρους της και σπρώχνοντας με υπομονή τα όρια γράφοντας, διαδηλώνοντας και χορεύοντας στη νεκρή ζώνη της Λευκωσίας και σε όλες τις νεκρές ζώνες της ζωής.

Αποχαιρετούμε τον Κωστή στη κηδεία του την Παρασκευή 15.00 στην εκκλησία Κωνσταντίνου και Ελένης στην Αγλαντζιά, παρά το νεκροταφείο στη Λεωφόρο Λάρνακος, όπως θα ήθελε και αυτός: με κόκκινα ρούχα και σύμβολα της Επανενωμένης Κύπρου και τραγουδώντας την συνέχεια των αγώνων. Hasta siempre Κωστή!

Αριστερή Κίνηση "Θέλουμε Ομοσπονδία'

[Ένα από τα πανό στην κηδεία του Κωστή]

Σήμερα χάσαμε έναν δικό μας άνθρωπο, στενό φίλο και σημαντικό συνοδοιπόρο. Έναν από τους εμπνευστές του αγώνα για την προστασία της Χερσονήσου του Ακάμα και την ευημερία των τοπικών κοινοτήτων της περιοχής. Σήμερα χάσαμε τον Κωστή Αχνιώτη, εκ των βασικών ιδρυτικών μελών της Οικολογικής Παρέμβασης "Φίλοι του Ακάμα". Έναν από τους πρώτους ακτιβιστές που κατάφεραν να δουν πέρα - ακόμη και από τα πρωτοποριακά για τα δεδομένα της τότε εποχής - στενά όρια της διαχείρισης και διατήρησης της φύσης και να παλέψουν στο πλαίσιο μίας ευρύτερης πολιτικής και κοινωνικής προσέγγισης της οικολογίας για τα κοινά αγαθά και την περιβαλλοντική δικαιοσύνη.

Παρότι είναι ευρύτερα γνωστός για τη συμμετοχή και δράση του στο κίνημα για την ειρήνη και την επανένωση του νησιού, ο Κωστής είχε επίσης μεγάλη συνεισφορά στο σημαντικότερο οικολογικό κίνημα της σύγχρονης κυπριακής ιστορίας. Ήδη από τα μέσα της δεκαετίας του 1980, όταν το Δάσος του Ακάμα αποτελούσε ακόμη πεδίο στρατιωτικών ασκήσεων των Βρετανών, ο Κωστής υπήρξε ένα από τα πρώτα άτομα που αντελήφθηκαν την οικολογική αξία και σημασία αυτής της περιβαλλοντικά ευαίσθητης περιοχής και κινητοποιήθηκαν για να διαφυλάξουν το φυσικό της περιβάλλον και τα κοινά μας αγαθά.

Μέσα από τις σελίδες του εναλλακτικού/ ριζοσπαστικού περιοδικού "Εντός των Τειχών" - την ευθύνη έκδοσης του οποίου είχε ο Κωστής - ο Ακάμας μετατράπηκε σ' ένα από τα σημαντικότερα οικολογικά, κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα. Σε μια εποχή που αρμόδιες αρχές, πολιτικά κόμματα και οικονομικοί φορείς σφυρούσαν αδιάφορα για τον Ακάμα, ο Κωστής και η πρώτη γενιά οικολόγων ακτιβιστών σ' αυτό το νησί τολμούσαν να αμφισβητήσουν κυρίαρχες πολιτικές, να αναδείξουν εναλλακτικές και κυρίως να διαμορφώσουν δυναμικές για την εδραίωση ενός κινήματος που συνεχίζει να προασπίζεται τα κοινά αγαθά και το δημόσιο συμφέρον μέχρι σήμερα.

Εκφράζουμε τα θερμά μας συλληπητήρια στην οικογένεια του Κωστή. Το δικό μας αντίο είναι απλά μια δέσμευση για συνέχιση και κλιμάκωση του αγώνα για διαφύλαξη της κοινής μας φυσικής, ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, από τον Ακάμα μέχρι την Καρπασία.

Cyprus Natural Coastline - Πρωτοβουλία για την Διάσωση των Φυσικών Ακτών

Υ.Γ. Και όπως μας έμαθε ο Κωστής μέσα από τις σελίδες του "Εντός των Τειχών", έχουν περάσει οι μέρες που έπρεπε να νομίζουμε ότι είμαστε αδύνατοι, να παίζουμε το ψόφιο κοριό, να περιμένουμε άλλες μέρες, να μην μπαίνουμε στη μάχη, να είμαστε ταπεινοί έναντι των ισχυρών. Έχουν περάσει τα χρόνια και έχουμε αποκτήσει "τουπέ", όπως συνήθιζε να λέει: μια απροκάλυπτη επίδειξη της υπεροψίας των περιθωριακών απέναντι στην παντοδυναμία της εξουσίας. Καλό ταξίδι Κωστή!

Εθνοκεντρισμός, απορριπτισμός και οι συνειδητοί διχοτομιστές

Γρηγόρης Ιωάννου

Αναμφίβολα ο εθνοκεντρισμός και ο απορριπτισμός ως πολιτικές θέσεις εξυπηρετούν άμεσα και έμμεσα τη διχοτόμηση της Κύπρου. Οι δυο αυτές οπτικές, διάχυτες στην κοινωνία, παρά τη μεγάλη τους αλληλοεπικάλυψη δεν είναι ταυτόσημες μεταξύ τους. Υπάρχουν εθνοκεντρικοί που θέλουν ή και θα αποδέχονταν την επανένωση. Και υπάρχουν και απορριπτικοί που είναι πραγματικά Κυπροκεντρικοί (και όχι απλώς εργαλειακά υπερασπιζόμενοι τη μονοπώληση της Κυπριακής Δημοκρατίας από τους Ε/κ) και που θα μπορούσαν να αποδεχτούν τους Τουρκοκύπριους ως ισότιμους υπό κάποιες προϋποθέσεις. Λίγοι μεν, αλλά υπαρκτοί. Επίσης δεν είναι όλοι όσοι υιοθετούν εθνοκεντρικές και απορριπτικές στάσεις συνειδητοί διχοτομιστές, αν και πολλοί από αυτούς είναι.

Οι συνειδητοί διχοτομιστές είναι κάτι περισσότερο. Είναι μια μερίδα ανθρώπων που βρίσκονται στην τομή του εθνοκεντρισμού και του απορριπτισμού ως ιδεολογίες, για τους οποίους η διχοτόμηση είναι λόγος πολιτικής ύπαρξης και στάση ζωής. Διαφέρουν από τους φασίστες, γιατί για τους φασίστες η διχοτόμηση είναι απλώς ένα στάδιο ή ένα εργαλείο που υπάγεται σε μια μεγαλύτερη αφήγηση του Έθνους, του πολέμου ενάντια στον προαιώνιο εχθρό, του μαρμαρωμένου βασιλιά, των ιερών κοκάλων των προγόνων κ.λπ. Σε αντίθεση με τους φασίστες, οι συνειδητοί διχοτομιστές δεν πιστεύουν τις μπαρούφες που λένε. Είναι μαθητές της ρεαλ-πολιτίκ του Κίσσινγκερ και βλέπουν την υπαρκτή διχοτόμηση όχι απλώς ως καλύτερη από την επανένωση, αλλά ως την καλύτερη δυνατή κατάσταση που μπορεί να υπάρξει. Είναι με αυτή την έννοια βαθιά συντηρητικοί, βολεμένοι και κατεστημένοι. Υπάρχουν σε όλα τα στρώματα της κοινωνίας και για πολλούς η στάση τους αυτή συνδέεται και με τα οικονομικά τους συμφέροντα. Όμως η όποια εξήγηση του φαινομένου περιοριστεί στο κοινωνικο-οικονομικό ή/και στο ταξικό πεδίο θα είναι ελλιπής και αφαιρετική, καθότι η διαμόρφωση αυτής της πολιτικά ορισμένης κοινωνικής τάσης είναι προϊόν σύνθετων ιστορικών διαδικασιών.

Οι χειρότεροι από τους συνειδητούς διχοτομιστές είναι τα στελέχη τους. Όχι μόνο επειδή για αυτούς ο διχοτομισμός είναι θεωρητικά επεξεργασμένος και επειδή είναι οι κήρυκές του, αλλά κυρίως επειδή, λόγω της κοινωνικής τους θέσης και συχνά της δημόσιας τους ευθύνης, δεν νομιμοποιούνται να τον παρουσιάσουν ως τέτοιο και μπορούν να τον προωθούν μόνο στη βάση του ψέματος και της απάτης. Προσέξετε, όχι απλώς της διαστρέβλωσης και της μαύρης προπαγάνδας, αλλά του ψέματος και της απάτης. Διότι διχοτομισμός μπορεί να εκφέρεται ανοιχτά από καθημερινούς ανθρώπους που ανήκουν στα λαϊκά στρώματα, αλλά δεν μπορεί να εκφέρεται από πολιτικούς και τεχνοκράτες, ανώτατους δημόσιους υπαλλήλους, αρχισυντάκτες και διαμορφωτές γνώμης κ.λπ. Οι συνειδητοί διχοτομιστές που στελεχώνουν το κατεστημένο και το βαθύ κράτος της (ελληνο-)Κυπριακής Δημοκρατίας είναι λοιπόν εξ ανάγκης ανήθικοι, απατεώνες και αδίστακτοι. Διότι από τη στιγμή που τα στελέχη του διχοτομισμού δεν μπορούν να εκφράσουν επίσημα και ανοιχτά (ακόμα) την πολιτική τους επιλογή, μπορούν μόνο να ψεύδονται. Και ψεύδονται για δεκαετίες.

Το στάτους κβο της διαίρεσης στην Κύπρο είναι βασισμένο στον φόβο. Και καθώς αυτός ο φόβος άρχισε να υποχωρεί μετά το άνοιγμα των οδοφραγμάτων το 2003, το έργο της συντήρησής του μέσα από εθνικές υστερίες και «ηθικούς πανικούς» γίνεται πιο δύσκολο. Για αυτό οι συνειδητοί διχοτομιστές γίνονται ολοένα και πιο αδίστακτοι στην προσπάθειά τους να υλοποιήσουν το έργο τους. Πατώντας επί πτωμάτων, εκμεταλλευόμενοι τον πόνο ανθρώπων και τη δική τους εξουσία, συκοφαντώντας και διασύροντας, χύνοντας χολή και δηλητήριο. Έχοντας αυτά υπόψη μπορεί να γίνει αντιληπτή και η χυδαία αθλιότητα του κατεστημένου σκιτσογράφου που υπογράφει ως ΠΙΝ στον «Φιλελεύθερο».

Για να τελειώνουμε με τις διάφορες εξυπνάδες για το θέμα ασφάλειας και εγγυήσεων

Γρηγόρης Ιωάννου

1) Οι εγγυήσεις και η παρουσία μικρής στρατιωτικής δύναμης της Ελλάδας και της Τουρκίας στη Κύπρο υπήρξε όρος για την επίτευξη της κυπριακής ανεξαρτησίας το 1959. Αυτό ήταν το αποτέλεσμα της ηλίθιας πολιτικής της «Ένωσις και μόνον Ένωσις» που υιοθετήθηκε από την ε/κ ηγεσία το 1950 και ιδιαίτερα μετά την επιδίωξη επιβολής αυτής της πολιτικής με ένοπλα μέσα το 1955 που προκάλεσε την δημιουργία της ΤΜΤ και την υιοθέτηση του «Για ταξίμ για ολούμ» από την τ/κ ηγεσία. Σαν να μην έφτανε αυτό, η ΕΟΚΑ και οι μετεξελίξεις της (Ακρίτας, ΕΟΚΑ Β) μαζί με την ΤΜΤ τα επόμενα 15 χρόνια έκαναν ότι μπορούσαν για να ενισχύσουν την στρατιωτική παρουσία της Ελλάδας και της Τουρκίας στη χώρα

οδηγώντας μας στη ντε φάκτο διχοτόμηση το 1974.

2) Η κατάρρευση του δικοινοτικού κράτους και η βία της δεκαετίας 1964-1974 οδήγησαν σε μια αναδιάταξη του συσχετισμού δύναμης που κωδικοποιήθηκε στη βάση της τουρκικής στρατιωτικής παρουσίας έναντι του ελληνοκυπριακού διπλωματικού πλεονεκτήματος που κράτησε μέχρι το 2004. Από τότε, αυτό που αμφισβητείται ενόσω δεν έχουμε συμφωνία, δεν είναι η τουρκική στρατιωτική παρουσία αλλά το ελληνοκυπριακό διπλωματικό πλεονέκτημα της μονοπώλησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και οι συνεπαγωγές του.

3) Σε γεωπολιτικό επίπεδο, οι συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου το 1959 κωδικοποίησαν ένα Ελληνο-Τουρκικό συσχετισμό δύναμης στην Ανατολική Μεσόγειο και μια Ελληνο-Τουρκική πολιτική ισορροπία στη Κύπρο. Η όποια συμφωνία επιτευχθεί σήμερα, ότι και αν είναι το λεκτικό της δεν μπορεί παρά να αντανακλά ανάλογα αυτό τον συσχετισμό και αυτή τη ισορροπία. Αυτό δεν μπορεί να αλλάξει όποιες τροποποιήσεις και αν γίνουν στις πρόνοιες και το όνομα και όποια τελική μορφή πάρουν οι Συνθήκες Εγγυήσεων και Συμμαχίας. Όσο αδύνατο ήταν το 1959 η Κύπρος να υπαχθεί σε ελληνική επικυριαρχία λόγω της πληθυσμιακής αναλογίας ε/κ-τ/κ, τόσο αδύνατο (αν όχι περισσότερο αδύνατο) είναι και σήμερα. Το κυπριακό κράτος δημιουργήθηκε το 1959 στα πλαίσια ενός ελληνο-τουρκικού συμβιβασμού που μετέτρεπε την Κύπρο σε ουδέτερο, συνεταιρικό κράτος ε/κ και τ/κ. Αυτό θα γίνει και σήμερα με την συμφωνία για την Διζωνική Δικοινοτική Ομοσπονδία. Η μόνη άλλη επιλογή είναι η μονιμοποίηση και νομιμοποίηση της διχοτόμησης.

4) Η ντε φάκτο διχοτόμηση, όσο διατηρείται η μονοπώληση της Κυπριακής Δημοκρατίας από τους ε/κ μπορεί να βολεύει το ελληνικό κράτος (και όχι απλά τον Κοτζιά) όπως και μεγάλη μερίδα της κοντόφθαλμης ε/κ ηγεσίας. Δεν εξυπηρετεί όμως τα συμφέροντα των Κυπρίων, δεν εξυπηρετεί την υπόθεση της ειρήνης και στα επόμενα χρόνια ενδέχεται να μην εξυπηρετεί ούτε καν τα συμφέροντα του ελληνικού και ελληνοκυπριακού κράτους.

5) Οπόταν οι εξυπνάδες περί «0 εγγυήσεων, 0 στρατιωτών από την πρώτη μέρα» ως δήθεν θέση κυπριακής ανεξαρτησίας, τζιαι όι θέση μονιμοποίησης της διχοτόμησης, εν ανάλογες με την εξυπνάδα «Ο Μακάριος με τα 13 σημεία το 1963 απλά έθελεν να κάμει το σύνταγμα πιο λειτουργικό». Ούτε η Τουρκία, ούτε οι τ/κ, ούτε η διεθνής κοινότητα τρώει ελληνοκυπριακά κόνναρα, όσον ωραία τζιαι αν εν η συνταγή του Κοτζιά. Εν κρίμα όμως που τα τρών που αφέλεια κάποιοι κατά τα άλλα μη διχοτομιστές Κυπραίοι.

Childhood Misplaced:
What Infantilizing Politics are saying about our Society

Marilena Stylianou

If you are an adult who is being called a child, in a derogatory way, then this is not just a sign of abuse; it is also a sign of a wider cultural tendency to infantilize people who somehow don't fit in. There is, it seems, a great normalizing force in infantilization. It is a way of policing behavior by naming societally disapproved of behaviors as immature, developmentally retrogressive and inadequate. This probably has to do with how childhood is constructed as a place and time of inferiority, dependence and lack. What happens within practices of infantilization is that this marginalizing view of childhood is then projected onto adults who find themselves having to bear a very stigmatizing label indeed. To be an adult and be somehow discounted, dismissed and treated as a child is in itself a humiliating experience that can become a fully-fledged form of oppression.

On the one hand, our youth-obsessed culture glorifies everything young, fresh and emerging at the expense of everything old, outdated and declining and on the other hand the pre-youth era of childhood is used as an aggressive move to belittle and silence marginalized groups. I am not trying to say here that in-between periods of the human life span -such as youth- are immune to oppression; there are challenges and forms of oppression that are experienced there as well, and quite potent ones for that matter. The liminality of youth can come with a fluidity that is carrying cultural symptoms of instability/irrationality as much as cultural markers of social power. But besides the young, many groups also have to deal with complex societal acrobatics to survive; all of which (the young included) are sometimes faced with being molded by infantilism.

One needs to wonder about why is it that women are more often girlified than men, LGBTQ people are more often told that they are "going through a phase they will get over eventually" as if they are in no position to define their own identity, people who bear the mark of a mental illness label are more often medicalized and spoken of/ for in a sanist way, (dis)abled people are more often objectified and framed as helpless, working class people are more often seen as intellectually deficient, people whose profession is associated to children such as kindergarten or primary school teachers are educationally neglected and people whose racial background is not the hegemonic white are seen as childishly cheerful and with a dangerousness that needs to be put into check?

Isn't this the idea of the child as having primitive instincts that-through the civilizing forces of parenting and education-will somehow be controlled? Or isn't the idea of the noble savage one that is intricately connected to our conception of childhood as a space of innocence? The current extension of childhood is a highly problematic societal tendency that can be harmful to our processes of self-actualization, self-esteem and of the respect that we owe each other. It is recycling a collective silencing of voices who-by being seen as non-adult and immature-are cast out of visibility and recognition.

After a point, it becomes like a self-fulfilling prophecy, whereby the internalized infantilism is reproduced by the marginalized group so that social expectation is maintained. I am not implying by this, of course, that these groups are being in any way uncritical in their handling of the social tendency (or social insult to be more exact) cast their way. What I am saying is that time can drain these people's ability to resist. After a while people run the risk of becoming demoralized or eroded by the social tensions surrounding them and hence give in to inertia. If we want to be rid of such harmful cultural norms that infantilize people-for whatever reason-then we need a new cultural paradigm that will challenge current infantilizing practices from the core and create a wider societal change that will make non-adultist and non-infantilizing politics possible.

Society should not be making and unmaking us, naming and un-naming us to structurally confine us: there are already so many forms of oppression to be overcome in the current sociopolitical landscape that we don't need more. For a true revolutionization of human relationality and of our collective imaginaries we would have to cherish the complexity that inhabits all people; a complexity that is both a child and an adult, neither a child nor an adult, an amalgam of different cultures-and yet more than that.

What sexual harassment (or any kind of harassment) is really about

Marilena Stylianou

Why is it that, quite often, it is the most socially disempowered that are called out of social spaces and debate? Why is it that groups with marginalized identities have to claim their space and voice, doing double the effort for the same results as groups with hegemonic identities?

Because, by definition a privileged identity is a law setter. Privilege is a child of individualism, a privus lex, a private law as its etymology suggests. If oppression is a pressing down, a form of restriction and silencing, a door that doesn't open or a glass ceiling; then privilege is-if one were to use the same spatial terms-freedom of movement, social and economic mobility, comfort in public spaces. The privileged identity is the creator of the norm, and within that normalizing process you could find the mirror image of the oppressed identity.

For example, the norm that women's bodies are not meant for public spaces has long informed patriarchal mentality. The private and the public have been thus constructed so that women stay at home or are more prone to stay at home because of their socialization, while men expand in the public sphere without feeling in any way threatened or awkward. Every attack against women by patriarchy, then, could be seen as a warning: stay close to home or your body will be policed (and hence the idea of the female body as unruly and in need of being controlled), stay silent or your speech will become censored or pathologized (and hence the idea of women's voices as irrational and insignificant), the public space is a dangerous space and you need to be protected from it (and hence the idea of women as helpless and easily victimized).

Maybe, the answer to this would not be only to stop seeing women as disempowered so that women stop seeing themselves as such. Empowerment can be a long and intricate process: challenging deeply entrenched patriarchal stances, so deeply woven into our social fabric, takes more than wishful thinking. Spatial freedom is a freedom mostly enjoyed by men and even if there may be no law explicitly banning women from the public sphere, microaggressions and even harassments of various sorts are imposing patriarchy from an underground, not so easily detected root. The idea of the "angel of the house" is not an accusation on women's supposed submissive identity; rather, it is an accusation against the house as a form of prison for women, and against all those patriarchal norms that restrict women's movement while enabling men's. Women are not submissive: they have been called thus by those very oppressors who have submitted them to submit them even more. Naming, after all, can be just as potent a form of constraint as literal constraint in the house can be. It is an interplay, of course, between an enabling of movement and its restriction, but within a lifetime the attacks-sexual or not-that a woman encounters are significantly more and can leave the woman with no resources and too tired to pursuit her desires out there.

Oppression is, indeed, a pressing down: a pressing down the social ladder, a pressing down of women's thought, a pressing down of women's bodies into the house where they are seen as belonging. Even if women are legally protected in this due to the struggles of the feminist movement, this does not prevent patriarchy from sending subtle but steady messages to women that they should not and will never belong in the public sphere. Women have been, throughout the years, politically dispossessed and they sometimes pay the price of their visibility by being strangers within the spaces that they wish to claim. Space, one could argue, is not neutral but the space of masculinist hegemonic white middle class identity. The house can be empowering if it is a choice: not if women were pushed there by a violent system that makes sure they will "stay in their place" (that place being a place of silence and disempowerment), or even if it looks like a choice but actually is not.

This is the form of patriarchy that we are facing today: one that harasses women to be "pressed down" but covers its tracks, one that inflicts wounds but camouflages itself so that the current feminism-informed politics do not trace it. Women are being warned and pushed out of the public by a force that remains below the radar-and when they follow the norm to survive they are further oppressed by being told by those very oppressors that they are not feminist enough. But feminism is not a trend that the privileged take to silence women (if they are men) or other women (if they are women themselves). Feminism was meant as an enabling of movement and choice, as an enabling of voice. It is not feminist to tell women that they have agency on the one hand but systemically take away that agency on the other and then accuse women for being in the position of the victim that the patriarchal system itself has created. *There are so many forms of patriarchal immobilization to be overthrown; silence being one of the most important.*

This is (not) a Queer Manifesto
The lies we tell to ourselves

A Member of Syspirosi Atakton

This is not a manifesto, it's a personal story.

And yet, it is a manifesto, for when we become aware of our place in the grand order of things, we become revolutionary subjects. But this is still a personal story; a story of growing up gay in the East Mediterranean, and of no longer being gay. It's a story of civil rights activism, and of going beyond rights. It's a story of lies we tell, and lies we no longer believe.

The Fear of Fluidity

When I was entering adolescence, I became extremely anxious. For the previous couple of years of pre-adolescent life, and during the onset of sexual awareness I had crushes on what I would then call 'opposite sex' and for a brief period even experience some early sexual attraction towards that gender. And suddenly attraction towards the 'same sex' was taking over the stage. I didn't have a word for that yet, but losing an identity so personal was devastating. I've been 'attracted to opposite sex' for what to an 11 year old seems as a "very long time", and I suddenly lost that.

By the early 2010s, not only I had a word for it ('gay'), but I jumped right in the new wave of gay rights activism that was just starting in this country. This new 'gay' identity became so dear to me. So much so, that the old anxiety was replaced by a new one. "What if I am not really gay?"; I actively tried to shelter that identity from any challenge. "All these years of suffering in order to accept it cannot have been in vain".

At that time, not only we knew nothing about 'bisexuality', but more importantly, we activists were often hostile to the idea of sexuality oscillating over time, of fluidity. We accepted and reproduced the idea of 'fixed' sexuality, in large part because it was a defence mechanism against the "it's just a phase" argument — at the time we didn't realise that we were legitimising the notion we were trying to counter, and by ignoring the reality of fluid identities we were hurting our community.

Not Born This Way

It was in that attempt to defend our identity when we adopted all those "biological destiny" arguments and we were ready to cling on any scientific hypothesis that promised to link homosexuality to a gene, or to correlate it with things like the formation of fingerprints in babies — hypotheses we did not even understand but we were so keen in defending.

The whole movement was based on those axioms: you were born gay, and there was no way to change. We thought that would protect us by the people who deny us self-determination. And to be fair, to a large extend it worked. Pity is effective in our family-values-centred society. Our allies would repeat after us "Who would choose to be gay in a society like ours? We/They cannot help it so you/we shouldn't judge." Not that this wouldn't backfire later.

Because of this, even when we finally started talking about bisexuality, we were completely closed to the notion that some of us weren't always gay, or always bisexual. You are what you are for life, that was the party line.

How Dare You Choose

The idea that might someone choose to be gay was ruled out completely. We were proud to say that we cannot help but be what we were born as, and we had to be respected for that. Only because of that. We agreed with those that hated us; if weren't expressing sorrow for our random genetic plight, then we didn't deserve to even be pitied, let alone be respected.

We tarnished our own self-image, even if our hope was to organise a Pride Parade in the near future. We were saying that we regret being who we are but we couldn't help it. We were unlucky and powerless, we needed help. We needed pity, that word kept coming up again and again. We praised our allies for accepting us with all our defects. We internalised this. When we demanded rights, we phrased it in that way that we would

basically beg to be beneficiaries of benevolent racism.

We opened the door for people who wanted to help us stop being gay, because we ourselves were saying that we wouldn't be gay if we had the choice.

We were saying that biological inevitability is what makes "Gay OK", not that "whatever doesn't harm others without their consent should be allowed". This biological inevitability would then go on be used by people who claimed a right in harming others, because they were compelled to do so by genetic factors. We deny that association, yet we cling on the argument that enables it.

And nowadays, if some of us say that their identities are theirs to choose in their entirety or in part, they are policed. Shot down, not only by the community, but also by allies. Sign of the times, when even straight people will call you a homophobe for the way you feel about your own sexuality.

Normal Equals Masculine

Of course the movement was, and still is, male-dominated. One of its top priorities is to change the image of the 'gay man' in the popular culture. The caricature of the 'feminine' fashion designer with a crush on a manly straight man he'd helplessly lust after had to be replaced. Replaced with something 'normal'. Funny how a word that was used by the people who denied our right to exist became our demand. We wanted to be normal. And by normal we meant conventionally masculine, fit and/or posh, and always powerful socially and financially. We imported such images from Western cultures, especially the US which produces most of the media we consume.

It didn't stop there though. Many started believing that we had to get rid of those who confirmed the stereotypes. 'Feminine' gay men, and at that time, that included transwomen (like bisexuality, trans* identities weren't formed locally yet) had to "dress accordingly" or be hidden away. That's what transwomen were told by gays and allies when they complained about being denied entry in clubs.

It was probably the first time I began feeling uncomfortable with where this was heading. In my late teens I made in point of not becoming obsessed with my gender performance, because I didn't want to slip into that femme-hate. When 'allies' would congratulate me for 'passing as straight', or when other gay men would sight in relief and say "oh good, you are discreet" instead of "Hello, nice to meet you", I was really becoming aware of that privilege, and I began seeing how it wasn't the same for everyone.

In interactions with other gay men, especially those my age, the hatred for anything feminine was really pronounced. Feminine men were flat out blamed as "the reason society hates us". I had people admit to me that "of course I would make fun of a girly boy in front of my friends, I don't want them realising I'm gay", while those that were out will justify their hate as "showing the society we are not all like the stereotype". I used to not like the common idea that "homophobes are secretly gay" because it was so damn near to using 'gay' as a slur, but I have to admit that many gay men are indeed sexist and misogynist.

Coming Out is a Responsibility

One of the biggest moments in our lives, we were telling, is when we come out to the world and show our real self. We were urged to do it because the greater cause is visibility. And while being 'out' isn't even a minority norm yet, when we come out we tend to lose our empathy for those still in the closet.

I am guilty of this. I do get annoyed by people who are still not out, and their constant struggle to maintain different identities in different settings. I am often pre-judging people in the closet, expecting them to be one of those homophobes mentioned above. I realise how problematic that is.

But was that rush for everyone of us to come out a good thing? I came out at 16 to classmates, extended family, and finally to core family. I felt like I had to do it, and even though I now realise I didn't had to, I am not quite regretting it for that reason. It meant though that I exposed myself into a lot of dangers. Emotionally I was wrecked for the next several years. It shaped my education, grades going downhill. It brought threats of violence. It led to a military conscription period where this coming out would be a part of what made me suicidal. A closet might be your only safe space in some circumstances.

Coming out shouldn't have been pushed this lightly on everyone. We shouldn't have made people think they have to come out now. And we should have been there for them when they did. No one should be left alone if we truly are a community. And back when I was a teenager, things weren't as bad. There were some other activists realising this responsibility to support the newly out people. They reached out to me, they helped.

That vanished when the 'movement' became an institution, a registered NGO that chases after funding, and tries to identify "what's relevant to the average gay man in this country" to champion for. In this context, expressing solidarity to people in legal and family troubles because of their identity is a PR liability. Especially when those are minors. When I was a teenager, the movement would open those monthly group therapy meetings to every age. Now, as an institution, they want guardian approval for a minor to join. I doubt many kids will get their parents to sign that paper, and it is exactly those kids that need safe spaces.

All You Need is Marriage

First, I have to admit that not all of us there came from similar backgrounds. Among us you could find gay conservatives, gay misogynists, gay nationalists, and the most ruthless of capitalists that happened to be gay and not being accepted for being gay was the only thing preventing them from integration. But I think that still most of us had a progressive background; we were feminists, socialists and communists, we were against the military, against the borders. We had been criticising the institution of marriage for its reproduction of sexist hierarchies, for its role in wealth accumulation. We knew first-hand how marriage enabled domestic violence, we were even saying that it's the "traditional family values" that marginalised us.

But marriage equality became a demand, one of the main ones. Some arguments were noble. Equality before the law, required for a modern state to defend the legitimacy of its power, right? Marriage comes with benefits awarded from the state, and in a liberal democracy you cannot exclude people from claiming that because their relationship is between the same-sex. Those were the arguments at first. Us, despite our rejection of marriage, could respect the argument of isonomy. We could recognise how it will be an improvement for some people, and we respected it as a demand of our community.

But then, a tragedy. The argument of equality wasn't enough. The conservatives among us began praising marriage, the institution. They called marriage a human right. A right. They equated marriage with love. They said that marriage equality will make the new generation of gay people feel normal for the first time, because their

relationships will have state-approved role models. “You cannot exclude people from benefits on the basis of their sexuality” became “Love is love”. In our name they were saying that real love is only found in a contract between two people and the state. All materialist analyses of marriage were thrown out of the window. The gay movement revitalised the short-lived myth that marriage was about love – the Conservative Party, delighted to finally find a group that shared their family values, become our best pal. The parliamentary Left was caught off guard -they thought that by calling themselves The Progressive Party, they automatically were one. The radical left awkwardly tried to express solidarity for a demand they ideologically felt uncomfortable with – but without openly queer activists among them they couldn’t articulate an alternative.

Our advocacy for non-hierarchical relationships officially died there. We couldn’t even speak about polyamory now, because that was the homophobe argument now (“If we allow two men to marry, then why not polygamy as well”). We kept importing all those US role models of two dads and two mums and 2,5 children per family.

Some of us stayed there, in the shadows. They hope that after the conservatives get their marriage equality, this purge of the “gays who give us a bad name” will be reversed. Some of us left this movement-turned-institution. We either gave up, temporarily or forever, or tried to advocate for our liberation from the other movements we participated in. Radical groups were becoming more open to the idea of ‘identity politics’, and began to see how all oppressions are connected. But even there, the fight was never easy.

National Unity

We finally had a Pride Parade at some point. The “first in the country” the organisers bragged, but that wasn’t true. It would have been of course, but they didn’t want to cooperate across the internal border of ours. “Sure people from the other side can join us, but we can’t co-organise this, can we?”

At the same time the institution released the most patronising ‘congratulatory’ statement to the activists who got the parliament “of the other side” to repeal the colonial law criminalising homosexual acts.

Then the cocktail parties with conservative politicians started. Dinner with the Church as well. And another statement, begging the Church to see, oh please see how it’s the Christian thing to do to accept us. Speaking in our name to beg the Church, accepting their cultural hegemony instead of challenging it. Rage. Any common ground perhaps left, was gone. We never believed in nations, let alone national unity.

Now, when I check public discussion groups, I see some people from this community congratulating the Conservatives… for the promises they give. They don’t even require action from them, they might as well stall the parliamentary process all they want, the empty words are enough.

We Are Normal Goddamit

That was the starter-pack argument. We were called abnormal, we replied with “no, we are normal”. Not the most effective argument there, but in context it was a valuable claim. We started defining ourselves, instead of accepting outside descriptions.

We moved to counter the “unnatural” claim then. Biology was in our side, but as with the choice argument, appeal to nature is not a great precedent to set. After all, it was really easy for homophobes to move to “even nature commits mistakes, and humans try to fix them”. But that’s not too bad, compared to what I started witnessing in the recent years.

I feel like this is a trend mostly among younger people, or perhaps people who only recently started seeing their identity more politically, to take the normalcy argument to a new direction. From “as gay, we are normal”, to “we gays should act normal”. I’ve read a lot of criticism against community traditions, certain practices, and even against the identities as well. Perhaps it’s just because they are still forming their opinions and are still influenced by the heterosexist dominant narrative, but however we analyse that, the internal behaviour policing is real and it gets more intensive.

A forever unfinished draft
written by a member of Syspirosi Atakton
in the Summer of 2015
just before the 1st Queer Street Party forged
new paths of resistance

Δεν λυπούμαστε, μα οργιζόμαστε!

Ένα ξέρουμε: όσο συνεχίζουμε τον αγώνα μας, υπάρχει ελπίδα!

Στις 10 του Φλεβάρη, η βουλή στο νότο ψήφισε υπέρ της τροπολογίας του νόμου για εορτασμό στα σχολεία της επετείου του «ενωτικού δημοψηφίσματος», που είχε οργανωθεί από την ορθόδοξη εκκλησία μέσω συλλογής υπογραφών τον Γενάρη του 1950. Η πρόταση κατατέθηκε στη βουλή από τη νεοφασιστική ομάδα ΕΛΑΜ και υπερψηφίστηκε από όλα τα ακροδεξιά και «κεντρώα» κόμματα πλην του ΔΗΣΥ που τήρησε αποχή και του ΑΚΕΛ που το καταψήφισε. Αυτή η νομολογία δεν έχει κανένα πρακτικό αντίκτυπο στο εκπαιδευτικό σύστημα του νότου, καθώς τα αναλυτικά προγράμματα ήδη έχουν εθνοκεντρικό χαρακτήρα δίνοντας στ@ς μαθητ@ς μια εμφανώς μονόπλευρη οπτική όσον αφορά την Κύπρο και την ένωσή της με την Ελλάδα.

Παρόλα αυτά, η σημειολογία αυτού του συμβάντος για την τουρκοκυπριακή κοινότητα τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, εν μέσω των συνομιλιών, είναι τεράστιας σημασίας. Στην τουρκοκυπριακή κοινότητα το «ενωτικό δημοψήφισμα» σηματοδοτεί κάτι πολύ συγκεκριμένο: «@ Ελληνοκύπρι@ δε μας θέλουν», «Δεν ενδιαφέρονται για μας και για το τι σκεφτόμαστε». Η αποφάση της βουλής δίνει στ@ς ΤΚ την αίσθηση ότι @ ΕΚ για ακόμα μια φορά προσπαθούν να τ@ς επιβάλουν την «μεγάλη ιδέα».

ούτε ένωση ούτε ταξίμ
ομοσπονδία τώρα

Enosis'e Hayır, Taksim'e Hayır
Federasyon Şimdi

Δεν εκπλήσσει καθόλου το γεγονός ότι τα ακροδεξιά και «κεντρώα» κόμματα ψήφισαν υπέρ αυτού. Άλλωστε, έχουν από καιρό δηλώσει ότι είναι εναντίον μιας ομόσπονδης λύσης. Εντούτοις, στην περίπτωση του ΔΗΣΥ, η αποχή αποδεικνύει ότι οι ψήφοι για τις επερχόμενες προεδρικές εκλογές είναι σημαντικότερες από μια πιθανή λύση.

Τέτοιες πρακτικές, ειδικότερα όταν προέρχονται από το ανώτατο θεσμικό όργανο, δίνουν χώρο σε επιθέσεις όπως αυτές που είδαμε πρόσφατα, όπου βανδαλίστηκαν αυτοκίνητα ΤΚ στο Τρόοδος. Επίσης, νομιμοποιούν και ενθαρρύνουν εγκλήματα μίσους (και ρατσιστικά εγκλήματα) και θέτουν σε κίνδυνο την ειρήνη. Αυτό που έγινε συνιστά μεγάλο πλήγμα για τη δυναμική που υπήρχε μέχρι στιγμής για μια πιθανή λύση και τεράστια απογοήτευση για τους ανθρώπους που εξακολουθούσαν να ελπίζουν για μια ζωή στη νέα ομόσπονδη Κύπρο. Αυτή είναι μια πράξη που ακυρώνει όλα τα προηγουμένα «μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης». Αυτή η στάση πρέπει να αλλάξει και να αντικατασταθεί με την πραγματοποίηση των «μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης», τα οποία και οι δύο ηγέτες έχουν έντονα υπερασπιστεί στις εκστρατείες τους πριν από την έναρξη των συνομιλιών. Ξέρουμε πως μικρά βήματα έχουν τεράστιο αντίκτυπο, αμφίδρομα. Αυτό δεν επαφίεται μόνο στους ηγέτες, αλλά περισσότερο σε όλ@ τ@ ΤΚ και ΕΚ που επιθυμούν επανένωση, @ οποί@ πρέπει να βρεθούν μαζί και να οικοδομήσουν την μεταξύ τ@ς εμπιστοσύνη.

Είναι βέβαιο ότι θα συνεχίσουμε τους καθημερινούς κοινούς αγώνες ενάντια στο φασισμό και τον εθνικισμό, χωρίς να συμμετέχουμε στο παιχνίδι της διακοινοτικής έντασης που κυριαρχεί στη δημόσια σφαίρα. Θα συνεχίσουμε τις προσπάθειες για την επίτευξη ομόσπονδης λύσης με κάθε τρόπο.

Δεν λυπούμαστε, μα οργιζόμαστε! Ένα ξέρουμε: όσο συνεχίζουμε τον αγώνα μας, υπάρχει ελπίδα!

Antifa λευkoşa,
Dayanışma,
Συσπείρωση Ατάκτων

2/2/17 Αυτόνομο Σχολείο Φεβρουαρίου: Perspectives on Solution in the Turkish Cypriot Community

Στο αυτόνομο σχολείο Φεβρουαρίου η Συσπείρωση Ατάκτων φιλοξένησε μια παρουσίαση απο την ομάδα **Dayanışma** η οποία αφορούσε τις οπτικές ομάδων και πολιτικών οργανώσεων στη βόρεια κύπρο σε σχέση με τις διαπραγματεύσεις για την επίλυση του Κυπριακού.

Η Dayanisma είναι μια ομάδα τουρκοκύπριων ακτιβιστών/τριών. Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες εδώ: http://dayanismanet.org/

Η παρουσίαση έγινε στα αγγλικά με ψιθυριστή διερμηνεία και μπορεί να βρεθεί εδώ: https://archive.syspirosiatakton.org/autonomous-school-perspectives-on-solution.html

15/2/17 Αυτόνομο Σχολείο Φεβρουαρίου: Ριζοσπαστικές Αφηγήσεις για το Κυπριακό

Στα πλαίσια του Αυτόνομου Σχολείου του Φεβρουαρίου, η Συσπείρωση Ατάκτων φιλοξένησε συζήτηση με θέμα "Ριζοσπαστικές Αφηγήσεις για το Κυπριακό που το 1970 τζιαι μετά: Η Άνοδος της Κυπριακής Συνείδησης τζιαι του Δικοινοτικού Κινήματος" με τον εκπαιδευτικό - δημοσιογράφο **Κωστή Αχνιώτη** τζιαι τον κοινωνιολόγο **Αντρέα Παναγιώτου**.

Η παρουσίαση μπορεί να βρεθεί εδώ: https://archive.syspirosiatakton.org/autonomous-school-afiyisis-ya-to-kipriako.html

29/3/17 Αυτόνομο Σχολείο Μαρτίου: Τα Ίμια, οι ΑΟΖ, η Ένωσις

Τα Ίμια, οι ΑΟΖ, η Ένωσις...

Η Κύπρος στα πλαίσια του ελληνοτουρκικού ανταγωνισμού.

Τι κοινό έχουν η κρίση στα Ίμια το 1996, το "Ενιαίο Αμυντικό Δόγμα", οι S-300, η δολοφονία των Ισαάκ-Σολωμού, οι οριοθετήσεις των Αποκλειστικών Οικονομικών Ζώνων τζαι οι λεγόμενες συνεχείς παραβιάσεις τους, το νέο σκηνικό έντασης στα Ίμια, η επέτειος του ενωτικού δημοψηφίσματος τζαι οι συνομιλίες για το κυπριακό;

Η εκδήλωση συνδιοργανώθηκε από Συσπείρωση Ατάκτων και **antifa λευkoşa** και περιλάμβανε προβολή ντοκυμαντέρ, εισήγηση και συζήτηση.

Επανενωμένη Αποστρατιωτικοποιημένη Κύπρος

Η ειρήνη εννά ρτει που 'ννα φύουν ούλλοι οι στρατοί

Τα τελευταία 11 χρόνια πορευόμαστε για μια αποστρατιωτικοποιημένη Λευκωσία, για την αποστρατιωτικοποίηση των ζωών μας. Φέτος, η πορεία πραγματοποιείται σε μια στιγμή που οι διαπραγματεύσεις για την επίλυση του κυπριακού προβλήματος βρίσκονται σε κρίσιμο σημείο. Θα πορευτούμε μαζί, διασχίζοντας τα «σύνορα» που μοιράζουν την παλιά πόλη, σε μια κοινή πορεία από τον βορρά στον νότο και από τον νότο στον βορρά, όπως κάναμε για πρώτη φορά πέρσι, απαιτώντας μια Επανενωμένη Αποστρατιωτικοποιημένη Κύπρο.

Παραμένουμε σταθεροί/ες στη θέση μας για πλήρη αποστρατιωτικοποίηση της Κύπρου για την οποία αγωνιζόμαστε εδώ και χρόνια μαζί, τ/κ και ε/κ ακτιβιστές /ριες. Θεωρούμε ότι στην ομοσπονδιακή Κύπρο θα χρειαστεί ένα νέο σύστημα ασφάλειας, όμως ξέρουμε ότι μεσοπρόθεσμα το αίσθημα ασφάλειας μπορεί μόνο να βασιστεί στην οικοδόμηση μιας ομοσπονδιακής πολιτικής συνείδησης της ολικής Κύπρου. Την ασφάλεια δεν μπορεί να την εγγυηθεί κανένας στρατός. Μόνο από κοινού, ε/κ και τ/κ, θα μπορέσουμε να εμπεδώσουμε την ασφάλεια στο νησί.

Εμείς, οι άνθρωποι της Κύπρου, και από τις δύο πλευρές της Πράσινης Γραμμής, προσκαλούμε όλες και όλους που τάσσονται ενάντια σε όλους τους στρατούς που βρίσκονται στο νησί, όλες και όλους που θέλουν μια Επανενωμένη, Ομόσπονδη Κύπρο. Ας ενώσουμε δυνάμεις και ας απαιτήσουμε να αποστρατιωτικοποιηθεί η χώρα από όλους τους στρατούς - τον τουρκικό, τον ελληνικό, το βρετανικό, το στρατό των Ηνωμένων Εθνών και τους δύο κυπριακούς και ας σταθούμε αλληλέγγυοι ο ένας στον άλλον. Έχουμε πολλούς αγώνες ακόμη να δώσουμε και θα τους δώσουμε μαζί, ώσπου και ο τελευταίος στρατιώτης -ντόπιος και ξένος- σταματήσει να είναι στρατιώτης.

ΕΞΙ ΣΤΡΑΤΟΙ, ΕΝΑ ΝΗΣΙ
ΩΡΑ ΝΑ ΠΑΝΕ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥΣ
ΩΡΑ ΓΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Συνέλευση για μια
Αποστρατιωτικοποιημένη Λευκωσία

FEDERAL ΚΥΠΡΟΣ
ΟΜΟΣΠΟΝΔΗ KIBRI

NO ARMIES

FEDERAL ΚΥΠΡΟΣ
ΟΜΟΣΠΟΝΔΗ KIBRIS

Ο ανδρικός σοβινισμός συντηρεί τη διαίρεση.

Γυναίκες ενωμένες για μια Κύπρο ομόσπονδη!

Η 8η Μαρτίου, Διεθνής Μέρα για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, είναι μια μέρα που φεμινιστικές και αλληλέγγυες συλλογικότητες και ομάδες ανά τον κόσμο, μέσα από διάφορες δράσεις, αναδεικνύουν ζητήματα που αφορούν άμεσα και έμμεσα τα δικαιώματα των γυναικών, αλλά και τη συμβολή σημαντικών γυναικών ιστορικά, πολιτικά, κοινωνικά, που ενδεχομένως μέσα στην πατριαρχική κοινωνία αυτή μένει αόρατη. Είναι, επίσης, μια ευκαιρία για μια προσεκτική ματιά στις πολλαπλές και διασταυρωμένες καταπιέσεις που βιώνουν οι γυναίκες μέσα από την πατριαρχία, τον καπιταλισμό, τον εθνικισμό, την ισλαμοφοβία, την ηγεμονική και τοξική αρρενωπότητα, τον μιλιταρισμό, τον ρατσισμό, τον σεξισμό, την έμφυλη βία, την ομοφοβία, την τρανσφοβία, την λεσβοφοβία, την πουτανοφοβία, την αναπηροφοβία κλπ. Καταπιέσεις που για πολλές γυναίκες αποτελούν καθημερινή πραγματικότητα σε πολλές περιοχές του κόσμου.

Οι καταπιέσεις που βιώνουν οι γυναίκες παίρνουν πολλές μορφές. Από ένα αφεντικό, σύντροφο ή συνάδελφο, που είναι σεξιστής και αρνείται να αντιληφθεί και να παραδεχτεί ακόμα και τι σημαίνει σεξισμός στη γλώσσα, ή που νιώθει ότι είναι εντάξει να παρενοχλεί σεξουαλικά χωρίς συνέπειες. Από ένα γιατρό και ένα νομοθέτη, που αρνείται στη γυναίκα το δικαίωμα και την επιλογή της ασφαλούς έκτρωσης αναγκάζοντάς την να καταφεύγει σε μη ασφαλείς μεθόδους έκτρωσης. Από την κοινωνία αλλά και οργανώσεις γυναικών που δεν αναγνωρίζουν τις τρανς γυναίκες ως γυναίκες. Από το σύστημα, που δεν τιμωρεί αποτελεσματικά περιστατικά βιασμού και σεξουαλικής κακοποιήσης, που στις πλείστες των περιπτώσεων οι θύτες είναι άντρες. Από την Βουλή, που επιτρέπει σε βουλευτές να εκφράζονται σεξιστικά, ομοφοβικά κ.λπ. και αυτό να επικροτείται. Ένα πλαίσιο, όπου η οικιακή εργασία όπως και η φροντίδα της οικογένειας, το βάρος των οποίων πέφτει ακόμα κατά κύριο λόγο στις γυναίκες, δεν αναγνωρίζεται ως εργασία. Όπου όσες εργάζονται ως οικιακές εργάτριες, πληρώνονται ελάχιστα με απαράδεκτους όρους εργασίας. Μια κοινωνία, όπου μια γυναίκα, αν έχει πολλούς σεξουαλικούς συντρόφους, είναι «πουτάνα», ενώ ο άντρας είναι «μάγκας». Κοινωνίες που, λόγω ισλαμοφοβίας, απαγορεύουν στις γυναίκες να κυκλοφορούν με μαντίλα ή να φορούν μπουρκίνι στη θάλασσα, περιορίζοντας έτσι την ελευθερία τους για δημόσια ζωή.

Οι φεμινιστικοί αγώνες δεν μπορούν, λοιπόν, να είναι ενάντια στην πατριαρχία μόνο, παραγνωρίζοντας τα υπόλοιπα συστήματα καταπίεσης, το κράτος, τον καπιταλισμό, τον μιλιταρισμό,την αρρενωπότητα κ.λπ. Η αντίσταση σε όλα αυτά τα συστήματα είναι μια καθημερινή πάλη ενάντια σε κάθε μορφής εκμετάλλευση, είτε είναι ταξική, είτε σεξουαλική, είτε πολιτική κ.λπ.

Δυστυχώς, εδώ, όπως και αλλού, ο φιλελεύθερος φεμινιστικός λόγος αντιμετωπίζει τα ζητήματα φύλου ουσιοκρατικά και ταυτοτικά, χωρίς ακόμα το φύλο να είναι μέρος ουσιαστικών δημοσίων συζητήσεων, προβληματισμού και ευρείας δράσης. Κόμματα, ΜΚΟ, επιχειρήσεις, μια μερίδα γυναικών, που χαίρονται για κάθε είδους κλήρωση και πρόσφορα για την «γιορτή» τους, περιορίζουν το θέμα στην ισότιμη αντιπροσώπευση στην πολιτική και σε Διοικητικά Συμβούλια ή στο ποια θα είναι η επόμενη «γυάλινη οροφή» που θα σπάσει μια γυναίκα. Απουσιάζει, για παράδειγμα, ο προβληματισμός και η μελέτη της ιστορίας από φεμινιστική σκοπιά σε συνάρτηση με ταξικά και εργασιακά ζητήματα, ζητήματα σεξουαλικότητας, ταυτότητας φύλου, φυλής, αναπηρίας, οικογενειακής κατάστασης, μετανάστευσης, κατάστασης υγείας, περιβάλλοντος και οικολογίας κ.λπ.

Η 8η Μαρτίου δεν είναι γιορτή και αφορμή νυκτερινής εξόδου, ούτε αφορμή για τον καπιταλισμό να κάνει εκπτώσεις σε «γυναικεία προιόντα», ούτε μια ευκαιρία για πολιτικά κόμματα και συντεχνίες να δίνουν γαρύφαλλα. Όπως, επίσης, δεν είναι ευκαιρία για ακόμα ένα τσάι γυναικών, που δεν θα ταράξει τα λιμνάζοντα, κανονιστικά, θεσμοποιημένα συστήματα και όρια. Διότι μέσα στην πατριαρχία, ειδικά αν είσαι γυναίκα και διεκδικείς, εύκολα το σύστημα σε ταπελώνει ως «θυμωμένη φεμινίστρια, υστερική και ενοχλητική». Κάτι που απαγορεύεται, γιατί θέλει τις γυναίκες και κουίαρ άτομα μέσα σε συσταρισμένα πλαίσια και «τσάγια» να αρθρώνουν λόγο μέχρι εκεί που θέλει η πατριαρχία, για να μην γίνεται μετατόπιση.

Στην Κύπρο, όπως και σε κάθε περιοχή εμπόλεμης σύγκρουσης, οι γυναίκες, η ζωή και η αξιοπρέπεια τους, -είτε αυτές έχασαν τη ζωή τους ή κακοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων, είτε αργότερα, ως μάνες/ αδελφές/κόρες αγνοουμένων ή πεσόντων, υπήρξαν «αντικείμενο» εκμετάλλευσης από την πολιτική ελίτ -αποτέλεσαν και αποτελούν ακόμη το κατεξοχήν θύμα ενός αμιγώς ανδρικού εθνικισμού. Γι' αυτό και έχουν ιδιαίτερο λόγο και ρόλο στους αγώνες για τον τερματισμό της διχοτόμησης και τη διασφάλιση της ειρήνης. Η 8η Μαρτίου είναι, επομένως, για τις γυναίκες της Κύπρου και μέρα αγώνα για την επίλυση του κυπριακού προβλήματος και την ανάδειξη της σημασίας μιας επανενωμένης, ομόσπονδης Κύπρου που θα διανοίξει

το δρόμο για κοινές με τις Τ/κ συντρόφισσες διεκδικήσεις και περισσότερους φεμινιστικούς και όχι μόνο αγώνες.

Εμπρός για μια Κύπρο χωρίς σεξισμό, πατριαρχία, μιλιταρισμό, εθνικούς και έμφυλους διαχωρισμούς.

Συσπείρωση Ατάκτων
8 Μαρτίου 2017

Υ.Γ. Αύριο Τετάρτη, 8 Μαρτίου, ανταποκρινόμαστε στο κάλεσμα για την δικοινωτική πορεία γυναικών «Εμπρός για την Ειρήνη – Hade Barış».

Οι δύο πορείες που θα γίνουν ταυτόχρονα βόρεια και νότια της πράσινης γραμμής θα καταλήξουν στο γήπεδο της Τσετίνκαγια.

Η ώρα 5:30 στο οδόφραγμα της Λήδρας!

Κομμάτιν κομμάτιν εννά ρίψουμεν το τείχος

Στις 23 Απριλίου 2003, 14 χρόνια πριν, άνοιξε το πρώτο οδόφραγμα στην περιοχή του Λήδρα Πάλας στη Λευκωσία. Η διάνοιξη του οδοφράγματος κατέρριψε τη ρητορική των εθνικιστών και των δύο πλευρών πως δήθεν η επαφή Τ/κ και Ε/κ όχι μόνο δεν είναι δυνατή, αλλά απειλεί κιόλας την ύπαρξη και επιβίωσή τους στο νησί. Η 23η Απριλίου 2003 αποτελεί, για όλους εμάς που αγωνιζόμαστε για μια επανενωμένη Κύπρο, τομή στη σύγχρονη ιστορίας του τόπου: ο εθνικισμός δέχεται το πρώτο του σημαντικό κτύπημα μετά τον πόλεμο του 1974, η διχοτόμηση υπονομεύεται – τουλάχιστον για κάποιο χρονικό διάστημα- και ενδυναμώνεται το όραμα της επανένωσης, η οποία δεν αποτελεί πλέον θεωρητικό στόχο, αλλά χειροπιαστή καθημερινή διαδικασία μέσω του βιώματος της συνύπαρξης και της συνεργασίας των ανθρώπων.

Από τότε μέχρι σήμερα άνοιξαν άλλα έξι οδοφράγματα, ενώ έχει συμφωνηθεί εδώ και καιρό από τον Μουσταφά Ακκιντζί και τον Νίκο Αναστασιάδη η διάνοιξη ακόμα δύο, στη Λεύκα και στη Δερύνεια. Αν και έχουν γίνει σε μεγάλο βαθμό τα απαραίτητα έργα που χρειάζονται στις συγκεκριμένες περιοχές, εντούτοις φαίνεται πως λείπει η πολιτική βούληση και η πραγματική διάθεση να εφαρμοστούν ουσιαστικά «μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης».

Εμείς, θεωρούμε μεν απαραίτητη τη λήψη «μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης», αλλά δεν είμαστε διαθετειμένοι/ες να αναμένουμε απλώς από τους ηγέτες να το κάνουν.Θα αγωνιστούμε για τα ζητήματα αυτά ένα προς ένα μιας και ο στόχος της “συνολικής διευθέτησης” του κυπριακού προβλήματος παραμένει δύσκολο να επιτευχθεί.

Ταυτόχρονα, ολόψυχα, εντατικοποιούμε τις δράσεις μας και μέσα από αυτές κάνουμε πράξεις που οικοδομούν την εμπιστοσύνη και τον σεβασμό μεταξύ των δύο κοινοτήτων. Γιατί για εμάς η επανένωση της Κύπρου αποτελεί μια συνεχή διαδικασία, μέσα από την οποία θα ηττηθούν οι εθνικισμοί, θα ανατραπεί η εμπεδωμένη -πλέον -λογική του διαχωρισμού και θα οικοδομηθεί η συνείδηση μιας ολικής Κύπρου.

Antifa λευkoşa, Dayanışma, Συσπείρωση Ατάκτων

Πρωτομαγιά 2017

Αναδημοσιεύουμε το Μανιφέστο του Κ.Κ.Κ. στο πλαίσιο του δικοινοτικού εορτασμού της Εργατικής Πρωτομαγιάς.

Το Κομμουνιστικό Κόμμα Κύπρου (Κ.Κ.Κ.) υπήρξε το μοναδικό πολιτικό κόμμα που τάχθηκε ενάντια στο αίτημα της «Αυτοδιάθεσης – Ένωσις» και υπέρ του προτάγματος της «Αυτοκυβέρνησης – Ανεξαρτησίας», κατά την περίοδο μεταξύ 1925-1950.

1η ΤΟΥ ΜΑΗ 1925
ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΤΟΥ Κ.Κ.Κ. (1925)
ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΥΠΡΙΟΥΣ ΕΡΓΑΤΟΑΓΡΟΤΕΣ ΚΑΙ ΦΤΩΧΟΥΣ ΒΙΟΠΑΛΑΙΣΤΕΣ

Εργάτες, χωρικοί, φτωχοί βιοπαλαιστές!

Σας σήμερα Πρωτομαγιά, πριν σαράντα χρόνια οι χιλιάδες εργάτες του Σικάγου της Αμερικής διεκδικώντας την εφαρμογή του οχτάωρου και άλλων ζωτικών αιτημάτων, ευρέθησαν αντιμέτωπες προς το στρατό και τα κανόνια των καπιταλιστών και εκατοντάδες ολόκληρες έπεφταν στους δρόμους της πόλης εκείνης πληρώνοντας με το αίμα τους και τη ζωή τους τα λίγα ψίχουλα που διεκδικούσαν από το τραπέζι των αφεντάδων τους πλουτοκρατών που οι ίδιοι μένοντας νηστικοί τους είχαν στρώσει. Και έτσι από τότε, από την Πρωτομαγιά του 1896, χύθηκε για πρώτη φορά το τίμιο εργατικό αίμα για τον αγώνα της εργατιάς. Αλλά η θυσία εκείνη δεν πήγε χαμένη και το προλεταριάτο, τα θύματα αυτά της αχόρταγης κεφαλαιοκρατίας, δεν τα ξέχασε. Σε λίγο υποχωρούσαν οι εργοδότες δεχόμενοι το οχτάωρο, μετά δε τρία χρόνια κι από όλους τους εργάτες του κόσμου η Πρωτομαγιά γιορτάζεται ως η παγκόσμια εργατική γιορτή. Από τότε κάθε χρόνο σαν σήμερα η εργατική τάξη σ' όλο τον κόσμο αφήνοντας τη δουλειά της για 24 ώρες αφ'ενός προσφέρουν τον φόρο της τιμής στους αδικοσκοτωμένους εκείνους μάρτυράς της και αφ' ετέρου κάμνει επίδειξη των δυνάμεών της που θα της χαρίσουν μια μελλοντική ξεσκλαβωμένη ζωή.

Κύπριοι εργάτες και χωρικοί.

Στη γωνιά αυτή της γης που βρισκόμαστε, για πρώτη φορά φέτος γιορτάζεται η μέρα αυτή από τους πρωτοπόρους του πραγματικού σας ξεσκλαβώματος, τους οργανωμένους εργάτες και χωρικούς και το Κομμουνιστικό Κόμμα που αγωνίζεται πάντα για την ευημερία και την ελευθερία σας. Το βαρύ χέρι του ξένου κατακτητή και το ναρκωτικό φαρμάκι του ντόπιου εκμεταλλευτή δεν σας αφήνουν την ψυχή και το πνεύμα ελεύθερο για να νιώσετε τον πραγματικό δρόμο του προορισμού σας και να ενώσετε από καιρό τη φωνή σας με τα αδέλφια σας τους προλετάριους των άλλων χωρών. Το πότισμα της αγνής ψυχής σας με το δηλητήριο του εθνικισμού από τους ίδιους τους εκμεταλλευτές σας, τους τοκογλύφους – μεγαλέμπορους και τα πιστά όργανά τους, τους δικηγόρους και τον κλήρο (δεσποτάδες, παπάδες κλπ.). Ήταν ο καταλληλότερος τρόπος για το κοίμισμά σας και την ευκολότερη εκ μέρους των απομίζηση κάθε οικονομικού σας χυμού. Και κανένας σας βέβαια δεν μπορεί να αρνηθεί πώς σ' αυτό οφείλεται η σημερινή σας κατάντια.

Εργάτες! Χωρικοί!

Αφήστε τις προλήψεις, σκεφτείτε λογικά, κοιτάχτε γύρω σας τη δυστυχία που σας περιτριγυρνά, προσέξετε στα λόγια μας και στο τέλος θα δείτε πως δεν σας λέμε παρά μονάχα την αλήθεια, τη μεγάλη αλήθεια. Η δυστυχία σας και το ξεκλήρισμά σας δεν οφείλεται παρά μονάχα σε εκείνους, που ίσαμε χθες αναγνωρίζατε ως «ηγέτες» σας και που τους αφήνατε να συντελούν την καταστροφή σας με το να στάζουν στην ψυχή σας τα υπνωτικά τους: τους «πατριωτισμούς» και το «σεβασμό» για τα υποκείμενά των. Ο θόρυβός των γύρω από τη φωνή μας τη συνειδητή, σας επιβεβαιώνει τα λόγια μας. Η εκστρατεία τους εναντίον μας με συκοφαντίες,

εξορκισμούς, παλληκαρισμούς και με άλλα ηθικά και ανήθικα μέσα δείχνει τους φόβους των για το ξύπνημά σας, γιατί αντίς την ταπεινή ματιά σας ξεύρουν πως θα αντικρύσουν το μέτωπό σας υπερήφανο ψηλά και με τη γροθιά σας απειλητική.

Εργάτες, Χωρικοί της Κύπρου.

Αφήστε τες προλήψεις και μην ακούτε τες συκοφαντίες των και ενώστε τη σκέψη σας με τη δική μας για να χαιρετίσουμε το παγκόσμιο προλεταριάτο που σήμερα αγωνίζεται για την απελευθέρωσή του, ποιος ξεύρει με πόσα θύματα καινούργια. Σήμερα παντού σε όλη τη γη οι οργανωμένοι εργάτες κάθε φυλής και κάθε θρησκείας είτε στα εργοστάσια δουλεύουν, είτε στα σκοτεινά υπόγεια των μεταλλείων, είτε στα βαπόρια και θαλασσοπνίγονται για ένα κομμάτι ψωμί, όλοι απεργούν για 24 ώρες, όχι για να γιορτάσουν με γλέντια και χαρές την Πρωτομαγιά, αλλά για να δείξουν τον όγκο τους στους κηφήνες εκμεταλλευτές των υπενθυμίζοντάς τους πως αργά ή γρήγορα θα τους επιβάλουν το δίκιο τους. Δεν αρνούμεθα πως η φετινή κόκκινη Πρωτομαγιά, όσο και αν βρίσκει τους εργατοαγρότες του νησιού μας σε μια πολύ καλύτερη κατάσταση από απόψεως χειραφετήσεως από τις προηγούμενες χρονιές, εντούτοις δεν εφτάσαμε στο σημείο να δούμε κάθε εργάτη και χωρικό, παρατώντας το σφυρί ή τ' αλέτρι του, να τιμήσει τους μάρτυρες των σαράντα κόκκινων Πρωτομαγιών που πέρασαν. Αλλά ο άνεμος του συνειδητού ξυπνήματος, που άρχισε να φυσά ανάμεσα στις μάζες των εργατοαγροτών, μας είναι αρκετός για να μας εγγυηθεί ένα τέτοιον παγκύπριο πρωτομαγιάτικο συναγερμό κοντά, πολύ κοντά. Και συστηματικές και ύπουλες ενέργειες των πλουτοκρατών εναντίον κάθε κινήσεως των εργατοαγροτών προς τα εμπρός, τονώνουν το ηθικό τους στον ιερό τους αγώνα. Κανένας δεν πτοείται γιατί όλοι ξεύρουν πως το ψωμί η εκμεταλλεύτρια αστική τάξη δεν το δίνει με παρακάλια σ' εκείνους που ενώ νυκτοξημερώνονται δουλεύοντας, εντούτοις πεινάνε και πως το δίκιο του ο φτωχός εργατο-αγρότης δεν θα το καταχτήσει παρά με την πάλη και τον σκληρόν αγώνα.

Εργάτες, χωρικοί, φτωχοί βιοπαλαιστές, όσοι από εσάς νιώθετε το πόσο είσαστε θύματα του σημερινού κοινωνικού συστήματος, όσοι από εσάς νιώθετε πως τα συμφέροντά σας δεν βρίσκονται παρά σ' αντίθεση με εκείνα των αστών και πως αδελφομένοι και ενωμένοι αναμεταξύ σας εσείς και οι φτωχοί θα μπορείτε να τα διεκδικήσετε, αφήστε τες δουλειές σας τιμώντας τα θύματα του αγώνα σας και πηγαίνετε στο μέρος που σας καλούν οι οργανώσεις σας να ενώσετε τη φωνή σας για τα δικαιώματά σας στη ζωή, που ποτέ δεν θα τ' αποκτήσετε αν δεν τα ζητήσετε ομαδικά, αν δεν τα απαιτήσετε ενωμένοι και αδιάσπαστοι περιφρονώντας κάθε σπασμωδική αστική αντίσταση οποθενδήποτε και αν προέρχεται.

Κάτω η κεφαλαιοκρατία.
Ζήτω η εργατοαγροτική τάξη της Κύπρου.
Ζήτω το διεθνές προλεταριάτο.
Ζήτω το Κομμουνιστικό Κόμμα της Κύπρου.
(Πηγή: *Νέος Άνθρωπος,* 1/5/1925)

27/4/17 Αυτόνομο Σχολείο Απριλίου: Μετακινήσεις και έμφυλες διαφορές

Η Συσπείρωση Ατάκτων οργάνωσε για το αυτόνομο σχολείο Απριλίου την εκδήλωση “Μετακινήσεις και έμφυλες διαφορές”.

Στην εκδήλωση έγινε προβολή της ταινίας μικρού μήκους *“Romeo&Juliet@Freeland”* και συζήτηση με τη δημιουργό **Μαρία Σαρρή** καθώς και εισήγηση απο τον **Άκη Γαβριηλίδη**: *“Είναι η μαντίλα σύμβολο θρησκευτικής καταπίεσης;”*

Η ηχογράφηση της εκδήλωσης μπορεί να βρεθεί εδώ: https://archive.syspirosiatakton.org/metakinisis-ke-emfiles-diafores.html

3/5/17 Αυτόνομο Σχολείο Μαΐου: Που το Σιάτλ στο Αμβούργο

Με αφορμή τη συνάντηση των G20 στο Αμβούργο τον Ιούλιο του 2017 και τις κινητοποιήσεις που διοργανώνονται στο Αμβούργο εκείνες τις μέρες, αφιερώνουμε το αυτόνομο σχολείο του Μαίου για να συζητήσουμε την ιστορία των κινητοποιήσεων του κινήματος παγκόσμιας δικαιοσύνης, ξεκινώντας από το Σιάτλ το 1999 και φτάνοντας μέχρι το Αμβούργο.

Θα γίνει επίσης προβολή της ταινία 'This is What Democracy Looks Like'

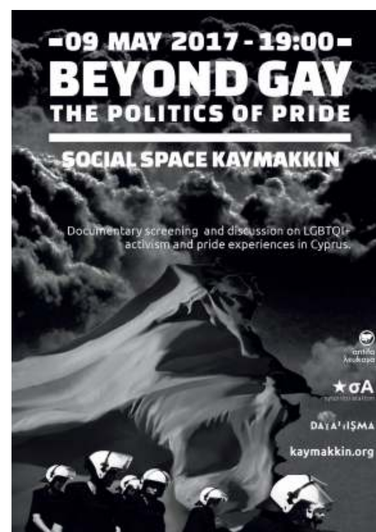
Η ηχογράφηση της παρουσίασης μπορεί να βρεθεί εδώ https://archive.syspirosiatakton.org/aftonomo-may-seattle.html

Beyond Gay: The politics of pride Documentary screening and discussion on LGBTQI+ activism and pride experiences in Cyprus.

We invite everyone to join our screening of the documentary “Beyond Gay: the Politics of Pride” on the 9th of May at Social Space Kaymakκιν, in Kaymakli, at 19:00.

Following the screening, there will be presentations from members of ***antifa λευkoşa, Dayanışma, Queer Cyprus*** *and* ***Syspirosi Atakton*** on LGBTQI+ activism and pride experiences in Cyprus, continued with open discussion.

The event is co-organized by antifa λευkoşa, Dayanışma and Syspirosi Atakton, in support and as part of "Let's march again!" pride parade in the North Cyprus and overall the series of events "May 17 in Cyprus".

"Hade Gene - Άτε πάλε!”

Συμμετέχουμε στην διαδήλωση του Pride στις 13/5

Οι πορείες περηφάνιας είναι για μας πορείες μνήμης για την εξέγερση του Stonewall, για όλους τους αγώνες και τις διεκδικήσεις για απελευθέρωση των επιθυμιών, των φύλων και των σεξουαλικοτήτων μας. Απελευθέρωση απο καταπιεστικά κανονιστικά συστήματα, απο την πατριαρχία και από τον καπιταλισμό που βίαια εξουσιάζει κι εμπορευματικοποιεί τις ζωές μας, που τις κατατάσσει σε κουτάκια με μόνο σκοπό το κέρδος απο το ροζ χρήμα.

Είναι διεκδίκηση του δημόσιου χώρου, συλλογικά κι αλληλέγγυα, για τους αγώνες ενάντια στον ρατσισμό, την ομοφοβία, την αμφιφοβία, την τρανσφοβία, τον σεξισμό, την ετερο+ομο-κανονικότητα, και ταυτόχρονα τον (όμο)εθνικισμό, το pinkwashing, τον καπιταλισμό, την πατριαρχία, τον μιλιταρισμό, την έμφυλη βία και στον στιγματισμό των οροθετικών και των σεξ-εργατριών. Οι αγώνες αυτοί είναι κοινοί, συναντούνται και διασταυρώνονται μέσα από τις πολλαπλές ταυτότητες μας.

Το Σάββατο, 13 Μαΐου, στηρίζουμε και συμμετέχουμε στην Πορεία Περηφάνιας στην βόρεια Λευκωσία, η οποία θα ξεκινήσει από την οδό Dereboyu Suitex, ώρα 17.30 και θα καταλήξει στο Χάνι Lefkeliler. Μια πορεία με σλόγκαν για φέτος «Άτε Πάλε» («Hade Gene»/«Here we Go Again!») μέσα από το οποίο συνεχίζουμε τους αγώνες. Η πορεία αποτελεί μια σειρά εκδηλώσεων από την «Οργανωτική Επιτροπή της 17ης Μαίου», στην οποία συμμετέχουμε φέτος για πρώτη φορά. Μια επιτροπή που λειτουργεί συλλογικά, αυτο-οργανωμένα, στο πλαίσιο ανοικτών συνελεύσεων, αντι-ιεραρχικά και αντι-καπιταλιστικά.

antifa λευkoşa, Dayanışma, Συσπείρωση Ατάκτων

Άτε Πάλε!

Συμμετέχουμε και στην Πορεία Pride την Κυριακή 28/5

Άτε πάλε! Αύριο, 28 του μήνα, μαζευόμαστε 16.30 στο Λήδρα Πάλας, και συμμετέχουμε αλληλέγγυα και ως συνέχεια των κοινών αγώνων, μαζί με την τουρκοκυπριακή ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα στην πορεία περηφάνιας στη νότια Λευκωσία.

Όπως πάντα για μας, οι πορείες περηφάνιας είναι πορείες μνήμης για την εξέγερση του Stonewall, για όλους τους αγώνες και τις διεκδικήσεις για απελευθέρωση των επιθυμιών, των φύλων και των σεξουαλικοτήτων μας. Απελευθέρωση απο καταπιεστικά κανονιστικά συστήματα, απο την πατριαρχία και από τον καπιταλισμό που βίαια εξουσιάζει κι εμπορευματικοποιεί τις ζωές μας, που τις κατατάσσει σε κουτάκια με μόνο σκοπό το κέρδος απο το ροζ χρήμα.

Είναι διεκδίκηση του δημόσιου χώρου, συλλογικά κι αλληλέγγυα, για τους αγώνες ενάντια στον ρατσισμό, την ομοφοβία, την αμφιφοβία, την τρανσφοβία, τον σεξισμό, την ετερο+ομο-κανονικότητα, και ταυτόχρονα τον (όμο)εθνικισμό, το pinkwashing, τον καπιταλισμό, την πατριαρχία, τον μιλιταρισμό, την έμφυλη βία και στον στιγματισμό των οροθετικών και των σεξ-εργατριών. Οι αγώνες αυτοί είναι κοινοί, συναντούνται και διασταυρώνονται μέσα από τις πολλαπλές ταυτότητες μας.

Συσπείρωση Ατάκτων

Queer Cyprus Association at Pride 2017

Εκατοντάδες ομοφυλόφιλοι βασανίζονται και εκτελούνται σε στρατόπεδα συγκέντρωσης στην Τσεσενία, τούτη την ώρα που εμείς, με αφορμή την 17η Μαίου, μέρα που η ομοφυλοφιλία αφαιρέθηκε από τη Διεθνή Ταξινόμηση Ασθενειών, διαδηλώνουμε και αυξάνουμε την ευαισθητοποίηση και την ορατότητά μας.

Πολλά άτομα βιώνουν διακρίσεις και παραβίαση του βασικού δικαιώματος στην ζωή λόγω του καπιταλιστικού και πατριαρχικού συστήματος, όπως και της ομοφοβίας, αμφιφοβίας και τρανσφοβίας, που επικρατεί τόσο στο νησί μας όσο και σε διάφορες περιοχές στον κόσμο.

Όπως όλα τα άτομα της κοινωνίας που ζουν στο νησί, εμείς οι Λεσβίες, Ομοφυλόφιλοι, Αμφισεξουαλικοί, Τρανς, Ιντερσεξ (ΛΟΑΤΙ) επηρεαζόμαστε αρνητικά από τη διαίρεση του νησιού μας, από το γεγονός ότι υπάρχουν 6 διαφορετικοί στρατοί και η διαδικασία λύσης δεν έχει ολοκληρωθεί εδώ και τόσα πολλά χρόνια.

Για το λόγο αυτό, είναι πολύ σημαντικό, ως άνθρωποι από το βορρά, την δύση, την ανατολή, τον νότο της Κύπρου, όλοι/όλες και όλα τα άτομα που αισθάνομαι ότι ανήκουμε στο νησί, να έρθουμε μαζί και να αγωνιστούμε ενάντια σε γεωγραφικές και νοητικές διαιρέσεις, να τονίσουμε ότι η ειρηνευτική διαδικασία δεν είναι μόνο μια συμφωνία στο χαρτί και, πάνω απ'όλα, ότι μπορούμε να μιλούμε για μια πραγματική ειρήνη, μόνο μετά που η ομοφοβία, η αμφιφοβία και η τρανσφοβία πάψουν να υπάρχουν, όταν θα ζούμε σε έναν κόσμο όπου κανένα άτομο δεν θα βιώνει διακρίσεις και θα μπορούμε να συνυπάρχουμε μέσα από τις διαφορετικότητές μας.

Η πραγματική ειρήνη βρίσκεται μέσα στα δικά μας χέρια και δεν θα επιτευχθεί πίσω από κλειστές πόρτες, αλλά στους δρόμους, από εμάς.

Ως Queer Cyprus Association θέλουμε να τονίσουμε ότι πρέπει να συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε μέχρι όλες οι λεσβίες, γκέι, αμφισεξουαλικά και ίντερσεξ άτομα και άτομα όλων συναισθηματικών και σεξουαλικών προσανατολισμών και ταυτοτήτων φύλου είναι ελεύθερα… μέχρι η αγάπη να νικήσει.

Το κείμενο αυτό μεταφράστηκε από τη Δέσποινα Μιχαηλίδου ωστόσο διαβάστηκε από τον Δημήτρη, διότι δυστυχώς δεν της επιτράπηκε να ανεβεί στη σκηνή από τους διοργανωτές επειδή τον περασμένο χρόνο χρησιμοποίησε το δικαίωμά της στην ελεύθερη σκέψη και τη διαμαρτυρία.

Παρέμβαση στο PRIDE:

Διεκδικούμεν φωνή, οργανωνούμαστεν, έν τους παρακαλούμεν

Στες 28 του Μάη, απαντώντας στο κάλεσμα της Queer Cyprus Association, που δραστηριοποιείται στον βορρά, εσυμμετάσχαμεν στην "Πορεία Υπερηφάνειας" που εδιοργάνωσεν η accept ΛΟΑΤ Κύπρου στον νότο. Το κάλεσμαν της QCA άλλωστε εκφράζει μας τζι εμάς:

[…] Πολλά άτομα βιώνουν διακρίσεις και παραβίαση του βασικού δικαιώματος στη ζωή λόγω του καπιταλιστικού και πατριαρχικού συστήματος, όπως και της ομοφοβίας, αμφιφοβίας και τρανσφοβίας, που επικρατεί τόσο στο νησί μας και σε διάφορες περιοχές στον κόσμο. Όπως όλα τα άτομα της κοινωνίας που ζουν στο νησί, εμείς οι Λεσβίες, Ομοφυλόφιλοι, Αμφισεξουαλικοί, Τρανς, Ίντερσεξ (ΛΟΑΤΙ), επηρεαζόμαστε αρνητικά από τη διαίρεση του νησιού μας, από το γεγονός ότι υπάρχουν 6 διαφορετικοί στρατοί και η διαδικασία λύσης δεν έχει ολοκληρωθεί εδώ και τόσα πολλά χρόνια.Για το λόγο αυτό, είναι πολύ σημαντικό, ως άνθρωποι από το βορρά, την δύση, την ανατολή, τον νότο της Κύπρου, όλοι/όλες και όλα τα άτομα που αιθάνομαστε ότι ανήκουμε στο νησί, να έρθουμε μαζί και να αγωνιστούμε ενάντια σε γεωγραφικές και νοητικές διαιρέσεις, να τονίσουμε ότι η ειρηνευτική διαδικασία δεν είναι μόνο μια συμφωνία στο χαρτί και, πάνω απ'όλα, ότι μπορούμε να μιλούμε για μια πραγματική ειρήνη, μόνο μετά που η ομοφοβία, η αμφιφοβία και η τρανσφοβία πάψουν να υπάρχουν, όταν θα ζούμε σ' έναν κόσμο όπου κανένα άτομο δεν θα βιώνει διακρίσεις και θα μπορούμε να συνυπάρχουμε μέσα από τις διαφορετικότητές μας.

Η πραγματική ειρήνη βρίσκεται μέσα στα δικά μας χέρια και δεν θα επιτευχθεί πίσω από κλειστές πόρτες, αλλά στους δρόμους, από εμάς. […]

Η συμμετοχή μας ήταν μια συνέχεια των κοινών μας αγώνων τζιαι πάνω στα θέματα της σεξουαλικής τζιαι έμφυλης απελευθέρωσης, αγώνες ενάντια στην πατριαρχία τζιαι την ετεροκανονικότητα που κάμνουμεν αψηφώντας την πράσινην γραμμή, είτε συμμετέχοντας στην «Οργανωτική Επιτροπή της 17ης Μαίου», που φέτος επραγματοποίησε την «Πορεία Ενάντια στην Ομοφοβία, Αμφιφοβία, τζιαι Τρανσφοβία» στις 13 του Μάη, είτε στην συνδιοργάνωση του Queer Street Party, είτε μέσα που το ετήσιο μας φεμινιστικό/κουίαρ φεστιβάλ «Φύλα τζιαι Εξουσία» τζιαι εκδηλώσεων όπως το "Beyond Gay: The Politics of Pride", τζιαι μέσω των παρεμβάσεων μας ενάντια στην κουλτούρα του βιασμού που εν διάχυτη στην κυπριακήν κοινωνία νότια τζιαι βόρεια των εθνικιστικών διαχωρισμών.

Είμαστουν τζιαμαί για να στηρίξουμε την διεκδίκηση των τουρκοκύπριων ΛΟΑΤ τζιαι κουίαρ συντρόφων/ισσων μας να αντιμετωπίζουνται ισότιμα ως μέλη της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας της Κύπρου, τζιαι όι ως διακοσμητικά στοιχεία τζιαι φτωσιοί συγγενείς, όπως εν η αίσθηση που ως τωρά τους αφήννει η στάση της accept.

Θυμίζουμεν εν η accept που τους απέκλεισε που την συνδιοργάνωση του πρώτου PRIDE με την δικαιολογία ότι η συμμετοχή των τουρκοκυπρίων σε τόσον εμφανές επίπεδον εννά ήταν "πολλά πολιτική" τζιαι εννά επροκάλεν εντάσεις με τους πολιτικούς εταίρους της ACCEPT, στους οποίους εναποθέτει τις ελπίδες της για δημιουργία νομοθεσιών που αφορούν μερίδα των ΛΟΑΤΚΙ+. Εν η ίδια οργάνωση που πιο μετά εννά έκαμνεν εκδηλώσεις για τους τουρκοκύπριους ΛΟΑΤΚΙ+ δίχως τζιείνους (μια στάση που κρατούν απέναντι σε διαφορα μέρη της κοινότητας (όπως είναι για παράδειγμα τα αμφισεξουαλικά και gender-queer άτομα) τα οποία βλέπουν σαν διακοσμητικά στοιχεία, μέσα στο "ΛΟΑΤ" ακρωνύμιο). Τζιαι εν η ίδια οργάνωση που φέτος έβαλεν στην σκηνή την αντιπρόσωπο της τουρκοκυπριακής οργάνωσης να σταθεί ανάμεσα σε θκυο εθνικιστές πολιτικούς που προωθούν την οριστική διχοτόμηση της Κύπρου, τζιαι τούτα υπό την αιγίδα του ΠτΔ. Τζιαι εν η ίδια οργάνωση που απέκλεισεν συντρόφισσα μας που το να φκει στην σκηνή ως διερμηνέας της Queer Cyprus Association λόγω της δράσης της απέναντι στην επιχείρηση ροζ ξεπλύμματος της accept.

Πέραν τούτου, για εμάς η παρουσία μας στην εκδήλωση της accept έσιει νόημαν μόνον ως πράξη αντίστασης ενάντια στο ξεπούλημαν των ταυτοτήτων μας στο πολιτικόν τζιαι καπιταλιστικόν παζάρι, με την accept να έσιει αναλάβει τον ρόλον του αποκλειστικού διανομέα. Πρόκειται για έναν PRIDE που εξεκίνησε την πρώτη χρονιά με χορηγούς τα κράτη του Ισραήλ τζιαι των ΗΠΑ, θκυο υπερεθνικιστικών στρατιωτικών κρατών που ρημάζουν την περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου τζιαι της ευρύττερης γεωγραφίας μας. Πρόκειται για έναν PRIDE με χορηγούς ιδιωτικές επιχειρήσεις, τζιαι που κάθε δράση μέσα στα πλαίσια του γίνεται με καθαρά εμπορικούς σκοπούς (αξίζει να θκιαβαστεί το έγγραφο της accept που θέτει το πλαίσιο για την οργάνωσην ανεξάρτητων εκδηλώσεων στα πλαίσια της Εφτομάδας Υπερηφάνειας – πρόκειται για έναν κείμενο που αρμόζει σε εταιρία που νοικιάζει το franchise της τζιαι όι σε έναν —υποτίθεται— κίνημα προάσπισης δικαιωμάτων).

Αντιπαραθέτουμεν στο εμπορικό φεστιβάλ της accept, την κινηματικήν δομή της «Οργανωτικής Επιτροπής της 17ης Μαίου», στην οποία συμμετέχουν εργατικά συνδικάτα, πολιτικές ομάδες, οργανώσεις εκπαιδευτικών τζιαι φοιτητών, φεμινισικές πρωτοβουλίες, τζιαι πολιτιστικοί σύλλογοι. Σε μιαν ισότιμη τζιαι αμεσοδημοκρατική βάση, οργανώνοντας εκδηλώσεις με συναίνεση τζιαι σεβασμό στην πολιτική αυτονομία, χωρίς χορηγούς τζιαι εισητήρια εισόδου.

Τα ΛΟΑΤΙ τζιαι κουίαρ άτομα του αναρχικού τζιαι του αντικαπιταλιστικού χώρου, τζιαι οι cis τζιαι στρέιτ σύντροφοι/ισσες τζιαι συνεργοί στες διεκδικήσεις μας, έν έχουμεν κοινά συμφέροντα με όσους περιμένουν υπομονετικά στην σειρά για να ενσωματωθούν στο καπιταλιστικό τζιαι ετεροκανονικό σύστημαν τζιαι να αποκτήσουν αντιπροσώπευση στην κρατική τζιαι μιλιταριστική δομή (λαλεί τα καλά τζιαι η antifa λευkoşa, έν χρειάζεται επανάληψη).

Έν ζήτουμεν συγγνώμη που διεκδικούμεν λόγον τζιαι χώρο, τζιαι που στεκούμαστεν απέναντι στους αυτόκλητους τάχα "αντιπροσώπους" μας, τζιαι τους "υψηλούς" προσκεκλημένους τους.

Μιλούμεν για τους εαυτούς μας τζιαι τες εαυτές μας, οργανωνούμαστεν, τζιαι έν παρακαλούμεν το κράτος για τίποτε.

Συσπείρωση Ατάκτων
Δευτέρα 29/05/2017

Σημείωμα για την παράτυπη φραγή ιστοσελίδας με εντολές της αστυνομίας

Την Παρασκευή 12 Μάη, η αστυνομία έβαλε στο μάτι μια ιστοσελίδα που είναι ξεκάθαρα πλατφόρμα δημοσίευσης για φάρσες. Εσυλλάβαν με την κατηγορία της διάδωσης ψευδών ειδήσεων έναν άτομο που εδημοσίευσεν φάρσα με πρωταγωνιστήν τον εαυτόν του.

Σύμφωνα με τες εφημερίδες, που την Παρασκευή εψάχναν τρόπο να μπλοκκάρουν την ιστοσελίδα για λόγους "δημοσίου συμφέροντος". Την Δευτέρα είχαν ήδη έτοιμη την λύση: εχρησιμοποιήσαν δύο νόμους που έν έχουν καμιά σχέση με την υπόθεση για να αναγκάσουν τις εταιρίες που παρέχουν πρόσβαση στο ίντερνετ να μπλοκκάρουν ολόκληρη την πλατφόρμα. Πρόκειται για τον νόμο καταπολέμησης της παιδικής πορνογραφίας, τζιαι τζιείνον για τον ηλεκτρονικόν τζόγο. Δηλαδή, ό,τι ήβραν για να τελειώνουν – έτσι τζι αλλιώς ο φαρσέρ ακόμα εν εκαταδικάστηκε, τζιαι φυσικά μια ολόκληρη πλατφόρμα έν μπόρει να φέρει ευθύνη για την ανάρτηση ενός χρήστη της, άρα νομική κάλυψη μηδέν για την απόφασήν τους. Σημειώνουμεν βέβαια ότι μέχρι στιγμής κάποιες εταιρίες αγνοήσαν το αίτημα του κράτους.

Για εμάς τούτη η εξέλιξη εν ανησυχητική. Πρόκειται για περισταστικό λογοκρισίας της ηλεκτρονικής έκφρασης, με αρκήν έναν εύκολο στόχο χωρίς πολιτική σημασία, το οποίο ελπίζουν να περάσει απαρατήρητο.

Αν για το "δημόσιο συμφέρον" ξεκινήσουν να μπλοκκάρουν σελίδες όποτε θέλουν, ίσως φέρνοντας τζιαι νόμους που να τους προσφέρουν νομική κάλυψη στο μέλλον, η διεθνής εμπειρία δείχνει μας ότι το κίνημαν της αντιπληροφόρησης το οποίο η σΑ θεωρεί ιδιαίτερα σημαντικό, αλλά τζιαι της συλλογικής συγγραφής (όπως το έργο της Wikipedia) γίνουνται στόχοι.

Ας μεν συνηθίσουμεν λοιπόν στην ηλέ-αστυνομία ακόμα τζιαι αν πρόκεται για φάρσες, γιατί κάθε μικρή ολίσθηση προς τον ολοκληρωτισμό περνά εύκολα απαρατήρητη την στιγμή που γίνεται.

Ζητούμεν που τα κυπριακά μέσα αντιπληροφόρησης τζιαι ριζοσπαστικής συζήτησης (οργανώσεις τζιαι bloggers) να μεν περιμένουν να γίνει ο χώρος μας στόχος πριν εναντιωθούμεν δημόσια σε τούτες τες πρακτικές.

Συσπείρωση Ατάκτων
19/05/2017

It’s Always a Big Brother:
Surveillance in Margaret Atwood’s *The Handmaid’s Tale*

Demitris

While not a novel argument, David Ketterer in his review of *The Handmaid’s Tale* felt the need to point out that “[science fiction] is only worthy of serious attention when it is about something real”[1]. It is under this lens that Atwood’s 1985 dystopian, feminist science fiction novel (or as herself prefers for her own works, speculative fiction2) offers a valuable insight in the concerns of the feminist movement in North America at the time. Indeed, in *The Handmaid’s Tale* religious fundamentalism and gender essentialism are at the forefront of Atwood’s satirical critique. Instead of engaging directly with those themes, I decided to focus on the surveillance elements, of which the novel is rife with. Even though they could be dismissed as obligatory tropes of the dystopian genre or at best be seen as secondary to the core concerns of the novel, I will argue that surveillance is *itself* one of the core concerns for Atwood, and for the real-world movement that influenced her writing. In fact, this dystopia would not be able to stand without surveillance mechanisms in place – an uprising against the unjustified authority would come far more quickly should the oppressed were not watched over. Moreover, I can identify two aspects of surveillance that come up frequently in the novel: the tangible spying operations, and the chilling effects of the fear that one is surveilled.

After the violent establishment of the theocratic *Republic of Gilead* in what was once the United States, a secret police body known as the *Eyes* is created and it is tasked to be omnipresent and all-knowing so that transgressions of the religious law are immediately punished.

“Right in front of us the van pulls up. Two Eyes, in grey suits, leap from the opening double doors at the back. They grab a man who is walking along, a man with a briefcase, an ordinary-looking man, slam him back against the black side of the van. He’s there a moment, splayed out against the metal as if stuck to it; then one of the Eyes moves in on him, does something sharp and brutal that doubles him over, into a limp cloth bundle. They pick him up and heave him into the back of the van like a sack of mail. Then they are inside also and the doors are closed and the van moves on.” (Atwood 2010, 140)

The name of the secret police body is far from incidental, considering this is a Christian theocracy. It’s the all-seeing eye of God, materialized in the form of secret agents:

“I wonder who told them. It could have been a neighbour, watching our car [...] It could even have been the man who got us the passports; why not get paid twice? Like them, even, to plant the passport forgers themselves, a net for the unwary. The Eyes of God run over all the earth.” (Atwood 2010, 158)

As a testament to how real the concerns of this speculative fiction novel are (and of how alluring it is to claim to be an agent of God), the 70-years-old global spy network jointly operated by the five Anglophone countries (the US, the UK, Canada, Australia, and New Zealand) is named *The Five Eyes*, or FVEY for short[3].

Surveillance needs not necessarily be tangible to be effective. All characters in the novel, regardless of rank, live terrified by the prospect that someone among their peers is a covert Eyes agent, or perhaps *a true believer* ready to report any transgression to the state authorities.

“He takes a final puff of the cigarette, lets it drop to the driveway, and steps on it. He begins to whistle. Then he winks. I drop my head and turn so that the white wings hide my face, and keep walking. He’s just taken a risk, but for what? What if I were to report him? Perhaps he was merely being friendly. Perhaps he saw the look on my face and mistook it for something else. Really what I wanted was the cigarette. Perhaps it was a test, to see what I would do. Perhaps he is an Eye.” (Atwood 2010, 25)

Ironically, barely anyone appears to be a true believer in the fictional universe of the novel, but the characters

themselves have no way of knowing that, since the state has cultivated a culture of mistrust. *Offred* describes how the possibility of snitching alone is enough to keep handmaids like her from conspiring for their liberation:

"We turn and walk together past the large houses, towards the central part of town. We aren't allowed to go there except in twos. This is supposed to be for our protection, though the notion is absurd: we are well protected already. The truth is that she is my spy, as I am hers. If either of us slips through the net because of something that happens on one of our daily walks, the other will be accountable." (Atwood 2010, 78)

Offred and her pair, *Ofglen* allowed themselves to suffer a lot before they dared speak their mind freely, to conspire in challenging the authority. And even then, there could be no trust, only blind faith that this was not a set-up to capture dissidents:

"I thought you were a true believer," Ofglen says.

"I thought you were," I say.

"You were always so stinking pious."

"So were you," I reply. I want to laugh, shout, hug her.

"You can join us," she says.

"Us?" I say. There is an us then, there's a we. I knew it.

"You didn't think I was the only one," she says.

I didn't think that. It occurs to me that she may be a spy, a plant, set to trap me; such is the soil in which we grow. But I can't believe it; hope is rising in me, like sap in a tree. Blood in a wound. We have made an opening." (Atwood 2010, 139)

The CIA spy-turned-dissident Edward Snowden recently remarked that *"[w]ithout privacy there is only society [...] which makes them all be and think alike [...] you can't have your own opinions, unless you have a space that belongs only to you."*[4]. It is then vital that people, especially people that do not have *the right to own their private space* (such as women and other oppressed groups in the Republic of Gilead) have the freedom to feel reasonably safe discussing their opposition. Otherwise, tyranny is given fertile ground to establish itself and mere *fear of ubiquitous surveillance* is enough to stifle dissent. Preliminary experimental findings in electronic discourse analysis (the kind of discourse which increasingly surveilled in our societies) do show that this so-called *Spiral of Silence* can disempower minorities over the course of time and present a real threat to democracy5.

While surveillance is an affront to the dignity of all humans and it does endanger every individual, it cannot be examined in a vacuum: surveillance of women (a systemically oppressed social group) by men (a systemically privileged social group) is gendered violence[6]. Atwood's feminist concerns are, in the end, not at all separated for her concerns about the effects of being caught expressing forbidden thoughts. She, after all, cites Orwell's 1984 as an important first literary influence, and the parallels to her novel are clear:

"The constant surveillance, the impossibility of speaking frankly to anyone, the looming, ominous figure of Big Brother, the regime's need for enemies and wars - fictitious though both may be - which are used to terrify the people and unite them in hatred [...]"[7].

Atwood's concerns are also not about a possible dystopian future: they were as true when she wrote the novel. As Roberta Salper (Women's Liberation activist in the 1970s, and an academic) found out, during her years of public activism, six hundred and forty-six pages have been compiled on her by the FBI[8]. Within those files she is described as a dangerous subversive and a thread to national security[8]. They are also equally true now: a recent *Motherboard* headline could have come straight from *The Handmaid's Tale* fictional universe: *"Meet the 'Drone Vigilante' Who Spies on Sex Workers"*[9], in which a man brags about his use of camera-equipped drone to film and then report sex workers to the authorities, in jurisdictions where sex work is criminalized.

To conclude, Atwood's *The Handmaid's Tale* is not only a feminist polemic. It also a literary piece that examines the oppression that is inherent to surveilled societies, and how that oppression intersects with patriarchy to enhance the subjugation of women, and this aspect of the novel is informed by Atwood's literary influences as well as the realities of the time during which the novel was written. It does follow that the liberation of women and other oppressed groups is intertwined with the eradication of surveillance. To paraphrase a statement by the *CrimethInc* activist group[10], **if *Eyes* are necessary on every corner, then something is fundamentally wrong in the society, and getting rid of the *Eyes* is as good starting place as any.**

Works Cited

Atwood, Margaret. 2010. The Handmaid's Tale. Toronto: McClelland & Stewart.

1.Ketterer, David. 1989. "Margaret Atwood's' The Handmaid's Tale': A Contextual Dystopia (' La Servante écarlate' de Margaret Atwood: Une Dystopie Contextuelle)." Science Fiction Studies, 209–17.

2.Atwood, Margaret, David Barr Kirtley, and John Joseph Adams. 2013. "Margaret Atwood on Science Fiction, Dystopias, and Intestinal Parasites." January 21. http://www.wired.com/2013/09/geeks-guide-margaret-atwood/

3."The Five Eyes | Privacy International. Privacy International." 2016. Accessed April 21. https://www.privacyinternational.org/?q=node/51.

4.Ahmed, Nafeez. 2016. "'Chilling Effect' of Mass Surveillance Is Silencing Dissent Online, Study Says. Motherboard." Accessed April 18. http://motherboard.vice.com/read/chilling-effect-of-mass-surveillance-is-silencing-dissent-online-study-says.

5.Stoycheff, Elizabeth. 2016. "Under Surveillance: Examining Facebook's Spiral of Silence Effects in the Wake of NSA Internet Monitoring." Journalism & Mass Communication Quarterly 1: 1–16. http://jmq.sagepub.com/content/early/2016/02/25/1077699016630255.full.pdf.

6.Lauterbach, Claire. 2016. "International Women's Day: How Surveillance Is Used to Assert Control | Privacy International. Privacy International." Accessed April 18. https://www.privacyinternational.org/node/503.

7.Atwood, Margaret. 2003. "Orwell and Me." The Guardian: Books, June. http://www.theguardian.com/books/2003/jun/16/georgeorwell.artsfeatures

8.Salper, Roberta. 2008. "U.S. Government Surveillance and the Women's Liberation Movement, 1968-1973: A Case Study." Feminist Studies 34 (3): 431–55.

9.Pearson, Jordan. 2016. "Meet the 'Drone Vigilante' Who Spies on Sex Workers | Motherboard." Accessed April 18. https://motherboard.vice.com/read/drone-vigilante-brian-bates-johntv-oklahoma-spies-on-sex-workers?trk_source=popular.

10."CWC Texts : A to Z : You Are Under Surveillance." 2016. Accessed April 18. http://www.crimethinc.com/texts/atoz/surveillance.php.

Αν δεν μάθουμε να κοιτάζουμε το βλέμμα του άλλου, τι νόημα έχει το δικό μας βλέμμα, οι δικές μας ερωτήσεις;
Ποιος είσαι;
Ποια είναι η ιστορία σου;
Πού είναι ο πόνος σου;
Πότε είναι οι ελπίδες σου

Αλλά δεν έχει σημασία μόνο τι ή ποιόν κοιτάζεις. Επίσης, και πάνω απ' όλα έχει σημασία από πού κοιτάζεις.
Και επιλέγοντας πού να κοιτάξεις, σημαίνει επίσης ότι επιλέγεις από πού.
Ή μήπως είναι το ίδιο να κοιτάς από πάνω τον πόνο όσων χάνουν αυτούς/ές που αγαπούν και χρειάζονται, που τους χάνουν εξαιτίας του παράλογου, ανεξήγητου και οριστικού θανάτου, και να τον κοιτάς από κάτω;
Όταν κάποιος από πάνω κοιτάζει τους αποκάτω και αναρωτιέται «πόσοι είναι» στην πραγματικότητα ρωτάει «πόσο αξίζουν».
Και αν δεν αξίζουν τίποτα, τι σημασία έχει πόσοι είναι; Για να αποκρυβεί αυτός ο ενοχλητικός αριθμός, υπάρχουν τα πληρωμένα μεγάλα μέσα ενημέρωσης, οι στρατοί, οι αστυνομίες, οι δικαστές, οι φυλακές, τα νεκροταφεία.
Και μέσα στο δικό μας βλέμμα οι απαντήσεις δεν είναι ποτέ απλές.
Κοιτάζοντας μας να κοιτάζουμε αυτό που κοιτάζουμε, δίνουμε στον εαυτό μας μια ταυτότητα που έχει να κάνει με πόνους και αγώνες, με τα ημερολόγια και την γεωγραφία μας.
Η δύναμή μας αν υποθέσουμε ότι έχουμε κάποια, βρίσκεται σ' αυτή την αναγνώριση: είμαστε αυτοί που είμαστε, και υπάρχουν κι άλλοι/ες που είναι αυτοί/ές που είναι, και υπάρχει και άλλος για τον οποίο ακόμη δεν έχουμε λέξη για να τον ονομάσουμε και, παρ' όλα αυτά, είναι και αυτός που είναι. Όταν λέμε «εμείς», δεν απορροφούμε, και επομένως δεν υποτάσσουμε, ταυτότητες αλλά αναδεικνύουμε τις γέφυρες που υπάρχουν μεταξύ των διαφορετικών πόνων και των ποικίλων εξεγέρσεων. Είμαστε ίσοι επειδή είμαστε διαφορετικοί

Απόσπασμα από το κείμενο "κοιτάζοντας για να επιβάλεις ή κοιτάζοντας για να ακούσεις" στο βιβλίο E.Z.L.N. οι λέξεις της σιωπής, Εκδόσεις των Ξένων 2014

Αφιερωμένο στον σύντροφο Κωστή Αχνιώτη, που ήξερε να κοιτάζει αληθινά, να διεκδικεί αυτόφωτα την ταυτότητά του και να παλεύει για τη συνάντηση των ανθρώπων, για το μαγικό εκείνο πλησίασμα που δίνει νόημα στην ανθρώπινη ύπαρξη.

HASTA SIEMPRE

ΕΜΠΡΟΣ ΓΙΑ ΑΠΕΡΓΙΕΣ ΔΙΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ
ΤΗ ΛΥΣΗ ΔΕΝ ΘΑ ΦΕΡΟΥΝ ΟΙ ΚΑΠΙΤΑΛΗΣΤΕΣ
HADE İKİ TOPLUMLU GREVE
ÇÖZÜMÜ KAPİTALİSTLER YAPMAYACAK

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙ

Είμαστε
We are

QUEERS FOR